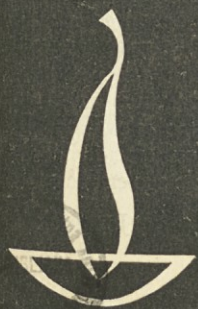

59964

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

1953 * XXI * MAREC

UN GRAN JUBILEO

El día 9 de marzo cumple nuestro obispo Mons. Dr. Gregorio Rožman 70 años de su vida. Vivir 70 años en esta tierra que es según las palabras de la Sgda. Escritura "un valle de lágrimas" significa un acontecimiento grato a cualquiera que haya alcanzado la dicha edad; mas cuando se trata del Mons. Rožman, los setenta años cumplidos adquieren relieves extraordinarios.

Primero, Mons. Rožman no es un hombre cualquiera. Es obispo. Con esto ya queda dicho todo. Ser obispo significa ser padre de una gran familia, que es la diócesis; significa sacrificarse día y noche por el bien espiritual, moral y social de las almas a él confiadas; y por fin significa ser mártir de la idea religiosa, pues contra él siempre se concentran los ataques de la gente atea, impía y malvada.

Rojstna hiša našega vladike v vasi
Doljničje

Segundo, Mons. Rožman no es ni siquiera un obispo cualquiera. Es uno de los obispos más grandes que actualmente tenga la Iglesia Católica. Tranquilamente podríamos colocarle al lado de los mártires del momento: Cardenal Mindszenty, Cardenal Stepinac, arzobispo Berán.

Fué el primero de los obispos que levantó su voz contra el comunismo impío; la levantó en la época cuando todo el mundo coqueteaba con el bolchevismo ruso. Fué el primero de los obispos que fué condenado a la larga prisión de 18 años; fué el primero de los obispos que fué tildado por los adversarios de fachista y traidor.

Mons. Rožman celebra sus cumpleaños fuera de su patria, en el destierro. Para él significa la vida fuera de su obispado una amargura continua. ¡Con que gusto volvería a sus fieles amados! Mas momentáneamente no puede aún. Pero una satisfacción sí que le brinda el día de sus cumpleaños: El mundo libre poco a poco llega a comprender su actitud durante la última guerra; llega a concebir la grandeza del obispo Rožman que supo elevar su voz a tiempo oportuno y salvar a su nación de la penetración comunista.

Nosotros eslovenos, dispersados por el mundo entero saludamos respetuosamente al Mons. Rožman, le agradecemos sus palabras de ilustración religiosa y moral y le prometemos seguirle por doquiera que él nos llevare. Rogaremos constantemente por el gran obispo esloveno: "El Señor lo conserve, lo fortalezca y no le haga caer en las manos de sus enemigos.

Joe Juck

Foto Pavlovčič, Argentjina

PREVZVIŠENEMU ŠKOFU LJUBLJANSKEMU
DR. GREGORIJU ROŽMANU
K SEDEMDSETEMU NJEGOVEMU ROJSTNEMU DNEVU
ISKRENO ČESTITA
VSEGA DOBREGA ŽELI
IN
SE VDANO KLANJA
„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

SPOŠTOVANJE ŠKOFU

DR. ALOJZIJ ODAR

Odkar je v Sloveniji in Jugoslaviji zavladal komunizem, so tam v „rdeči“ javnosti poleg papeža najbolj osovraženi ta stavek, a je vendar resničen. Gornja proti škofom se vsak dan večja. Škofe predstavljajo kot izdajalce, kot protidržavne elemente, kot reakcionarjo proti napredku delovnega ljudstva, kot špijone v službi tujih držav, kot eksponente vatikanske politike, ki da je smrtna sovražnica svobode in napredka jugoslovanskih narodov, kot oviro za kulturo in napredek, kot nasprotnike nižje duhovščine, ki se želi prilagoditi danim razmeram.

Po mnenju vladajočih krogov pred-

Robbov vodnjak na Mestnem trgu v Ljubljani s škofijo in stolnico v ozadju

stavljaajo škofje, na kratko povedano, vse, kar je zastarelo, nesvobodno, protiljudsko, protijugoslovansko, protisocialno, protiznanstveno. Škofje so preostanek srednjeveškega nazadnjaštva, osovražene aristokracije, nesocialnega fevdalizma, suženjskega duha.

Taka naziranja o škofih ponuja svojim bralcem jugoslovanski tisk dan za dnem. Odlikuje se v tem zlasti slovenski tisk. Pri tem so padli vsi oziri na oliko in dostojnost. O škofih se piše z najbolj prostaškimi iztazi. Golide gnojnice se zlivajo nauje dan za dnem.

Takšno pisanje seveda ne more ostati brez učinkov. Ob vsakem klevetanju nekaj ostane. Že osmo leto se smešijo in blatijo škofje. V njihovo obrambo se nihče ne dvigne. Mnogi se ne morejo; nekateri se boje; drugi zoget nočejo. Ljudi pa tako pisanje zastuplja. Mladina si pač predstavlja, da so naši škofje čudni nestvori. Četudi ne verjame vsega, kar se piše zoper nje, vendar ob takem pisanju ne more imeti pravilnega pojma o škofih.

Javno mnenje je nalezljivo. Zato ni čuda, da se je našlo takega govorjenja o škofih tudi glasilo duhovnikov, ki so člani Cirilmetodijskega društva. Žalostna je ta ugotovitev, a resnična. To glasilo ne daje škofom naslovov, ki jim po vsem katoliškem kulturnem svetu gredo. A to še ni najhujše. Saj bi se to moglo razlagati tudi tako, da so se za železno zaveso ramenoma zaprli pred kulturo zapadnega sveta in da se trudijo s sebe postrgati še zadnje ostan-

ke zapadne civilizacije. Dosti hujše je to, da v pisanju tega glasila, ki prinaša govore in izjave vodilnih članov omenjenega društva, ni prav nobene spoštljivosti do škofov, kaj šele duha pokorščine in ljubezni. Odmevi drugega tiska se javljajo v tem glasilu. Ne povnavlja sicer vseh očitkov, ki se navajajo proti škofom, tudi ne napada škofov v tako surovi obliki kot drugi listi, toda duhovniško glasilo bi vendarle moralo pisati o škofih na drug način. Njegovo pisanje jasno izpričuje, da ni v piscih spoštljivosti do škofov. To pa je zelo nevarna stvar. Najprej za pisce je Zakaj kadar zmanjka spoštljivosti do škofov, se začne odmikanje od Cerkve. Nevarno pa je tako pisanje tudi zaradi pohujšanja, ki ga daje.

TARČA NAPADANJA V SLOVENSKEM TISKU IZ DOMOVINE JE LJUBLJANSKI ŠKOF PREVZVIŠENI GOSPOD DOKTOR GREGORIJ ROŽMAN.

To se pravi: tarča je bil nekaj let nazaj. Danes namreč napadajo z enako srditostjo že druge slovenske škofove. Nekaj časa so skušali delati razliko med ljubljanskim in lavanjskim škofom; prvega so obsojali na dno pekla, drugega kazali za zgled. Nato so kazali na razliko med ljubljanskim škofom in njegovim namestnikom. Še druge slovenske apostolske administratorje so jemali v pretres. Vsi so „preskušnje“ boljše prestali — kot ljubljanski škof, zvržek vsega človeštva.

Kakor hitro je pa moral kateri od slovenskih dušnih nadpastirjev nastopiti kot katoliški škof proti zmotam in krivicam, se je začela druga pesem. Začeli so ga napadati. Sovražijo pač KATOLIŠKEGA ŠKOFA. Lutke namesto škofov bi prenesli. Okronali bi jih s priznanjem „pravega ljudskega škofa.“ Toda katoliških škofov ne morejo.

Hvala Bogu, da so zadeli na škofove, ne na figure. Prosimo Boga, da bi vedno naleteli na škofove.

Škof Rožman ni danes edini preganjani slovenski škof. Pridružili so se mu še drugi. Toda ostal pa je SIMBOL PREGANJANJA. „Teža križa.“ Znamenje, ki se mu nasprotuje. To je velika njegova slava. Izkazalo se je pred svetom, da je preganjan, ker je škof.

Že dvanajst let ga „slovenski“ komunizem smrtno sovraži. Naletel je v njem pač na katoliškega škofa. V svoji naivnosti je možda računal, da bo človek škofa v sebi zatajil. Toda takih dvoiličnih ljudi navadno ni na katoliških škofovskih sedežih. Na ljubljanskem sedežu ga ni bilo. Vse, kar so potem komunisti o ljubljanskem škofu pisali in govorili, je samo njihov bes, podan v internacionalnem komunističnem žargonu, ker so naleteli na škofa.

Sedemdesetletnica našega škofa Rožmana, ki je v najtežjih okoliščinah ostal na višini katoliškega škofa, nam daje lepo priložnost, da se spomnimo, kaj so nam škofje in kaj smo jim dolžni.

Odprimo cerkveni zakonik! Pravni jezik v zakonikih nima praznih besedi. Kratko in jasno pove, kar je bistveno. Cerkevni zakonik je v tem pogledu odlično delo.

O škofih beremo v njem tole: „Škofje so nasledniki apostolov in se po božji uredbi postavljajo na čelo posameznim cekvam, ki jih vladajo z redno oblastjo pod vodstvom papeževim“ (kan. 329 § 1). Ali slišite, kakor bi pribijal. Kratko in odrezavo.

Na drugem mestu piše: „Škofje imajo pravico in dolžnost upravljati škofijo v duhovnih in svetnih zadevah z zakonodajno, sodno in kaznilno oblastjo, ki pa se mora izvrševati po določbah sv. kanonov“ (an. 335 § 1).

Kaj so torej škofje? Cerkveni poglavarji škofij. So pod papežem, a niso le njegovi namestniki. So pravi cerkveni poglavarji, ki vladajo škofije pod papeževim vodstvom. V škofiji izvršujejo zakonodajno, sodno, upravno in kaznilno oblast.

Posamezne škofo imenuje papež, škofovsko službo kot tako pa je ustanovil sam Jezus Kristus. Zato pravi zakon, ki smo ga zgoraj brali, da se škofje postavljajo na čelo posameznim cerkvam, ali, kakor bi mi rekli, škofijam „po božji uredbi“. Kristus Bog je uredil tako, da imamo škofo. Škofovstvo je torej božja uredba. Škofje so nasledniki apostolov. To je temelj njihove službe in najvišja njihova odlika. Ni posamezne škof naslednik posameznega apostola. Le pri papežu je izjema. Papež je naslednik apostola Petra v prvenstvu, ki ga je imel nad zborom apostolov in nad Cerkvijo. Ostali škofje pa so vsi skupaj v zvezi s papežem nasledniki apostolov.

V svoji škofiji vrše škofje vladno, svečeniško in učiteljsko službo. Imajo polno svečeniško oblast, ki jo dobe z zakramentom škofovskega posvečenja. Ta zakrament dopolnjuje svečeniško oblast duhovnikov. V moči tega zakramenta škofje posvečujejo duhovnike in so redni delivci zakramentov sv. birne. Oblast vladati in učiti pa dobe škofje od papeža, ko jim nakaže škofijo, kjer naj vladno in učiteljsko službo vrše.

To so torej škofje. Svečeniški s polno svečeniško oblastjo. Duhovni poglavarji in višji učitelji. Vse troje pa pod vodstvom njihovega in našega poglavarja, rimskega papeža.

Kaj smo mi dolžni škofom? Lahko je razumeti, kaj. Najprej spoštovanje. Škofje so nasledniki apostolov. So odlični udje na skrivnostnem Kristusovem telesu. Škofovska služba je po božji

uredbi. Zato smo jim dolžni spoštovanje. Naj bi bil škof osebno vreden ali nevreden, škof je. Zato mu gre spoštovanje. Zgodovina nam ve povedati, da so bili nekateri škofje osebno nevredni, toda škofje so bili. Zato jim je šlo spoštovanje.

V škofu gledamo najprej škofa. Ni naša stvar soditi, ali je kot človek dober ali ne, ali je pameten ali ne, ali je goreč ali ne. Škof je. Zato ga spoštujemo. Boletj nas mora, da se v naši domovini škofje več ne spoštujejo. Celo ženske jih na javnem zborovanju AFŽ smešijo, zmerjajo in obsojajo. In veste zakaj? Zato, ker škofje kot učitelji Kristusovega nauka uče, da so namerni solavi greh, da je preprečevanje spočetja greh, da je svobodna ljubezen greh, da naj katoličani poskrbe za krst otrok. Kdo more še trditi, da se pri nas doma škofje spoštujejo, kot bi bilo treba.

Vsem škofom, ki so v zvezi s papežem, smo dolžni spoštovanje.

Svojemu škofu pa smo vrh tega dolžni še pokorščino. Naš duhovni poglavar je. Naša dolžnost je, da ga ubogamo. Ni naša stvar presojati njegova dejanja. Papež Leon XIII. je to izrecno naglasil. Škofo sodi na zemlji le papež. Nihče drug nima te pravice. Noben poedinec, pa tudi nobena skupina ne. V komunističnih državah vlačijo škofo pred takozvana ljudska sodišča, tam jih zaslišujejo in stvareh škofovske službe, grdo z njimi ravna in jih obsojajo na težke kazni. Takšno ravnanje je zločinsko. Ni samo nehumano, nekulturno, nečloveško, marveč je še posebno hud zločin proti pravicam Boga in Cerkve. Papež ponovno razglša, da zapadejo najtežjim cerkvenim kaznim tisti, ki s svojimi škofi tako delajo.

Sedemdesetletnica očeta je praznik vse družine. Sedemdesetletnica našega

škofa je tudi naš praznik. Veliko ponižanj je pretrpel v zadnjih desetih letih. Še danes ga blatijo. Zato pa mu mi poklanjamo ob njegovem jubileju veliko spoštovanje. Spoštujemo ga, ker je škof. Spoštujemo ga zlasti, ker je naš škof, ki je v najtežjih okoliščinah odlično opravljal med nami škofovsko službo. Ni se vdal ne vabam ne grožnjam. Šel je trdno po začrtani poti. To je danes njegova slava, pa tudi naš ponos. Imeli smo v težkih časih škofa, ki je bil vreden tega imena. Zahvalimo se Bogu za to milost!

Pred osmimi leti so našega škofa mnogi v svobodnem svetu posmehljivo

pomilovali in tudi odkrito grajali zaradi njegovega zadržanja za časa komunistične revolucije. Nasedli so namreč lažni propagandi. Danes pa je že precej drugače. Škofova podoba raste v svetlobi. „Teža križa in PLAČILO.“

Prišla bo ura, ko bo prejel popolno zadoščenje, ki mu ga more zgodovina dati. Ponižanju, ki ni zaslužen, a junaško prenašano, sledi novičanje. To načelo velja v polnosti sicer samo v večnosti, deloma pa tudi v pošteno zgodovini. Trdno smo prepričani, da bo poštena slovensko zgodovina izkazovala nekoč vse spoštovanje našemu škofu.

S svetoletnega romanja v Rimu: Po sv. maši na trgu sv. Petra — Prezvizišeni s p. Prešernom S. J. in čč. gg.: Ilc, Krajnc in Kozina. Med škofom in p. Prešernom je dr. Blatnik Franc

Škof v bogoslovskih letih

TEŽA KRIŽA IN PLAČILO

Življenja Vašega vodilo je: „Teža križa in plačilo“. Križ Vaša je tolažba, moč, v njem Vam žari velika noč.

V najtežji dobi zgodovine bili stebér ste domovine, Slovencev varuh in vodnik, družim trpečih tolažnik.

Resnico ste oznanjevali, z njo narod smrti reševali, z zvestobo in ljubeznijo vodili ga na Golgoti.

Mučence prve ste vzgojili, se zanje Bogu zahvalili, potem v tujino z nami šli — zdaj škof ste med izseljenci.

Že sedemdeset let življenja se zliło v kelih je trpljenja — plačilo čaka Vas za vse; zato radujte z nami se!

Gregor Mali

„Bil je miren,
resen in
zamišljen...“

Naš prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman ima od bližnjih sorodnikov živi še dve sestri, Lizo in Marijo. Liza mu je gospodinjala v Ljubljani in je z njim kot begunka pribežala na Koroško. Sedaj je pri sestri Mariji, poročeni Krištof, ki kot vdova živi s svojo družino v Dvoru pri Šmihelu nad Pliberkom. Urednik „Duhovnega življenja“ ju je naprosil, naj bi za to jubilejno številko napisali kake spomine na mlada leta svojega vi-sokega brata. Takole sta ugodili tej prošnji:

„V naslednjem pa nekaj spominov na bratova mlada leta. Prva leta je obiskoval ljudsko šolo v Šmihelu, potem pa je moral hoditi v Pliberk, da se je naučil nemščine. Prosili so učitelja, da bi ga nemščine posebej učil, pa je rekel, da to ni potrebno, ker predmet tako dobro obvlada. Brat je prosil, naj bi ga dali študirati na srednjo šolo, če ne, da bo šel v samostan. Da so mogli doma ustreči tej njegovi želji, je pred vsem zasluga takratnega pliberškega dekana g. dr. Jožefa Sommerja in njegovega kaplana sedaj še živečega prelata g. Valentina Podgorca. V šolah je bil vedno odličnjak. Čeprav smo imeli doma precej veliko kmetijo, zaradi težkih gospodarskih časov od doma ni mogel dobiti velike podpore. Tudi prosil je ni. Večinoma se je z inštrukcijami vzdrževal sam.

Bil je miren, resen in zamišljen; vedno pri knjigah.

Kot v Marijamišču v Celovcu tako tudi v bogoslovju je imel vedno službo zad-kristana. Že kot otrok je imel silno rad bogoslužna in verska opravila. Že takrat si je doma postavil svoj oltarček.“

Škoš kot dušni pastir

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Umetnost vseh umetnosti je vodstvo duš — pravi sveti Gregor Veliki. To vodstvo duš, kakor ga pojmuje sveta Cerkev, gre za najvišjimi cilji: za slavo božjo in večnim zveličanjem ljudi, za tem: tedaj, kar je „edino potrebno“. Zato je dušnopastirska služba najvažnejša od vseh drugih služb in presega po svoji vzvišenosti in vrednosti vsa druga človeška opravila.

Če gledamo na božanski zgled našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, na njegovo delo, s katerim je uresničeval svojo odrešnilno življenjsko nalogo, moramo reči: Bil je dušni pastir v najpopolnejšem pomenu besede. Sam pravi o sebi: Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce... Jaz sem dobri pastir in poznam svoje in moje poznavajo mene, kakor mene pozna Oče in jaz poznam Očeta in svoje življenje dan za ovce... Tat pride, da krade in kolje in pogublja; jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju... Še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva, tudi tiste moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas in bo ena čreda in en pastir“ (Jan 10).

Jezus je neutrudljivo oznanjal božji nauk. Branil je resnico in pravico, zavračal je zmoti in krivico. Zbiral je vernike okrog sebe in izmed njih izbral učence in je čul nad svojimi z vso ljubeznijo svojega božjega srca. One, ki so

bili v zmoti, je z gorečo vnemo vabil v svoj krog, nikdar razočaran, nikdar strp po človeški zakrknjenosti in hudobiji. Zvest do konca v svojem poslanstvu za duše, umrje kot žrtev te svoje življenjske naloge — na križu.

Poslanstvo Jezusovo je poslanstvo vsakega katoliškega duhovnika, predvsem pa vsakega katoliškega škofa, ki je vrhovni pastir svoje škofije, nadpastir pastirjev in ovac, v polnosti duhovniške oblasti.

Nadvse vzvišena in tudi nadvse odgovorna je škofovska služba. S svojim svetlim zgledom, s temeljito vednostjo, z globoko modrostjo in življenjsko izkušnjo, pa s plamenečo vnemo za božjo čast in zveličanje duš mora škof voditi svojo čredo, nad katero ga je Sveti Duh postavil za poglavarja. On je prvi učitelj, prva avtoriteta cerkvenega nauka. Neutrudno mora lomiti kruh božje resnice duhovnikom in vernikom. On je prvi arhitekt duhovne stavbe krščanskega življenja v škofiji. Neustrašen mora braniti evangeljski nauk proti zmotam in novotarijam. Nič ga ne sme zadrževati od svetih bojov za slavo božjo in blagor duš, ki so mu zaupane. Če bi se škof ustrašil predrznosti hudobnežev, bi bil s tem pokopan ugled cerkvene oblasti; Cerkev bi utrpela težke poraze, škof — voditelj bi bil zaznamovan kot nezvest čuvaj hiše Izraelove, ki je ljudstvo božje.

Vladiki Gregoriju za 70. rojstni dan

I.

Za svoje pastirsko vodilo
v svoj grb si postavil preroško:
„Križa teža in plačilo!“,
da bi nas, čredo brezdomovincev,
v divjem neurju sodobnih vrtincev
pasel kot Mojzes pogumno in moško —
in skoz puščavo poganstva krščanskega
vodil krdelce krščanstva slovanskega,
katoliškega, slovenskega
tjakaj, kjer Bog —
ko zruši sodobne nasilnike —
potí naših nog,
posute z dragulji kreposti,
in dvignjene tilnike,
rešene jarma peklenskega,
nagradil bo z vencem prostosti . . .

II.

Ko stebri Slovenstva so padali
v krvavem viharju,
si stal ob oltarju
kot slop nerazrušljiv;
ko tujci nad nami so vladali
z oklepniki, bombami
nad rdečimi katakombami,
sta Tvoja molitev in vpliv
v ječe in na morišča
brez samohvalnega blišča
nosili prostost in rešitev;
ko slehernemu krmarju
okamenel je kompás,
nam je pastirski Tvoj glas
posvetil kako in kóđ
čez brezno k prostosti gre pot . . .

III.

Božja desnica nas je raztresla
po zemeljski obli trpeči,
po varnosti, miru ihteči . . .
O, tudi Tebi ni prizanesla
z bridko begunsko bisago
Kristusu zvestih krdel
v našo rešitev — in v zmago
v kraljestvu krščanskih dežel!

IV.

Sedem slovenskih križev
na Tvoje rame Gospod je naložil, —
slehnega bolj težkega, svetega,
pa pod nobenim nisi tožil,
nisi za rane prosil obližev!
Še osmega, devetega, desetega
naj Ti gospod dodá,
toda ne s trnjem ovitega,
z bleskom zmage oblitega,
slavnega,
in Te potrdi, možá
kakor steber iz granita
močnega, ravnega, —
na katerem slonita
časna in večna svoboda,
zgrajena po volji Gospoda . . .

V.

Čim težja je teža Tvojega križa,
tem bolj je draguljasta, zlata,
tem bolj kot Sebi podobnemu
Odrešenik se Ti bliža,
da Te upleni sodobnemu
brezbožnemu veču
in Te po zemeljskem teku
sprejme kot svojega borca in brata . . .

Bogdan Budnik

Visoki službi, za katero Cerkev izbere najboljše, najmodreje in najzvestejše, mora škof ostati zvest do konca, nikdar obupan, marveč vedno poln žive vere in zaupanja vanj, ki je dejal svojim apostolom: „Ne bojte se, jaz sem svet premagal... Pojdite in učite... in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“

Po vzvišenosti škofovske službe imenujemo cerkvenega kneza in nadpastirja: Eksclenca, Prevzvišeni. Vemo pa, da je ta služba, ki ji daje Cerkev tudi zunaj nje, nanjih odlikah, tudi težka in bridka, resnična služba križa, ki je glavni škofovski okras.

Če gledamo ob teh načelnih mislih našega ljubljenega škofa in nadpastirja v večerni zarji njegove sedemdesetletnice, moramo reči z vso iskrenostjo in globoko hvaležnostjo: O Bog, ki od tebe prihaja vsaka oblast in vsako človeško dostojanstvo, zahvaljujemo te, da si nam dal za te čase takega Pastirja.

DUŠNI PASTIR OD ZAČETKA DUHOVNIŠKE POTI

Ljubezen do praktičnega dušnega pastirstva, z neutrudljivim oznanjevanjem božje besede, spovedovanjem, poučevanjem otrok, z vsemi velikim in malimi skrbmi in radostmi, ki jih prinaša to duhovniško delo s seboj, je bila vsajena v srce našega škofa že v prvih začetkih njegovega duhovništva. Zdi se nam, da ga gledamo v njegovih semeniških letih v Celovcu, kako mu duša roma po lepi in tihi koroški zemlji, v hrepenenju, da bi se kot duhovnik vsega dal svojemu ljudstvu. V Borovljah mu tečejo prva kaplanska leta, kjer daje ljudstvu z vso gorečnostjo od prvencev svoje duhovniške ljubezni. Cerkveni predstojniki ga imenujejo za profesorsko službo, za katero se izobrazil na dunajski univerzi ter jo nato vrši v celovškem bogoslovju.

Mlada Jugoslavija ga povabi kot strokovnjaka za cerkveno pravo na novoustanovljeno ljubljansko univerzo, kjer so šle skozi njegovo temeljito in obenem ljubeznivo šolo prve povojne generacije slovenske duhovščine. Ali tudi na tem uglednem položaju, kjer bi se bil lahko vsega posvetil čisti znanosti in se zaprl pred svetom in njegovimi tegobami v svoj svojski duhovni svet, mu duša hrepeni po živem stiku z ljudstvom, po dušnopastirskem udejstvovanju.

Kot vseučiliškega profesorja ga vidimo v Marijanišču, kjer vrši težko, pa njemu tako drago službo mladinskega prefekta. Goreč mladinoljub prevzema odgovorna mesta v naših mladinskih organizacijah. Ves vnet za duhovno poglobitev ljudstva, zlasti mož in fantov, prepotuje ob prostih dneh škofijo kot priljubljen in od vseh strani zaželen voditelj duhovnih vaj in pravi ljudski misijonar, apostol, ki ne zna reči: ne, kadar ga dušni pastirji prosijo za duhovno pomoč. Ideal duhovniške službe se mu zdi vedno: župnik med svojim vernim ljudstvom.

Bila je prav ta njegova dušnopastirska vnema ona značilna poteza v njegovem duhovniškem življenju in delu, ki ga je pripeljala na ljubljansko škofijsko stolico.

NEUTRUDLJIV PASTIR NA ŠKOFOVSKI STOLICI

Ni bilo lahko nastopiti vlado velike ljubljanske škofije za neumornim delavcem in čudovito odpornim gorečnikom Jegličem. Ali škof Rožman ni v ničemur zaostal. Ko je prevzel vodstvo škofije, se je z vsem ognjem svojega srca predal svojemu vzvišenemu poslanstvu, ki ga je z živo in toplo besedo razložil svojim duhovnikom in vernikom v nastopni škofovski poslanici. Sprejel je iz rok svojega velikega prednika bogato duhovno dediščino, ki jo je v zvesti službi ne le

obvaroval, marveč tudi novim, težkim časom in razmeram primerno utrjeval in poglobljajal.

Vzvišenemu namenu dušnopastirske oskrbe škofije je posvečal svoje pastirske liste, v katerih je v preprostem, domačem in ljubeznivem slogu obravnaval dnevne probleme praktičnega krščanskega življenja.

Pastoralne obiske razsežne škofije je vršil kakor njegov prednik s sveto vneto in zvestobo, nadzrujoč kot cerkveni predstojnik vodstvo in upravo posameznih župnij ter zunanje pojave cerkvenega življenja, kot spovednik in pridigar pa utrjujoč temelje vere in nravnosti, ki so podlaga naravne in nadnaravne srčee ljudstva in tudi predpogoj za zvesto in plemenito ljubezen do naroda in domovine. Bili so ti škofovi obiski po deželi v našem narodu vedno nekaj veličastnega, a kdor je gledal globlje, se ni čudil, če je videl včasih škofa resnega, zamišljenega, zaskrbljenega ob tolikih problemih, ob silni odgovornosti in velikih duševnih ter tudi fizičnih naporih. Pa je škof vztrajal, nadaljujoč s tem v polni meri svetlo tradicijo slovenskih škofov, ki se zdi, da ni po celem svetu v tej meri v veljavi, pa od nje le zavisi duhovna rast, duhovno zdravje in življenje škofije, vsled česar papeži škofom prav te pastirske obiske posebno polagajo na srce.

Ko se je s pastirskih obiskov vračal v Ljubljano, ga je čakalo tam silno broje velikanske škofijske uprave, ki so jo sicer vodili izvrstni in požrtvovalni pomočniki, a je moral škof v važnih zadevah le sam odločati. Uprava velike škofije z vsem svojim aparatom je v resnici silna skrb, ki bi mogla človeku že sama izpiti vso kri — a škof je dušni pastir in mora poleg vseh upravnih poslov vedno najti čas za duhovne potrebe svojih duhovnikov in vernikov. Tudi v tem

je skušal naš nadpastir vedno vsem: zadostiti.

Duhovniki, ki so ga prišli vprašat za svet in navodilo, so našli njegova vrata vedno odprta. Celo po telefonu smo se ga upali nadlegovati, zaupajoč v njegovo potrpežljivo dobrohotnost.

Vernikov, ki so mu prihajali tožiti svoje težave in bolečine, ni manjkalo noben dan v škofijski palači. Z zaupanjem so prihajali k njemu vsi, zlasti reveži, ki so, poznavajoč njegovo radodarno srce, včasih njegovo dobroto tudi malo zlorabljali, kar pa ga ni zagrenilo.

Skromen, ljubezniv in preprost je bil vedno rad vsem na razpolago, posnemajoč zgled svojega božjega Učenika, ki se ni utrudil, ko so ga učenci in množice nadlegovali.

Škofovska služba je služba vsem, malim in velikim, preprostim in odličnim, a najprej prvim, kar je na našem škofu posebno lepa lastnost. Sin preprostega ljudstva se je predvsem temu ljudstvu dal, pravi ljudski škof po svoji iskreni domačnosti.

V srčni želji po živih in iskrenih stikih s svojo duhovščino in svojimi verniki je, kljub vsestranski ogromni zaposlenosti rad sprejel povabilo na duhovniško konferenco ali na kakšno cerkveno slovesnost. Kako je bilo lepo in domače, ko smo duhovniki, zbrani ob njem, obravnavali tekoča dušnopastirska vprašanja, polni zaupanja in polni dobre volje. Raztreseni po svetu nosimo v svojih srcih s svojim domotožjem spomine na tiste lepe, iskrene odnošaje s svojim škofom, ki je bil med nami ves prijazen, ves očetovski in nam je bila njegova navzočnost vedno v veselje, v tolažbo in v spodbudo.

Prav tako so se ga veselili povsod na cerkvenih slovesnostih, kamor je rad prišel, da je s svojo navzočnostjo in še bolj s svojo toplo, iskreno očetovsko besedo

pomnožil prazniško veselje in potrdil pravega duha.

Tako je živel naš škof kot prvi dušni pastir škofije v vednih iskrenih stikih s svojimi duhovniki in verniki, vedno poln zanimanja za vse velike in majhne probleme življenja, pri čemur ga je vodila velika ljubezen do Boga in do bližnjega.

NAŠ PRVI PRIDIGAR

Prva dolžnost pastirske službe je: oznanjevanje božje besede. Brez verskega pouka ni krščanskega življenja. Učiteljsko službo postavlja Jezus na prvo mesto, ko naroča svojim apostolom: „Pojdite po vsem svetu in učite vse narode...“ Za škofe posebej poudarja cerkveni zbor v Tridentu, da mora biti pridiganje njih prva služba. Te prvenstvenosti učiteljske službe so se sami apostoli živo zavedali, ko so krščevanje in skrb za reveže prepuščali diakonom, sami pa so se vse posvetili molitvi in oznanjevanju božje besede. In sveti Pavel v za-vesti te odgovornosti piše: „Gerje meni, če bi evangelija ne oznanjal.“

Našega škofa prešinja ista zavest. Je vedno bil in je še velik in goreč oznanjevalec evangelija. Ima od Boga izreden govorniški dar, pa tudi izredno ljubezen in vnemo za to svoje najvažnejše opravilo. Globoko izobražen se spušča kot pridigar v vse, tudi v najgloblje probleme krščanske vere in morale, pa jih pojasni in obrazloži tako temeljito in vendar preprosto domače, da je zadovoljen vsak, učeni in preprosti, ker v njegovih govorih vsak pride do svojega.

Ob njegovi sedemdesetletnici gredo naši spomnini nazaj v tista njegova še svobodna leta, ko je vodil po deželi duhovne vaje naših mož in fantov. Kako radi so ga povsod poslušali, kako so si ga na vse kraje želeli.

Gledamo ga v duhu ob velikih praznikih v škofevskem ornatu v ljubljanski

Na svetoletnem romanju v Rimu: Naš škof v družbi mons. dr. J. Jagodica in drugih slovenskih duhovnikov pri kakotombah sv. Kalista

stolnici, kako lepo in iskreno razlaga prazniško skrivnost, odkrivajoč na njej vedno kakšno novo, presenetljivo lepo stran, ki se mu je razodela v študiju in še bolj v pobožnem razmišljanju.

Gledamo ga na njegovih birmah po deželi, kjer je znal vsakemu kraju povedati to, kar je bilo zanj najbolj aktualno, pa mu je v bolj razgibanih in duhovno eksponiranih krajih birmanska pridiga včasih tudi nočni počitek odjedla. Saj pridiganje ni tako preprosta in enostavna stvar, kot si včasih mislijo ljudje, ki ne slutijo, koliko skrbi često ena sama pridiga povzroči pridigarju, ki se zaveda svojega poslanstva in svoje odgovornosti.

In zopet gledamo našega škofa na naših velikih kongresih, kjer je nastopal v

vsem: dostojanstvu cerkvenega kneza in pred stotisočglavo množico in pred številnimi državnimi in cerkvenimi dostojanstveniki oznanjal božji nauk s tako močjo in veljavo, da so bila ob pogledu nanj naša srca polna ponosa in hvaležnega veselja.

S posebno hvaležnostjo in ljubeznijo pa se spominjamo njegovih postnih govorov v ljubljanski stolnici, ko je razlagal skrivnosti Kristusovega trpljenja in jih tako preprosto in naravno postavljajl v naše vsakdanje življenje, da smo bili ob njih do dna presunjeni. Polna stolnica, glava pri glavi, še zunaj stoje ljudje, da slišijo besedo svojega škofa, ki je kakor svetilnik v temi in zvezda vodnica v viharjih življenja — taka je bila slika postnih petkov v Ljubljani, V postnem času je bila škofova pridiga največja privlačnost krščanske Ljubljane, nje največje versko doživetje. Cel teden se je o škofovi pridigi govorilo, cel teden hrepenelo po naslednji. Škof pa, kakor drugi Janez Zlatoust, nas je učil in bodril, opominjal in svaril, tolažil in krepčal z besedo, ki mu je vrela iz srca in bila prepojena s svetim ognjem.

Tak stoji naš škof pred našim duhom ob svoji sedemdesetletnici, pridigar, ki ga lahko postavimo v vrste velikih govornikov svete Cerkve, ponosni nanj in Bogu hvaležni za njegove darove in za njegovo gorečnost in zvestobo.

In spomnim tu še poteze, ki je lastna resnično velikim ljudem, da pri vseh svojih izrednih sposobnostih ostajajo ponižni in radi poslušajo preproste govore drugih, kakor sem to bral v življenjepisu velikega učenika Cerkve sv. Frančiška Saleškega. Redka je bila pobožnost v ljubljanski stolnici, da bi se je naš škof, kadar je bil doma, ponižno ne udeležil, skrit kje na stranskem koru in združen s svojim ljudstvom v poslušanju božje besede in v molitvi. Zares: ljudski škof.

DUŠNI PASTIR V VIHARNIH LE- TIH VOJNE IN REVOLUCIJE

Če je škofovska služba že v mirnih časih težka in trda, kaj šele kadar nad škofijo in domovino zadivja vihar vojne in revolucije.

Z okupacijo domovine po sovražnih vojskah je postalo breme križa našemu škofu postotterjeno. Kakšne in kolikere težave, omejitve, ovire, bridkosti in bolečine... Po smrti oziroma odhodu narodnih voditeljev je ostal on edina trdna in vidna skala v razburkanem morju. Vse je gledalo nanj, vse se obračalo nanj, veliki in mali, prijatelji in nasprotniki. Najbrže ni še nikdar v zgodovini našega naroda slovenski škof imel tako težke in odgovorne službe. V tistih časih smo se čudili, odkod jemlje škof moč, da more vzdržati ob tolikih naporih, sprejemih, sejah, posredovanjih in — ob tolikih ponižanjih in izdajah. Božja moč, ki jo je črpal iz stanovitne molitve in mu jo je posredovala tudi goreča molitev njegove zveste črede, ga je držala.

Težave in bridkosti sovražne okupacije so se postotterile z izbruhom komunistične revolucije. Vsi smo upali s škofom, da bo naš narod šel skozi že itak krvave preizkušnje brez nepotrebnih žrtev, s tem da se bo zadržal mirno in pametno do odločilne ure. Komunizem pa, ki mu ni za narod nič in mu je edini cilj oblast in nasilje, je sprožil strašni bratomorni boj, ki ga je začel z neusmišljenim pobijanjem najboljših, v mestu in na deželi.

Tedaj je vstal naš škof v vsej veličini, moči in veljavi nadpastirja, cerkvenega kneza. Mehak po značaju in vedno pripravljen k odpuščanju in spravi, je tista strašna leta stal in hodil pred nami kakor Mojzes pred Izraelci — neustrašen, neuklonljiv, do skrajnosti zvest nauku Cerkve, odločen branilec resnice, pravice in svobode.

Naj ga brezbožni nasilniki doma še tako blatijo, naj so ga kot narodnega zločinca in izdajalca v odsotnosti obsodili na dolgoletno ječo — ko bi ga dobili doma, bi ga v svojem besnem sovraštvu, kot so grozili, živega razrezali —, ves narod ve, da je bil naš škof v tisti strašni dobi naše narodne zgodovine res to, kar mora biti, škof in cerkveni knez svojemu ljudstvu: vodnik, oče in mati. Nikdar ni bil večji kot v letih našega križevega pota in naše Golgote, sam s svojim Gospodom: zasovražen, zasramovan, obreko- van in za smrt zalezovan od zapeljanih sinov lastnega naroda, tega naroda, ki ga je vedno ljubil in ga še ljubi z vso globino svoje velike in plemenite duše.

Tista leta je tudi njegova dušnopastirska vnema pogнала v vrh.

Na njegovo pobudo in pod njegovim vodstvom so se tedaj, ko je stiska učila ves narod moliti, izvršila v škofiji izredna dela duhovne obnove: vsenarodna pobožnost prvih petkov, posvečenje družin, župnij in škofije brezmadežnemu Srcu Marijinemu, spokorna procesija Ljubljane z Marijo Pomagaj na Rakovnik, škofove pridige o apokaliptičnih skrivnostih, njegova jasna in odločilna navodila duhovnikom in vernikom glede razmerja do komunizma in njegovih slepil, njegov nezlomljivi pogum v obsojanju komunističnih nasilstev, pogrebi komunističnih žrtev, ki jih je vodil sam in ob odprtih grobeh govoril, kot more govoriti le škof, ki svoj narod iskreno ljubi in do dna občuti bridkost in pomen nedolžno končanih življenj — vsi ti in taki spomini se nam prebujajo, spomini, ki ostanejo neizbrisno zapisani v naših dušah. Obenem pa tudi misel na vso škofovo očetovsko ljubezen in skrb za vse trpeče, za begunce, duhovnike in vernike, za konfinirane in pregnane, za zaprte in obsojene, skrb in ljubezen, ki se da izraziti le s Pavlovo besedo: „Kje

kdo trpi, da bi mene ne bolelo? Kje se kdo pohušuje, da bi mene ne peklo?“ (Prim. 2 Kor 11, 29).

Mislim, da morajo biti ti spomini tudi našemu škofu, čeprav polni bolečine, vendar tudi razlog globokega zadoščenja nad zvesto izpolnjeno dolžnostjo in hvaležnosti do Boga, ki mu je dodelil najvišje odlikovanje, ki ga deli svojim zvestim, da mu ni bilo dano le v Kristusa verovati in njegov nauk oznanjati, ampak tudi zanj in za njegovo Cerkev trpeti. (Prim. Fil. 1, 29).

DUŠNI PASTIR IN NEUTRUDLJIVI MISIJONAR — V TUJINI

Potem, ko smo bili po mednarodnih kupčijah predani komunističnemu nasilju, je škof z delom svoje duhovščine in svojega ljudstva odšel v tujino. Ni zbežal iz strahu, kakor zbeži najemnik, ko vidi volka priti in zapusti svojo čredo, ker mu zanj ni mar. Poznamo svojega škofa in vemo, da bi bil dal za svoje ovce tudi življenje, ako bi bil to v tistih trenutkih spoznal kot svojo dolžnost. Naš škof ni bil nikoli najemnik, ampak resnični pastir, z vso dušo in z vsem srcem. Odšel je od doma, naprošen od odločilnih krogov, da bi v tujem svetu, zlasti v središču krščanstva, posredoval za narod in njegovo usodo in rešil, kar bi se dalo rešiti. Nismo še vedeli tedaj za kupčijo v Teheranu in v Jalti in smo vsi upali v uspeh škofovega posredovanja, ter v to, da se razmere kmalu uredi in kmalu pride čas vrnitve.

A ni bila božja volja, da bi se tedaj škofu odprla pot do Kristusovega namestnika. Ostal je na Koroškem, medtem ko so doma komunistični nasilniki prevzeli vso oblast, ki jo po božjem dopuščanju vrše že skoraj 8 let in ki so ga doma v odsotnosti tudi sodili in obsodili na 18 let prisilnega dela — kot zločinca in narodnega izdajalca...

Škofijska palača v Celovcu, kjer je Prezvizišeni preživel večji del svojega begunstvo

Vsi vemo, kako je preživiljal in preživljal nadškof čas svojega bivanja na tujem: V Celovcu je bil skoraj 3 leta konfiniran po angleški vojaški oblasti, v vedni nevarnosti, da ga izroče komunističnim rabljem domov. Iz Celovca se je rešil v Salzburg, od tam odšel v Švico, iz Švice pa v Severno Ameriko, kjer je našel v Clevelandu pri gostoljubnem mons. Omanu svoj novi dom. Povsod pa in vedno je naš škof v stalni zvezi s svojimi duhovniki in verniki, zvesti pastir, svetovalec in tolažnik.

V Severni Ameriki, kamor ga je usmerila božja Previdnost, hodi po Baragovih stepinjah in misijonari med našim izseljenim rodом po vseh krajih širne države. Tudi v Kanado gre na slovenski misijon in v Argentini nas je obiskal že dvakrat, poln očetovske ljubezni in dobrote, ki sta se mu še poglobili po velikem trpljenju in velikih preizkušnjah.

Tu v Argentini ima najbolj kompaktno naseljen svoj zvesti rod, največjo skupino svojih duhovnikov in — svoje bogoslovje, ki je njegova velika skrb in njegovo veliko breme, pa tudi njegova velika ljubezen.

Kakor nam v svetu, tako je — nič ne dvomimo o tem — tudi narodu doma podoba našega škofa vsa svetla in sveta. Vesel, navdušen in hvaležen bi ga narod sprejel, kadar bi ga mogel in smel. Vsi zvonovi bi tedaj peli in ves narod bi vriskal od navdušenja in domovina, v zarji svobode, bi se radovala, ko bi se na njena, s krvjo in mučeniškim trpljenjem oplojena tla vračal s svojo zvesto čredo iz tujine ljubljenei Vladika.

On sam vse to zaupno prepušča Bogu in Mariji, zmagovalki peklenške kače ter moči in ljubezni brezmadežnega Srca. Zaupa pa trdno v končno zmago resnice in pravice ter tudi nas vedno v tem upanju potrjuje, opominjajoč nas, da urobožjega usmiljenja in božje zmage v ponižnem zaupanju prepustimo božji odločitvi.

Za sedemdesetletnico voščimo našemu ljubljenemu škofu z vseh strani:

Prezvizišeni, Bog naj nas Vas ohrani do zadnjih mej človeškega življenja.

Hvaležni smo Vam za vse Vaše veliko, z največjimi žrtvami storjeno delo duhovnega vodstva, za vso Vašo zvestobo, za vso Vašo gorečnost in nad vsem: za vso Vašo plemenito in nesebično ljubezen.

Če je božja volja taka, naj Vas Bog osreči že tu na zemlji in z Vami nas vse, da bi se spet sešli v domovini pri velikem delu narodne duhovne obnove — v svobodi, v miru, v bratski edinosti in ljubezni. Tako želimo, tako prosimo te dni.

Gospod, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe, usliši milostno te naše želje in prošnje.

Pozdrav koroških Slovencev

K sedemdesetletnici rojstva in sv. krsta prevzvišenega g. škofa Gregorija Rožmana pošiljamo koroški Slovenci preko morja udana in prisrčna voščila. Saj je Prevzvišeni sin naših dolin in gora, naših vasi, naših prednikov, ki stoletja obdelujejo našo zemljo, na tej zemlji služijo Bogu in iz te zemeljske domovine trpljenja romajo v večno domovino. Rod koroških Slovencev je skozi stoletja rod trpinov, ki se bori za obstoj in rast bogohotnega življenja. Čuva in hrani najdražje svestinje vere in materine besede.

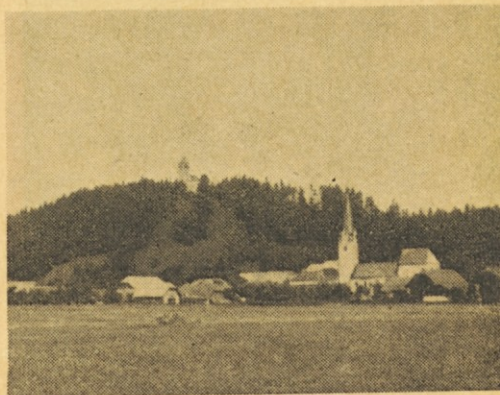
Prevzvišeni je kot fant od fare, kot študent, kot dušni pastir, kot voditelj ljudstva in vzgojitelj inteligence žrtvoval vse svoje od Stvarnika mu podeljene bogate talente za ohranitev in rast božjega življenja našega rodu. V desetletju pred svetovno vojno je liberalna brezbožna tuja inteligenca, uradniki in z njimi združeni veleposetsniki hoteli med koroškimi Slovenci uničiti vse, kar je bilo krščansko in slovensko. Po svojih učiteljih v ljudskih in srednjih šolah so hoteli vzgojiti našo mladino kot rod janičarjev, ki naj bi odtujen delal za propad slovenske besede in tradicije prednikov med nami.

Tedaj je Prevzvišeni kot mlad duhovnik povzdignil svoj glas: Varujmo svestinje naših prednikov! Ljudstvo je navdušeno sledilo njegovim pričujočim besedam. Ni netil sovraštvo, kakor nasprotniki, temveč sejal je vsepovsod blagovest ljubezni.

V službi profesorja škofijskega bogoslovja je s svojim zgledom in vodstvom vzgajal bogoslovce v apostolskem duhu kakor svoj čas škof Anton Martin Slomšek, ko je bil špiritual semenišča v Ce-

lovcu. Danes delujejo dušni pastirji, ki so bili deležni šole in vzgoje Prevzvišenega, v istem duhu in dušnem pastirstvu in so hvaležni njihovemu učitelju in voditelju za vse požrtvovalno delo in ljubezen v letih priprave na življenjski poklic.

Ob koncu in po svetovni vojni so bila težka leta za koroške Slovence. Spet je nastopil Prevzvišeni za pravico, sam je moral veliko trpeti in končno je zapustil v težkih razmerah Koroško. Božja Pre-

Šmihel pri Pliberku

vidnost ga je vodila na drugo polje plovitega dela in udejstvovanja za božje kraljestvo. Ni pozabil koroških Slovencev, zanimal se je za njihovo življenje in boje. Njegovo očetovsko srce je čutilo z nami. Ko je bil imenovan za škofa, so se koroški Slovenci tega priznanja njegovega življenjskega dela in žrtvovanja za Cerkev in duše sv. apostolske stolice posebno veselili. Po svojih zastop-

Grob škofovih staršev

nikih so pri škofovem posvečenju v Ljubljani izrazili svoja voščila. Prevzvišeni jih je sprejel z isto ljubeznijo, s katero se je dolga leta v neumornem delu žrtvoval med nami.

Skrivnosten se nam je zdel škofov grb. *Crucis pondus et praemium.* — Teža križa in njegovo plačilo. Rože med trnjem. Takrat ga še nismo prav razumeli. Stali smo pred njim nad glavnim vhodom ljubljanske stolnice in strmeli kakor učenci Gospodovi, ko jim je Kristus govoril o križu. Danes globlje razumemo grb. Kot sin ponižanega, zaničevanega, trpečega rodu je moral biti deležen v veliki meri njegove dediščine,

križa Kristusovega. Iz tega velikoduhovniškega trpljenja bo rastle novo življenje kraljestva Kristusovega med Slovenci. Prevzvišeni nas je vodil k srednici milosti. Njej je posvetil svojo škofijo, svoj rod. Svoje pregnanstvo je daroval materi, ki je tudi trpela vse boli križa pregnanstva in tujine. Tudi to je poroštvo zmage, ki nam jo zagotavlja brezmadežno Srce Kraljice src.

Prevzvišenemu škofu jubilarju kliče mo koroški Slovenci v globoki hvaležni udanosti: Bog Vas sprimi . . . in ohrani do dopolnitve še mnoga leta! Hvaležno se Vas spominjamo v naših svetišjih in prosimo za Vaš velikoduhovniški blagoslov.

IZSELJENCI

POJO VAM HVALO

*Tedaj, ko vstali so viharji
in hudourniki pridrli,
metali vesla z rok mornarji,
ko zmago so brezboštva želi,
Vi niste se ganili z mesta,
resnico večno ste učili;
za Vami šla je čreda zvesta,
ki se jo h Kristusu vodili.*

*Vsem vse hoteli ste postati;
odklanjali ste laž, krivico,
učili nas kot deco mati
ljubiti luč, značaj, pravico.
Izseljenci pojó Vam hvalo,
ker rod pogube ste rešili.
Zdaj varujete čredo malo,
s katero ste gorjé delili.*

Gregor Mali

Vodnik k božjemu Soncu

GREGOR MALI

Srečen popotnik, ki ima na nevarni poti življenja, polni dušnih sovražnikov, vodnika. Meni ga je Bog dal v osebi našega škofa Rožmana, ki obhaja sedemdesetletnico v tujini. Po njegovih rokah sem prejel toliko dobrot, da se nikoli ne bom mogel dovolj zahvaliti zanje.

Po prvi svetovni vojski je v Marijanšču, znanem ljubljanskem vzgojnem zavodu, med dijaki, posebno višješolci precej vrelo. Valovi posvetnega mišljenja in življenja so jih vznemirjali. Hrepeneli so po nečem novem. Izstopali so iz Marijine kongregacije, ker se jim ni zdela več moderna. Le nekaj nas je še ostalo v njej. Prav tedaj sem bil določen za načelnika kongregacije. Poleg tega sem imel težave z matematiko. Znani profesor Rudolf Grošelj — Bog mu daj vse dobro — me je imel na piki in mi napovedoval, da bom v matematiki zmrznil.

Nekega dne zveemo, da dobimo višješolci novega prefekta. To je bilo ugibanja! Kakšen je? Mlad ali star? Pust ali živahen? Tako smo bili radovedni, da se nam ni ljubilo učiti. Delali smo načrte, kaj bomo naredili, če nam ne bo po volji.

Nečaj dni potem stopi pred nas duhovnik, ki ga nismo prej nikoli videli. S svojim vedrim, jasnim obrazom in z

očmi, polnimi dobrote in resnične ljubezni, nas je vse objel, potem pa s toplim iskrenim glasom spregovoril: „Fantje, prihajam k vam, da vas bom vodil k božjemu Soncu. Pomlad brez toplega sonca je pač žalostna pomlad.“

Že s prvim nastopom nas je prefekt dr. Rožman popolnoma razorožil in nas potegnil za seboj — na pot k božjemu Soncu. Tedaj sem se mu prepustil, da me je vodil.

Kmalu potem sem potrtn in žalosten hodil po marijaniškem vrtu. Begala me je skrb za kongregacijo in šolo. Če padem v matematiki, kaj potem? Zagrenjenost in malodušnost sta me vedno bolj mučili. Potapljal sem se v mrak.

Naenkrat se mi približa, tako da ga prej niti opazil nisem, prefekt dr. Rožman. „Kaj pa tako premišljujete?“ me ljubeznivo nagovori in se mi prijazno nasmehne. Nisem mu dal odgovora. Molčal sem.

Tedaj me je začel upraševati o domu, o starših, bratih... in ne vem še kaj. Razvezal mi je jezik. Začel sem odgovarjati, Naenkrat sva bila v šoli, pri matematiki, ki me je tako morila. Zaupal sem mu vse težave, ki sem jih imel v šoli in v kongregaciji. Dr. Rožman pa mi je kar sproti s čudovito potrpežlji-

vostjo razlagal pomen preizkušenj za mladega človeka in mi dajal, navodila, kako naj jih premagam. Mrak je izginil. Pred menoj je spet zažarela pot k božjemu Soncu.

Odslej nisem bil več sam. Imel sem zvestega vodnika k božjemu Soncu. S svojim ljubeznivim nastopom, s svojim izrednim zanimanjem in razumevanjem mladega človeka me je popolnoma potegnili za seboj in osvojil. Rad bi ga posnemal. Toda, kako? On je vzoren, izobražen duhovnik, doktor, kandidat za profesorja na bogoslovni fakulteti, jaz ubog kmečki fant, študent, ki mi profesorji vedno ubijajo v glavo, da nič ne znam in nič ne vem. Le kako naj dr. Rožmana posnemam? V meni je vedno bolj jasno in živo gorela želja: Postati duhovnik in posnemati dr. Rožmana v ljubezni posebno do moške mladine.

Po enem letu vzgojnega dela novega prefekta so se nemirni duhovi visokošolcev v Marijanišču pomirili. Dijaška Marijina kongregacija je znova zacvetela. V zavod se je vrnil red in mir. V osmi šoli je bilo življenje v Marijanišču spet prijetno, tako da nam je bilo težko slovo od njega.

Vstopil sem v bogoslovje. V nižjih letnikih dr. Rožman ni predaval. Zato mi je bilo dolg čas po njem. Srečen sem bil, če sem gospoda profesorja kje le oddalec videl. V zadnjem letniku je predaval cerkveno pravo. Pri predavanjih se je zavedal, da črka mori, duh pa oživlja. Med svojo razlago nam je odkrival bogato, neizčrpno vsebino cerkvenih kanonov, predpisov, poudarjal njih važnost in pomen za dušno pastirstvo ter dajal navodila, kako naj jih izvršujemo. Med temi predavanji sem spoznal, kako bogate izkušnje ima o vodstvu duš in kako mu srcé gori predusem za fante. Tedaj je vodnik k božjemu Soncu učil tudi nas, kako naj izvršujemo ta poklic.

Na praznik sv. Petra in Pavla 1927

sem bil posvečen v duhovnika. Vsak novomašnik potrebuje pridigarja, da ga uvede v skrivnost Gospodove službe in predstavi ljudem. Koga naj prosim? Notranji glas mi pravi: Profesorja dr. Rožmana! Toda ali ni to predrznost? Kako naj tako učenega in zaposlenega vseučiliškega profesorja nadlegujem s to prošnjo in ga vabim v hribe pod štajersko mejo!?

Potrkam na njegova vrata in nerodno poprosim. Takoj mi ljubeznivo odgovori: „Te prošnje vam ne smem odreči. Posebno rad grem zato, ker bom spoznal spet nekaj slovenskih, skromnih in preprostih kmečkih ljudi.“

Tako mi je vseučiliški profesor dr. Rožman 5. julija 1927 na novi maši v rojstni fari na Selih pri Kamniku pridigal. Moji starši, brata in sestra so bili nepopisno ganjeni, srečni in veseli. Niso mogli verjeti, da more biti vseučiliški bogoslovni profesor tako preprost in domač. Tisti dan gospod profesor ni vodil k božjemu Soncu samo mene in mojih domačih, ampak vso množico preprostega ljudstva, ki se je udeležila nove maše. Pridigo, ki jo je imel v župnijski cerkvi svete Neže na Selih in nagovor pri novomašni slovesnosti na našem domačem škednju so starši, ki so umrli v prvih letih mojega duhovništva, brat, ki je ostal nekje v zahodni Nemčiji ob koncu druge svetovne vojske, in sestra, ki počiva na Koroškem, nesli s seboj v večnost. Z bratom pa, ki živi v Argentini, ju še vedno premišljujeva.

Po novi maši sem šel za kaplana v Žužemberk. Mladina je imela tu vsako leto 15. avgusta veliko Marijino proslavo. Prejšnji dan je bilo veliko spovedovanja, vedno vsaj do enajstih zvečer, včasih tudi do polnoči, do ene. Na praznik Vnebovzetja popoldne je bil sprevod Fantovske in Dekliške Marijine družbe v cerkev, kjer je bil slovesen sprejem novih članov in članic.

Prvo ali drugo leto mi gospod dekan naroči, naj dobim v Ljubljani kakšnega gospoda za slovesnost. Dva sem že prosil, pa sta oba odklonila. Potrkal sem na vrata profesorja dr. Rožmana. „Če bo Bog hotel, pridem. Rad bi spoznal tudi dolensške fante,“ mi je prijazno odgovoril.

In prišel je v veliko veselje gospoda dekana, žužemberških fantov in vseh vernikov. Pred praznikom je spovedoval toliko časa, da je praznika počakal v spovednici. Zjutraj je začel spovedovati že ob štirih, ob šestih imel pridigo in mašo, nadaljeval spovedovanje do popoldne; popoldne pa je sprejemal v Marijino družbo. Zelo je bil vesel mladine, ki jo je na prižnici in v spovednici vabil in vodil k božjemu Soncu. Le k slovesnosti je pripomnil, da bi bilo bolj primerno, če bi fantje imeli poseben sprejem. Za fante mu je gorelo srce. Bil je predvsem dušni pastir, duhovni oče, vodnik fantov k božjemu Soncu.

Spomladi leta 1930 je bil imenovan za škofa. Stanoval je tedaj že v šempeterskem župnišču. Šel sem mu častitat. On pa mi je odgovoril: „Ne častitajte mi! Raje zame molite. Postal sem to, o čemer sem bil prepričan, da nikoli ne bom.“ V štirinajstih dnevih po imenovanju so mu nad ušesi zablesteli sivi lasje. Prej jih še ni imel. Slutil je, da ga je Bog v najtežjih in najstrašnejših časih slovenske zgodovine postavil za škofa. Zato je dal napisati v svoj škofovski grb: *Teža križa in plačilo.*

Jeseni leta 1935 sem postal župnik v Ajdovcu pri Žužemberku. Župnija ima kakih 900 duš, pa je v njeno kroniko vpisanih že 23 duhovnikov. Tedaj je bilo 8 še živih. Med temi so bili škof Gnidovec, njegov brat dekan Gnidovec in prelat dr. Grivec. Več duhovnikov me je nagovarjalo, naj bi dal napraviti kamnito oltarno mizo in povabil škofa, da

bi župnijsko cerkev posvetil. Do tedaj je bila namreč samo blagoslovljena.

Začeli smo zbirati denarne prispevke. Prišli so kamnoseki. Iz kamnite plošče, odlomljene na teritoriju ajdovske župnije, so izdelali oltarno mizo; iz drugih kosov kamna pa podstavek in oltarne stopnice. Na nedeljo presvete Trojice 1936 je naš nadpastir izvršil prelep obred posvetitve župnijske cerkve in z besedo in zgledom ajdovško župnijo vodil k božjemu Soncu. Potem je prišel drugič deliti zakrament svete birme in tretjič, 24. septembra 1939, blagoslovit „Gnidovčev prosvetni dom“.

Naš nadpastir birmuje slovenske otroke v Ramos Mejia v Argentini

Ponoči med 11. in 12. decembrom 1942 so komunisti požgali cerkev, župnišče in „Gnidovčev dom“. Toda besede, ki jih je škof Rožman govoril, ko je trikrat v petih letih obiskal ajdovško župnijo, so ostale tako globoko v srcih, da jih ni mogel uničiti brezbožni vihar. V času največje preizkušnje rešujejo verne Ajdovčane brezbožne teme in jih vodijo k božjemu Soncu.

Jeseni leta 1941 je začel zagrinjati Dolenjsko brezbožni mrak. Prihajali so „osvoboditelji“ in prinašali posebne vrste svobodo: svobodo strasti in vnebovpijo-čih izločinov. Za svojega boga so izbrali rop, požig, umor. Na vse načine so varali ljudi. Bili so zdaj vojska kralja Petra, zdaj slovenska narodna vojska; danes souvražniki Amerikancev in Angležev, jutri njihovi najboljši prijatelji; danes so se ponašali, kako junaško se boré p roti okupatorju, kmalu potem so se z njim pogajali za pomoč in orožje. Tudi v cerk-kev so hodili in z ljudmi rožni venec molili, da so jih lažje varali. Posebno so begali ljudi s svojo Osvobodilno fronto. Manj prevdarni ljudje so jim nasedali in silili v nevarno, sivo meglo Osvobodilne fronte. Boriti se za narodno svobodo je vendar nekaj dobrega. Toda, zakaj po-bijajo potem naše najboljše ljudi? Zakaj moré duhovnike? „Kaj pravijo škof?“ so me upraševali ljudje.

Tedaj je luč zasvetila v temó. Vodnik k božjemu Soncu je spregovoril. Njegova beseda je kot blisk razjasnila temó in očis-tila strupeno ozračje. Osvobodilna fron-ta je krinká, za katero se skriva komu-nizem. Porušene Dražgoše pričajo in učé.

Ko sem škofovo okrožnico bral pri ve-likonočnem izpraševanju večji množici mož, jo je poslušal tudi član Osvobodilne fronte. V začetku je postal bled ko zid, potem rdeč kot kuhan rak, si v zadregi grizel ustnice in gledal v tla. Vsi drugi možje so pa odhajali z vedrimi in vese-limi obrazi. Govorili so: „Hvala Bogu, zdaj vemo, pri čem smo.“

V začetku maja 1945 je začela objemati Slovenijo brezbožna tema. Božja Previd-nost nam je škofa rešila, pripeljala v Ce-lovec in potem v tirolske hribe. Tako smo kot begunci imeli srečo, da smo ga v taborišču Peggezu pri Lienzu enkrat po-

zdravili v svoji sredi. Brezsrčna, krivična izročitev naših domobrancev, postopanje taboriščnega vodstva z nami in iskanje vojnih zločincev med begunci so bile kri-vice, ki so nas potopile v nepopisno razo-čaranje in žalost. Izgubili smo vsako za-upanje v ljudi, ki so nam namesto prave-ric merili le krivico. Iskali smo luči in duhovne opore.

Tedaj je prišel med nas vodnik k bož-jemu Soncu, škof dr. Rožman. Govoril nam je o pomenu trpljenja in žrtev, o moči in zmagi križa. Brez prelivanja krvi ni odrešenja. Teža križa vam zagotavlja čez vse mere veliko blačilo. Nad nami je spet zasijalo božje Sonce in nam razsvetljevalo našo temno begunsko pot.

Kmalu potem je naš vodnik k bož-jemu Soncu sam postal jetnik angleških oblasti in Celovcu. Nič več ni smel in mogel med nas. Molil je, trbel in delal pokoro za grehe naroda. Kdo nas bo zdaj vodil k božjemu Soncu?

Ker nam ni mogel več govoriti nam ie pisal, priporočal edinost, slogo in lju-bezen — vsem, posebno duhovnikom. Tudi v največjem trpljenju, ko je viselo njegovo življenje na niti, ni mislil nase, ampak na nas in nami prižigal luč v temó.

Zdaj iz Severne Amerike vodi z živo in pisano besedo slovenski narod in slo-venske izseljence k božjemu Soncu. Z lučjo svojega bogatega življenja in vda-nega trpljenja razsvetljuje našo pot v tujini.

Našemu zvestemu nadpastirju in ne-utrudljivemu, modremu in odločnemu vodniku k božjemu Soncu voščimo za sedemdesetletnico iz vse duše in vsega srca, naj ga Bog po Mariji še dolgo ohra-ni in milostno varuje vsega hudega!

MOJA SREČANJA S ŠKOFOM

DR. IVAN AHČIN

Škof dr. Rožman ni prvič begunec. Prvič je moral zapustiti svojo koroško domovino po za nas ponesrečenem plebiscitu leta 1920, ker je med svojimi koroškimi rojaki agitiral za slovensko odločitev. Po eni taki propagandni turneji sem ga prvič srečal na Jezerskem. Prihajal je utrujen iz Doberle vasi. V tistih tednih pred usodnim plebiscitom nismo v Ljubljani nič dvomili, da se bodo Korošci odločili za Jugoslavijo. Tako vsaj je samozavestno pisalo ljubljansko časopisje. Kot mlad ljubljanski bogoslovec sem bil zato vesel, da vidim moža, ki prihaja naravnost iz terena z zanesljivimi podatki in neposrednimi vtisi. Brez oklevanja se je dr. Rožman, ki je bil tedaj profesor v celovski bogoslovni, spustil v pogovor in ljubezljivo odgovarjal na moja nestrpna vprašanja, kako in kaj.

A strašno me je razočaral, ko je takoj z žalostjo na obrazu in v glasu povedal: „Plebiscit bomo izgubili. Nasprotnik nas v propagandi daleč prekaša. Mi sicer storimo kar moremo, a uradna propaganda je psihološko povsem zgrešena. Merda bi uspeli, ko bi vso zadevo prepustili Slovincem. A srbsko vojaštvo bi moralo takoj zapustiti deželo. Nesreča je tudi, da so Celovci izločili iz prve cone. Težko je okoliškim kmetom do- povedovati, da jim bo pripravneje ho- diti na trg v Kranj ali Ljubljano...“

Bilo je to dober mesec pred odločit- vijo. Prepričan sem bil, da gospod pro- fesor gleda preveč pesimistično. Toda neizbrisen vtis je napravila name nje- gova prostodušnost in iskrenost, s ka- tero je govoril o stvari, do katere je bil v srcu vse preje ko ravnodušen.

Kot profesorja cerkvenega prava smo imeli bogoslovci dr. Rožmana zelo radi. Modro se je znal omejiti na to, kar dušni pastir potrebuje od cerkvenega prava, ne več, ne manj. Razlagal je ži- vo, jasno in uporabljal veliko praktič- nih zgledov. Očitno mu ni bilo do tega, da bi kazal svojo učenost, ampak da bi slušatelj tem bolje in tem lažje razu- meli, kar je predaval. Trudil se je, da bi nam učenje olajšal. Pri izpraševanju je bil dobiten in zelo vljuden, vendar natančen. Kdor je imel samo dar go- vora ne pa znanja, pri izpitu ni dobro odrezal. Redoval ni preveč optimistično. Rede je vzel v dobesednem smislu. Tako je za red „dobro“ n. pr. bilo potrebno res dobro znati.

Plača univerzitetnega docenta je bila nizka. Kot begunec s Koroške dr. Rož- man ni rešil ničesar, ne obleke, ne pe- rila ne knjig ne pohištva. Zato je spre- jel ponudeno mu mesto prvega dijaške- ga prefekta v ljubljanskem Marijani- šču. Tu sem imel priložnost več let de- latij skupaj z dr. Rožmanom kot drugi prefekt, ali bolje: bil sem v šoli takih dveh velikih vzgojiteljev, kakor sta bila preat Andrej Kalan, ki je bil vodja Marijanišča, in profesorja Rožmana, ki je bil že svoj čas dijaški prefekt v ce- lovškem malem semenišču. Dr. Rožman si je s svojo dobroto in ljubeznivostjo na mah osvojil vsa srca. Prelat Kalan, ki je bil izreden poznavalec mladine, velik mladinoľjub in zlato srce, je prof. Rožmana izredno spoštoval in cenil. Pre- pustil nam je nedeljske pridige, ki jih je preje vsa leta sam imel. Kmalu se je razvedelo po Ljubljani in deželi,

Ljubljana, sedež ljubljanske škofije

kakšen izvrsten govornik je dr. Rožman in že so ga klicali na vse kraje. Tako je bil vedno zaposlen, ker ga je poleg profesure bolj in bolj pritegovala tudi Orlovska zveza, ki ga je izbrala za duhovnega vodjo. V tistih letih je napisal za Orle molitvenik in nešteto vzgojnih člankov v „Mladost“. Kljub vsej tej delavnosti ni zanemarjal prefektovske službe. Zelo vestno se je posvečal individualnemu duhovnemu vodstvu svojih visokošolcev, ki so ga spoštovali in ljubili kakor očeta. Ni bil slučaj, da so se ob takem duhovniškem vzoru mnogi njegovi gojenci odločili za duhovniški stan in res postali dobri duhovniki.

Po mojem takratnem mnenju je imel dr. Rožman samo eno edino napako, da je bil s študenti predober. Po tridesetih letih seveda drugače sodim. Srčna dobrota prelata Andreja Kalana in dr.

Gr. Rožmana ter materinska skrb tedanje prednice č. sestre Terezije Hanželič (sedanje vrhovne prednice šolskih sester) so iz Marijanišča napravile idealen vzgojni zavod in za gojence pravo družinsko ognjišče, ki se ga mnogi nekdanji marijaniščniki še vedno s toploto spominjajo.

Obir in siva Peca sta škofu Rožmanu gledala v zibelko in mu položila v naravo ljubezen do slovenskih planin. Gore so ostale vedno njegova posebna ljubezen. Na ponosnih gorskih vrhovih je iskal oddiha, razvedrila in navdihov. Hoja po hribih je bila zanj prava molitev. Rad je ponavljal psalmistove besede: Hvalite gore Gospoda!

Sam ni rad hodi na gore. Redno si je vzel za družbo kakega dijaka, nekajkrat sem ga spremljal tudi jaz. Ni bil rekorder in tudi ne plezavec po pečinah, a zelo soljden in vztrajen pešec po gorskih potih, ki se tudi klinov in strmih vzpetin ni ustrašil. Sodim, da bo komaj kateri vrh v slovenskih alpah, ki mu dr. Rožman ni stopil na teme. Jeseniški turist Jože Čop ga je zelo hvalil kot hribolazca in ga nagovarjal, da ga po severni steni spravi na Triglav. Ali sta načrt izvedla, ne vem. Znano pa je, da je že kot škof šel blagoslovit križ na Škrlatico, kj je resna tura tudi za mlajše in vajene hribolazce.

Nekoč sva se napotila v Kamniška planine s ciljem, da čez Konja in Ojstrico po grebenih prideva na Okrešelj. Na Veliki Planini pa naju je zalotila huda snežna nevihta in naju prisilila, da sva do kože premočena iskala zavetja v gorski koči. Bila sva edina gosta. Med tem, ko je oskrbnica sušila najino obleko v kuhinji, sva zavita v odeje krepko zaspala na pogradu. Drugo jutro sva hotela vstati zgodaj in nadaljevati pot. A ker sva slišala, kako zunaj klokoče voda, sva mislila, da curlja od strešnega korita in da je torej slabo vreme. Zato sva sklenila, da še poleživa, potem pa se vrneva v dolino. Okna so bila tesno zaprta s polkni, kakor je navada pri gorskih kočah. V sobi je bila popolna te-

ma. Po nekaj urah pa se le eden oju-
nači, da pogleda kaj je z dežjem. Odpre
okno. Bleščeča sončna luč ga je kar
nazaj vrgla. Bil je najkrasnejši dan in
sonce že visoko. V hipu sva bila oble-
ena, pobrala nahrbtnike in hitela v
breg, ne da bi čakala na zajtrk. Curek
vode, ki sva ga slišala, je bil od stu-
denca za kočo.

Dr. Rožman je večkrat obžaloval, da
v svojem duhovskem poklicu, kakor je
vse kazalo, ne bo dosegel nikdar, česar
si je vedno najbolj želel: biti župnik
kake podeželske fare. „To je najlepša
duhovniška služba.“

Reš mu ni bilo dano, da bi postal
župnik, ker ga je božja Previdnost iz-
brala, da bo prvi dušni pastir cele ško-
fije. Vsi, ki so ga poznali, so se razve-
selili njegovega imenovanja za škofa
— razven njega samega.

Na pismo, s katerim sem mu čestital
k imenovanju, mi je odgovoril: „Ne če-
stitajte mi, ampak molite zame!“ —
Vemo, kako je takimi rečmi. Mnogi se
branijo časti, pa le navidezno, zato da
jo še več užijejo. A kdor je poznal dr.
Rožmana, je vedel, da si resnično ni
želel mitre. Bil je iskreno potrtn in ža-
losten in ves zaskrbljen. Sprejel je, ker
je presodil, da je božja volja, da sprej-
me tolikšno breme nase. Iz njegovega
najglobljega razpoloženja se je porodilo
njegovo škofovsko geslo: Križa teža in
plačilo. Kakor da je slutil, kaj ga čaka.
Križa težo okuša z vrhano mero. Go-
tovo Gospod ne bo skoparil s plačilom
svojemu zvestemu služabniku.

Med okupacijo je škof Rožman dva-
krat prišel v Rim za nekaj dni in se
nastanil v duhovski hiši, kjer je bi-
valo več slovenskih duhovnikov, ki so
študirali na Gregorijani. Bili so to
praznični dnevi za slovensko rimsko
kolonijo. Videli smo, da so težke skrbi,
ki tarejo našega nadpastirja in bi ga
radi na kak način razveselili. Pripove-
dovali smo mu o nameravane izkrea-

Starodavno mesto Salzburg, kjer je več
mesecev v začetku leta 1948 prebival
naš vladjka. Zlasti mnogi naši naseljen-
ci v Kanadi imajo v lepem spominu
srečanje z njim

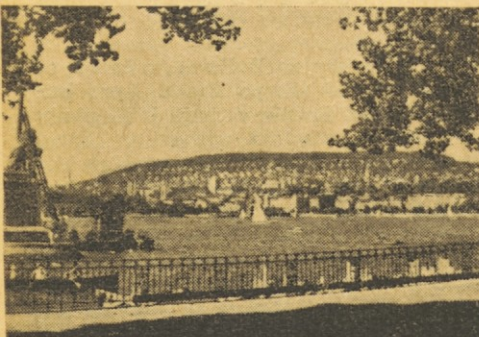
nju zaveznikov na Balkanu, o čemer se
je takrat šušljalo po Rimu. Aproviza-
cija v Rimu je bila v tistih letih obup-
na. Škof je trpel na prebavi in skoraj
resno zbolel. Nitj dobrega vina nj bilo
mogoče dobiti. Šele iznajdljivosti g. Jer-
neja Sveteta se je posrečilo, da je nekje
staknil par steklenic prave črnine. Pri
kozarcu vina je pogovor bolj gladko
stekel in bilo nam je v uteho, ko smo
videli, da se je škof prav od sreca na-
smejalo, ko je g. Svete posnemal prelata
Alojzija Snoja, kako zapoje „Vidi
aquam“.

Namen škofovega obiska je bil se-
veda obiskati sv. očeta, da ga informira
o verskem položaju v ljubljanski škofiji
in da dobi potrebna navodila. In toliko

Anras, vas in župnija, kjer je prve mesece begunstva preživel naš škof in mnogo dijakov, ki so se pozneje preselili v Italijo. Do Anrasa so segali nekoč strnjeno naseljeni Slovenci (glej DŽ 1951, str. 37: Škofje ustanovitelji škofje Loke)

Prej svojim odhodom v USA se je mudil Prevzvišeni nekaj časa v švici. Slika nam kaže mesto Zürich, odkoder je po zračni poti odpotoval v Cleveland

smo zvedeli, da je papež odobril kot pravilno zadržanje škofa in duhovščine napram brezbožnemu komunizmu. Škof Rožman je ves čas postopal v soglasju z najvišjo cerkveno avtoriteto.

In po sedmih letih sva se zopet videla v Argentini. Kako je svet res majhen!

„Ko sem kot študent opazoval zemljevid,“ je škof povedal, „mi je vedno ugajala Argentina in sem si želel, da bi jo kdaj videl. No, pogledjte, pa so se mi izpolnile nekdanje želje...“

Argentina, seveda, kajpada, toda...

Nič toda! Videl sem, da škofu Rožmanu ni bilo prav nič tiste žalosti in potrnosti, kakor sem jo videl na njegovem obrazu pred več ko tridesetimi leti, ko se je bal izgube svoje koroške domovine. Keliko načrtov in upov, koliko dela, žrtev in uspehov, pa tudi koliko razočaranja, trpljenja, bridkosti in ponižanja leži med prvim in drugim begunstvom našega škofa Gregorija Rožmana!

Trpljenje je zapustilo sledove v njegovem plemenitem obrazu, a še bolj skalnato trdna vera in zaupanje v božjo Previdnost. Samo orodje smo v rokah Onega, ki je od vekomaj določil našo pot in našo usodo.

Škof je bil kar dobre volje, poln optimizma in novih načrtov. Da, tudi načrtov! Z njegovim semeniščem v Argentini, s škofijskim zavodom za dijake, z otroci pri č. šolskih sestrah, z ureditvijo dušnega pastirstva med izseljenci, z misijoni po Severni Ameriki, kako pospešiti Baragovo beatifikacijo in še sto drugih načrtov.

Res pravi krščanski optimizem, ki na razvalinah vedno znova prične graditi, ker se zaveda, da Bog ne bo zahteval od nas uspehov temveč poštenega, nesebičnega dela v njegovi službi.

Na mnoga zdrava leta in do novih srečanj!

M A R E C

1. **Druga postna (kvatrna) nedelja.** — Pri maši beremo evangelij o Jezusovem spremenjenju na gori, v berilu pa nas sv. Pavel opozarja, da se posvetimo. Bog nas je namreč poklical k svetosti.
6. **Prvi petek. — Sv. Perpetua in Felicita,** afriški mučenki. Perpetua niti očetove solze niti ljubezen do svojega otroka dojenčka niso odvrnile od mučeništva. Felicita se je bala, da zaradi nosečnosti ne bi bila mučena, ker je zakon take prepovedoval mučiti. Pa je bil otrok predčasno rojen in ona je šla z veseljem v smrt.
7. **Prva sobota. — Sv. Tomaž Akvinski,** cerkveni učenik. Doma iz plemenite družine v Južni Italiji. Proti volji matere in bratov je stopil v dominikanski red, študiral v Neaplju, Rimu in Parizu. V Parizu je poslušal sv. Alberta Velikega. Že s 25 leti je postal magister in tolmačil filozofe in teologe. Urban IV. ga je poklical v Rim. Poslan je bil na lyonski cerkveni zbor, pa je na poti v samostanu v Fossanovi (Severna Italija), umrl leta 1274. Cerkev je sprejela njegove knjige za učbenike na svojih fakultetah, njemu pa zaradi svetosti in genialnosti nadelala ime „angelski doktor“ ter ga proglasila za patrona vseh katoliških šol. Brevir ga imenuje „ponos krščanstva“ in „luč Cerkve“.
8. **Tretja postna ali brezimna nedelja.** — „Posnemajte Boga kot ljubljeni otroci!“ (sv. Pavel v berilu). — „Kdor ni z menoj, je zoper mene“ (Jezus v evangeliju, ki nam govori o izganjanju huđega duha iz mutca).
9. **Sv. Frančiška Rimska.** Na voljo staršev se je poročila. Bila je ugledna rimska gospa, povsod znana po svoji dobrohotnosti in svetosti. Po moževi smrti je šla v samostan oblatinj v Rimu. Omenjeni samostan je sama ustanovila. Pomagala je revežem. Obiskovala bolnike in delala strogo pokoro. Umrla je leta 1440 v Rimu.
12. **Sv. Gregor veliki,** papež, spoznavalec in cerkveni učitelj († 604 v Rimu). Bil je Rimljan, senatorjev sin. Postal je redovnik in opat. Kot papežev legat je bil poslan v Carigrad, da potolče Evtihove zmote. V Rimu je premagal pelagijanizem. Postal je papež. Zaradi svojega ogromnega vpliva po svetu je postal eden največjih papežev v zgodovini Cerkve. Zavrnil je donate v Afriki, arijance v Španiji, agnostike v Aleksandriji. Gote je prisilil, da so zapustili arijanzem. V Anglijo je poslal škofa Avguština. Carigrajskega patriarha Janeza je uveljavil. Mnogo novega je uvedel v liturgiji. Pokopan je v baziliki sv. Petra. Danes je god ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana.
15. **Četrta ali sredpostna nedelja.** — Imenuje se tudi nedelja „veseli se“ (ker se tako začelja mašni obrazec), „nedelja petih hlebov“ (zaradi evangelija) in „nedelja zlate

rože“. Danes namreč v Rimu sv. oče blagoslovi „zlato rožo“ in jo izroči kakj visoki osebnosti katoliškega sveta, kakemu mestu in podobno. (Ta roža prestavlja vstalega Kristusa). Ker je ta nedelja sredi posta, hoče v vernikih obnoviti veselje in upanje. Cerkev dovoljuje zato po cerkvah danes rože, uporabo orgel in rožnata mašna oblačila.

17. Sv. Patricij, škof in spoznavalec (§ 461), apostol Irske. Rojen na Irskem, deloval po Franciji, Italiji in otokih Tirenskega morja. Posvečen v škofa se je vrnil na Irsko. Zaradi sadov njegovega dela se je Irska začela imenovati „otok svetnikov“.
19. Sv. Jožef, ženin bl. Device Marije, spoznavalec. Za Marijo gotovo največji svetnik zaradi svoje edinstvene vloge v božjem načrtu odrešenja. Sv. oče ga je proglasil za patrona sv. Cerkve.
20. Sv. Benedikt, opat. Ustanovil je 12 samostanov in jim sestavil redovniška pravila. Prav po teh pravilih je tako znan v zgodovini redovništva. Umril je leta 547 na Montecassino. — V znak Gospodovega trpljenja se danes na tiho soboto cerkev obleče v žalno obleko: križe, kipe, podobne zakrije z vijoličastimi pregrinjali.
22. Peta postna ali tiha nedelja. — S to nedeljo se začenja čas Jezusovega trpljenja. Berilo nas opominja, da je Kristus dal sam sebe v naše odrešenje, v evangeliju pa Jezus Judom dokazuje Jezusovo božanstvo. Cerkev nam bere to nedeljo ta evangelij zato, da bi nam premišljevanje o trpljenju ponižanega Jezusa ne zabrisalo njegovega božanstva.
24. Sv. nadangel Gabriel. Imenujejo ga angel učlovečenja“. Prikazal se je Zahariju in potem Mariji.
25. Marijino oznanjenje. — Nezapovedan praznik. — Danes se spominja-

UBOGI ODREŠENIK!

*Ubogí Odrešenik, —
zmerom si zadnji!
Žezla in zlati pladnji
nad Tabo zmagujejo
in zasenčujejo
Tvoj božanski sijaj.*

*Vsak hoče biti sam svoj lastnik,
svoj gospodar —
brez Tvojih svetih ograj,
s kraljestvom svojih prevar . . .*

*Usnili se nas, usmili!
Ne daj, da bi zapustili
kraljestvo Tvoje
predeñ nam rog pogube
preseka Tvoje oblube
in spev obsodbe zapoje!*

Bogdan Budnik

mo enega največjih dogodkov v človeški zgodovini. Druga božja oseba se učloveči v telesu Device Marije. Bog je stopil na zemljo, približalo se je odrešenje.

27. Žalostna Mati božja. Premišljujemo sedem žalosti Marijinih: 1. Prerokbo Simeonovo; 2. beg v Egipt; 3. Marija in Jožef izgubita 12 letnega Jezusa; 4. Marija vidi Jezusa obloženega s križem; 5. Marija pod križem; 6. Jezus v Marijinem naročju; 7. Jezusov pokop.
29. Šesta postna ali cvetna nedelja. — Začenjamo veliki teden; značilnosti današnje nedelje so: blagoslovitev oljk; procesija in branje oz. petje Gospodovega trpljenja pri maši, procesija z oljkami pomeni Jezusov slovesni vhod v Jeruzalem, obred pri cerkvenih vratih, pa Jezusov vhod v nebo, čigar vrata so zaprta.

SVETI JOŽEF

SVETLA LUČ IN VELIKO UPANJE KRŠČANSTVA

ALOJZIJ KOŠMERLJ

V tihoti postnega časa obhaja sveta Cerkev dne 19. marca praznik svetega Jožefa. V naši novi argentinski domovini ta praznik zadnji čas po posebni dispenzi iz Rima ni več zapovedan. Kjer pa more, tam ga sveta Cerkev obhaja z vso pobožnostjo in slovesnostjo, posvečuje svetemu Jožefu tudi ves mesec marc v posebno čiščenje in v sredo po 2. povelikonočni nedelji še posebej praznuje praznik varstva svetega Jožefa nad vesoljnim krščanstvom.

Sveti Jožef je tih in skrit svetnik, najbolj skrit med božjimi svetniki, pravi P. Faber. Kar vemo o njem, je iz evangeljskih poročil, ki so kratka, pa prebogata po svoji vsebini. Bil je iz rodu kralja Davida, po poklicu pa preprost tesar. Bog ga je izbral za ženina in zakonitega moža božje matere Marije ter za varuha, rednika in pred postavo očeta svojega učlovečenega Sina — dostojanstvo, ki ga ni pred njim ne za njim dosegel noben možki na zemlji. Edinstveni časti so odgovarjale gotovo edinstvene milosti. Sveti Duh pravi v evangeliju o njem, da je bil pravičen. V tej kratki oznaki je obsežena vsa njegova duhovna veličina, najvišja svetost, dosegljiva umrljivemu človeku. Čeprav tako vzvišen, ostane vse življenje ponižno skrit v senci skrivnostnosti Učlovečenja. Umrje, predno gre Jezus v javno življenje, v slavo svojih nastopov in čudežev. Razen

v evangeliju, ki Cerkvi in svetu neprenehoma odkriva njegovo vzvišeno podobost, ne stopa v ospredje in ne uživa splošnega, izrednega javnega čiščenja v Cerkvi prav do časa zadnjih velikih papežev. Pij IX. ga proglašil v viharnem letu 1870 za varuha vesoljne Cerkve. Leon XIII. ga v letu 1889 s posebno okrožnico postavi vsemu krščanskemu ljudstvu za vzornika in pomočnika. Benedikt XV. priporoča leta 1920 v posebni poslanici naj se krščanski svet v velikih stiskah, ki ogrožajo človeštvo, z vedno večjo vero, zaupanjem in čiščenjem obrača k svetemu Jožefu. Pij XI. leta 1928 ponovi isto misel, naj bo živa in goreča pobožnost k svetemu Jožefu krščanskemu ljudstvu kakor obrambni nasip protei uničujočemu navalu nesreč in nevarnosti. Pod sedanjim papežem, ki vodi ladjo svete Cerkve skozi največje viharje njene zgodovine, se navodila njegovih prednikov verno izvajajo. Poleg pobožnosti k presvetemu Srcu Jezusovemu in brezmadežnemu Srcu Marijinemu je prav pobožnost k svetemu Jožefu danes med najbolj razširjenimi in najbolj priljubljenimi. Cerkev, ki ne računa mnogo z naravnimi pripomočki, se poslužuje v borbi za svoj obstoj teh na videz tako otroško preprostih in po mnenju sveta smušno nezadostnih, v resnici pa edino uspešnih in zmagovitih sredstev.

Sveti Jožef stoji danes v ospredju svete Cerkve, njenega življenja in njenih borb, njenega verovanja in njenega upanja.

DUHOVNA VELIČINA SVETEGA JOŽEFA

O svetem Jožefu, tako skritem in tihem svetniku, je zapisal pisatelj naših dni, da je bil največja osebnost zgodovine. Ne po merah in sodbah sveta, ki mu je vse, kar je ponižno in skrito, brezpomembno, pač pa po sodbi Cerkve, ki sledi sodbi Boga. Duhovna veličina svetega Jožefa je v skrivnostnem redu večnih božjih načrtov nekaj izrednega in čudovitega. Bog ga izbere izmed vseh edinega, da mu v dopolnjenju časov pomaga pri skrivnosti učlovečenja njegovega edinega Sina na način, ki svetega Jožefa dvigne nad vse druge svetnike: zaupa mu v varstvo prečisto Devico Marijo, katero sprejme sveti Jožef v resničnem zakonu za svojo ženo. Iz tega polnopravnega zakona, ki pa po volji in obljubi obeh ostane ves čas deviški in nedovršen, se rodi po moči Svetega Duha Jezus Kristus, učlovečeni Sin večnega Očeta in Zveličar sveta.

Z ozirom na to vzvišeno službo svetega Jožefa, pravi o njem papež Leon XIII.: „Zakonska zveza z Marijo ga približuje duhovno najsvetejši in brezmadežni Devici tako tesno, da je je v najvišji meri vreden. Saj je zakon najtesnejša vez, ki druží dvoje oseb, dvoje src, dvoje duš v eno. Ko je torej Bog dal Mariji svetega Jožefa za moža, ji je dal s tem ne le spremljevalca skozi življenje, pričo njenega devištva in varuha njene čistosti, ampak tudi vrednega tovariša in druga, ki naj bo v zakonski skupnosti deležen njene brezprimerne veličine, ki je ni večje v svetu milosti.“

Kot zakoniti mož Device Marije in tako glavar svete družine je bil sveti Jožef tudi napram Jezusu, učlovečenemu

Sinu božjemu, to, kar je v družini naravni oče: rednik, varuh, vodnik, vzgojitelj v človeških stvareh, zastopnik samega nebeškega Očeta. Cerkve prevzeta moli v svoji molitvi: „Boga, ki so ga mnogi kralji želeli videti, pa ga niso videli, slišati, pa ga niso slišali, je bilo dano svetemu Jožefu ne le videti in slišati, ampak pestovati, poljubovati, oblačiti in varovati...“ Sveti evangelij pa podčrtava to neizrekljivo dostojanstvo svetega Jožefa z besedo o dvanajstletnem Jezusu, ki nam razkriva uso prisrčnost pa tudi uso resnobo medsebojnih odnosov v sveti družini: Ko sta Jožef in Marija po treh dneh iskanja našla dečka Jezusa v templju, mu je rekla njegova mati: „Otrok, zakaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala.“ Jezus svojim staršem z uso spoštljivostjo razloži razlog svojega zaostanka, potem pa se vrne z njima v Nazaret in jima je bil pokoren. (Lk 2). Bog je pokoren ljudem. Ni si mogoče misliti od strani Boga večjega ponižanja, ne od strani Marije in svetega Jožefa večjega povišanja.

Ko izpolni čas svojega poslanstva, umrje sveti Jožef, negovan po Jezusu in Mariji, najlepše, najsvetejše, najslajše smrti, resnično smrti v poljubu Gospodovem. Njegova smrt je postala vzor in hrepenenje vseh pravičnih, on sam pa za srečno zadnjo uro najmogočnejši priprošnjik.

Po vsem tem se ne bomo čudili, če o svetem Jožefu že veliki bogoslovni učitelj jezuit Suarez piše: „Pobožno in verjetno je mnenje, da je sveti Jožef prvi med svetniki po milosti in blaženosti.“ In bogoslovni pisatelji naših dni uče, da postaja vedno bolj splošni nauk Cerkve, da presega sveti Jožef po svoji svetosti vse druge svetnike. V tem slede zgledu in nauku papeža Leona XIII., ki v že omenjeni okrožnici pravi: „Dostojan-

stvo Matere božje je tako visoko, da ne more biti ničesar, kar bi ga preseglo. Ker pa je bil sveti Jožef združen s preblazeno Devico po zakonski zvezi, ni dvoma, da se ji je približal tudi po svetosti bolj kot kdorkoli."

Iz vsega tega naj sledi praktičen sklep za našo osebno pobožnost, da bomo za Marijo najprej častili svetega Jožefa.

SVETI JOŽEF — SVETLI VZOR VSEH KRISTJANOV

Sveti Jožef je bil mož globoke, močne in žive vere, poln neomajnega zaupanja v božjo previdnost, ves prežet plemenite in čiste ljubezni, vzor ponižnosti, potrpežljivosti, pokorščine, čistosti, pa tudi odločnosti in neustrašene močnatosti. Vse kreposti pravičnega človeka so v njem vzcvetele v čudovit cvet.

Njegovo krepostno življenje, njegovo čudovito zvestobo in stanovitnost v izpolnjevanju njegovih velikih in najsvejših dolžnosti takole opisuje papež Leon XIII.: „Službo, ki jo je božja previdnost naložila svetemu Jožefu kot varuhu in branilcu svete družine, je ta vse svoje življenje v polni resnici izvrševal. Z največjo ljubeznijo in vztrajno skrbnostjo je pazil na svojo ženo in na božje dete; s svojim delom jima je oskrboval, kar sta potrebovala za življenje; išoč varno zavetje je ubežal nevarnosti za njuno življenje, ki jima jo je pripravila zavist kralja Heroda; v težavah potovanja in v bridkosti puščave je bil vedni tovariš, pomočnik in tolažnik Marije in Jezusa...“

In ves prevzet nad tem svetlim vzorom veliki papež nadaljuje: „V resnici imamo razlog, da se vsi, ne glede na stan in kraj, priporočajo in zaupajo varstvu svetega Jožefa. V Jožefu imajo družinski očetje najlepši vzor očetovske čujčnosti in previdnosti, imajo zakonci popolni vzor ljubezni, soglasja in zakon-

ške zvestobe, deviške duše imajo v njem vzvišen zgled in obenem branilca deviške neomadeževanosti. Ob pogledu na svetega Jožefa naj se učijo oni, ki so plemenitega rodu, ohraniti tudi na razvalinah svojega premoženja dostojanstvo; naj spoznajo bogati, kateri so resnični zakladi, po katerih moramo hrepeneti in jih zbirati; proletarci, delavci, ki so v nižjem položaju, naj se k svetemu Jožefu obračajo s posebno pravico. Zakaj, ko je bil kraljevske krvi, združen v zakonski zvezi z najsvetejšo vseh žena, po človeški sodbi oče Sina božjega, preživi kljub vsemu temu svoje življenje v trdem, ročnem delu, s katerim služi sebi in svojim vzdrževanje. Njegov zgled nas uči, da položaj ni sramoten, kakor ni nobene sramote v ponižnem delu delavcev, marveč nasprotno velika vzvišenost. Sveti Jožef, zadovoljen s svojim, čeprav je imel vsega le malo, je prenašal z veliko ravnodušnostjo stiske življenja, nujno združene z malim gospodarstvom. Sledil je zgledu svojega sina, ki je, čeprav gospod vesoljstva, podoba hlapca nase vzel in prestovoljno sprejel največje uboštvo in pomanjkanje. Misleč na te stvari naj tisti ubogi, ki se vzdržujejo z delom svojih rok, dvigajo svojega duha. In ko stremijo za izboljšanjem svojega položaja, naj nikdar ne greše proti pravičnosti in naj nikoli ne skušajo z nasiljem prevračati reda, ki ga je postavila božja previdnost. Če so pametni, naj nikoli ne zaupajo obljubam prevratnežev, marveč raje v zgled in varstvo svetega Jožefa in prav tako v materinsko ljubezen Cerkve, ki se v resnici zanje vsak dan bolj poteguje...“

Ko sveta Cerkev strme občuduje to svetlo luč Jožefovega zgleada, obrača nanj v prazniškem listu na njegov god besede iz knjige Modrosti, ki so bile prvotno zapisane o Mojzesu: „Ljub je Bogu in ljudem; njegov spomin je blagoslovljen. Gospod ga je storil enakega svojim sve-

tim v slavi . . . Posvetil ga je po njegovi veri in krotkosti in ga je izbral izmed vseh ljudi . . . In dalje moli o njem v mašnih spevih: „Gospod, ti si ga blagoslovil s sladkostjo svojih blagoslovov; na njegovo glavo si položil krono iz dragih kamnov . . . Pravični bo rastel kakor lilija in večno bo cvetel pred Gospodom. Moja resnica in moje usmiljenje je z njim: v mojem imenu se bo vzdignila njegova moč, govori Gospod.“

SVETI JOŽEF — VARUH VESOLJNE CERKVE

Ta naslov je bil svetemu Jožefu slovesno podeljen na vatikanskem cerkvenem zboru, dne 8. decembra leta 1870. Priznal in razglasil ga je papež Pij IX., potem ko so ga mnogi škofje v svojem imenu in v imenu svojih vernikov za to goreče prosili.

Misel ni bila čisto nova. Že leta 1414 je na cerkvenem zboru v Konstanci znameniti bogoslovni učenjak Gerson predlagal to proglasitev, ki pa tedaj ni prišla do uresničenja. Časovno so sv. Jožefa v mnogih krajih kot varuha Cerkve že častili. To leto in ta dan pa je bil sveti Jožef javno in slovesno proglašen za varuha vesoljne Cerkve in bil vpeljan praznik njegovega varstva.

Ta uzvišeni naslov, ki ga nosi sveti Jožef edini med vsemi svetniki, ni zgolj zunanja odlika, ki jo sveta Cerkev podeljuje uzvišenemu ženinu Device Marije in redniku Jezusovemu; naslov ima svoje globoke korenine in svoj velik pomen v sami skrivnosti učlovečenja druge božje osebe.

Papež Leon XIII. nam v svoji okrožnici to takole lepo razloži: „Sveta družina, ki jo je sveti Jožef z očetovsko oblastjo vladal, je vključevala v sebi začetke porajajoče se Cerkve. Presveta Devica, kakor je mati Jezusa Kristusa, je pravtako mati vseh kristjanov, ki jih je duhovno rodila na Kalvariji, med smrt-

nimi mukami Odrešenikovimi; pravtako je Jezus Kristus prvorojeni od vseh kristjanov, ki so po posinovljenju in odrešenju njegovi bratje. Iz tega se lahko razume, zakaj naj bo svetemu očaku na poseben način priporočena množica kristjanov, ki sestavljajo Cerkev, to je ona nepregledna družina, razširjena med vsemi narodi, nad katero ima kot mož Marije in postavni oče Jezusa Kristusa gotovo očetovsko oblast. Je zato zelo pravično in zelo vredno svetega Jožefa, da tako, kot je nekđaj zvesto branil nazareško družino v vseh okolnostih življenja, zdaj s svojo nebeško priprošnjo varuje in brani Cerkev Kristusovo.“

Moremo torej reči, da je Bog svetemu Jožefu v nebesih dodelil isto uzvišeno službo, ki jo je nekđaj vršil na zemlji. Tu je bil nekđaj varuh in branilec resničnega Kristusovega telesa, iz nebes varuje in brani njegovo skrivnostno telo, ki je sveta Cerkev. Tu je rešil Jezusa iz smrtne nevarnosti, iz nebes zdaj varuje in brani svetega Očeta, ki je Kristusov vidni namestnik na zemlji.

Pretrajljive so besede odloka, s katerimi je papež Pij IX. proglašil to veliko čast in službo svetega Jožefa: „V sedanjih prežalostnih časih, ko se Cerkev vidi preganjana od vseh strani od sovražnikov in stiskana od silnih nesreč, tako zelo, da so brezbožni ljudje prepričani, da je prišla ura, ko jo bodo zmagala vrata pekla, sveti oče, ganjen po žalostnem časovnem položaju in po prošnji škofov, slovesno proglašča očaka svetega Jožefa za varuha vesoljne Cerkve, da bi za se in za vse vernike dosegel njegovo premožno varstvo.“

Naši časi so še hujši od tedanjih; varstvo sv. Jožefa nad sveto Cerkvijo še bolj nujno. Cerkev, preganjana in stiskana po eni strani, po drugi pa vsa prežeta velike želje po pokristjanjenju poganov in zedinjenju ločenih bratov, priporoča vse svoje težave in naloge z ve-

likim zaupanjem svetemu Jožefu, ki je po božji previdnosti njen mogočni varuh in priprošnjik. Za Bogom in Marijo stavi sveta Cerkev vse svoje upanje v svetega Jožefa in njegovo nebesko varstvo.

SVETI JOŽEF — VARUH SLOVENSKIH DEŽEL

V težkih časih turških upadov so se avstrijske in med njimi tedaj tudi slovenske dežele posvetile varstvu svetega Jožefa. Sveti Jožef je bil v slovenskih deželah deželni patron, njegov praznik se je pri nas slovesno obhajal že tedaj, ko še ni bil zapovedan za vesoljno Cerkev. Svetega Jožefa so naši predniki klicali na pomoč v svoji borbi za vero, za dom in rod; vanj so zaupali; po njegovi priprošnji so se kljub silnim preizkušnjam ohranili.

Naši časi so strašnejši od tedanjih. Slovenska zemlja je zasedena in vladana po nasilnikih, ki so hujši od Turka. Turak je imel vero v Boga, ti nimajo nobene. Turak je bli tujec, ti so zaslepljeni bratje, ki jih je zmotila tuja učenost. Turki so odpeljali v sužnost del naše mladine, da so iz nje napravili janičarje, hujše od sebe, komunistični nasilniki bi pa radi vso našo mladino in ves naš narod odtrgali od svetlih krščanskih izročil in ga rešili, kot pravijo, „iz mlakuž vere in mysticizma“ in ga storili brezbožnika in materialista. Nikdar v svoji zgodovini ni šel naš narod skozi tako strašne in krvave preiskušnje, ko brezbožni nasilniki s peklenško doslednostjo in brezobzirno krustostjo izvajajo svoj satanski načrt: zbrisati božje ime s slovenske zemlje in ga iztrgati iz slovenskih src.

In glejte, oni, ki v domovini stoji na čelu tega strašnega rušenja najsvetejših duhovnih vrednot, in oni, ki vodi to rušilno delo v vesoljnem svetu — oba sta bila krščena na ime svetega Jožefa. Danes sprta med seboj na političnem

Zakonska zvestoba

Katarina Jagelo je bila žena vojvode Ivana Vasa. Švedski so ji v bitki moža ujeli in obsodili na dosmrtno ječo.

Katarina ni mirovala. Obrnila se je na švedskega kralja Erika. „Veličanstvo, dovolite, da živim ob strani svojega moža v ječi!“

Kralj Erik jo skuša odvrniti od njenega sklepa. Govori ji o dosmrtni ječi, v kateri z njenim možem postopajo kot z vsakim navadnim jetnikom, o pravicah, da se loči od svojega moža, ker je upornik in o nesmiselnosti njenega sklepa, ostati pri možu.

Mesto odgovora sname Katarina svoj poročni prstan in ga da brati kralju: „Kaj stojš pisano na njem?“

Kralj bere: „Mors sola — samo smrt.“

Ni se več upiral. Katarina je postala prostovoljna jetnica in ostala pri svojem možu vse do smrti kralja Erika, to je dolgih 17 let. Novi kralj je njeno velikodušnost razumel. Pomilostil ji je moža in oba spustil na svobodo

---

polju, korakata skupno v boju proti Cerkvi in Bogu — dva odpadla kristjana, dva Jožefa... Ali ni morda v tem skrivnost božjega dopuščanja, ki naj pripravi posebno zmago svetega Jožefa?

Zaključimo to razmišljanje z zaupno prošnjo: O sveti Jožef, varuh vesoljne Cerkve in varuh naše slovenske domovine, daj slavo svojemu imenu! Izprosi, da bodo ponižani sovražniki svete Cerkve; da bo domovina rešena brezbožnega jarma; da bo naš rod na svoji zemlji spet svoboden in srečen delal in slavo pel Jezusu, Mariji in tebi. Ti, ki tudi v nebesih bolj ukazuješ kot prosiš, posreduj, da se približa ura božjega usmiljenja za sveto Cerkev, za našo domovino, za ves trpeči svet.

Obrazi in

OBRAZI

Vstopila je gospodična, nekaj nad dvajset let stara.

„Dober dan.“

„Dober dan.“

„Prosim, če bi mi dali krstni list.“

„Vaše ime, dan rojstva...?“

Medtem ko pišem krstni list, me zanima versko življenje te moderne ovčice.

„Greste kaj v cerkev?“

„Ne, nikoli, ker ne verujem v duhovnike.“

„Jaz tudi ne, hčerka! Jaz verujem v Boga. A ker smo ravno pri duhovniku: kaj so vam hudega storili?“

„Paznala sem nekega duhovnika, ki ni bil nič prida, ki... no, saj si lahko mislite. In če je bil ta tak, so taki tudi drugi. Vsi ste enaki.“

„Počasi, počasi, dekle. Vaša mati še živi, kajne?“

„Ne, umrla je pred petimi leti.“

„No, Bog ji daj večni mir in pokoj, a nekaj vam bom zaupal: ali veste, da je bila vaša mati ničvrednica, pijanka, pocest...“

Vzkipela je.

„Molčite! Kaj govorite? Moja mati je bila poštena ženska.“

„Veste, poznal sem neko žensko, ki je bila ničvredna, ki se je prodajala za mal denar. No, in če je bila taka, so tudi druge take, vse ste enake. Torej tudi vaša mati in vi. Tako vi sklepate o duhovnikih, tako jaz sklepam o ženskah.“

Ne vem, če sem jo prepričal. Toliko se mi je pa zdelo, da le ni odhajala tako do kraja gotova v svojih mislih o duhovnikih, kot je prišla.

Tudi druga, ki je vstopila, je bila ženska. Vsi v predmestju jo poznajo kot gospo Karolino. Je velika, močna ženska, ki hitro in mnogo govori, pa je dobrega srca, z vsemi prijazna in vselej dobre volje.

„Kaj bo, gospa Karolina?“

„Dober dan, dober dan! Kako se imate gospod župnik? Temno imate tu notri in vreme imamo slabo, kajne? Naša sosedja je bolna, spovedati jo bo treba. Jaz vam bom pripravila pot. Vas bom že po telefonu poklicala, ko bo družina pripravljena. Sedaj pa nekaj drugega. Spravite tole steklenico in tele piškote. Jutri pridemo krstit našega vnučka. Moj mož bo za botra. Pa sem mislila da bi bilo dobro, da bi nas po krstu vi povabili na kozarec vermuta in na piškote. A povabite tako, kot da ste vi kupili za svoj denar. Možu se bo to dobro zdelo in stvar bo brez dvoma ugodno vplivala na njegovo razpoloženje do vere.“

Res sem drugi dan povabil vso družino, ki je prišla h krstu, na vermut in

piškote. In v svoji zlobnosti bi dejal, da se mi je smilil dobrodušni boter, ki je s tako slastjo spravljaval vase piškote, kupljene za svoj lastni denar.

✽

Plavolas, a gospa petintridesetih let.

„Smem v cerkev?“

„Seveda, kako ne?“

„Iskala sem cerkev pa ker ni zvonika in je tako skrita med hišami, jo je težko najti.“

„Kaj ste šele malo časa v tem kraju?“

„Prejšnji teden smo se preselili sem. Pridite kdaj blagoslovit stanovanje. Mogoče bo tako več sreče.“

„Kaj ni sreče pri hiši?“

Po nekaj besedah je začela pripovedovati: „Lepo hišico smo imeli v središču mesta, pa jo je mož zaigral na konjskih dirkah. Vedno si je izposojal na lastno pest denar iz blagajne, kjer je v službi. Kolikokrat sem mu rekla, naj pusti tisti denar, ker ga bodo vrgli na cesto, če ga zasačijo. Ni ubogal. Izposojal si je in igral. Izgubil je deset tisoč, igral znova, izgubil znova, nekaj priigral, pa spet še več izgubil. Bilo je na tem, da ga zasačijo, nujno je potreboval denar. Ni nam ostalo drugega kote prodati hišo in poravnati dolgove. Otrok je, pri svojih tridesetih letih je popoln otrok. Vse življenje so ga na rokah nosili, zato je tak. Jaz sem se morala tolči skozi življenje. Mati nam je zgodaj umrla, očeta je pokopala politika. Ostali smo štirje: trije bratje in jaz. Kot najstarejša sem morala garati, da preživim družino. S sorodniki sem se tolkla zaradi dediščine. Nisem zmogla, a borila sem se in dokler bo le migal tale mezinec, toliko časa bom branila svojo pravico. Tako sem se pribravila na zakon. Škoda, da on ni imel take priprave: ne ve, kaj je življenje. Knjig pozna dosti, življenja pa prav nič. Zato je tak. Zame se dosti ne zmeni. Niti enkrat me ne vpraša, ali sem utrujena, ali bi česa rada. Zanj je ženska sužnja, žival. Če mu potožim, da sem utrujena, pravi, da je tako edino prav, da sem le svojo dolžnost izpol-

nila. Če jokam od trpljenja in zapuščenosti, pravi, da sem igralka. V kino gre sam, mene nikdar ne povabi. Ko je šel na počitnice, mi je kar v obraz povedal, da bo šel z neko žensko, češ da sam ne more iti, z menoj pa da ne kaže iti, ker sem bila ravno takrat noseča... Naj mi reče kdo, da ni Boga, ki vse to vidi, ki bo nekoč plačal in kaznoval vse dobro in hudo. Naj reče kdo to; tak ni vreden — oprostite izrazu —, da bi mu človek pljunil v obraz.“

Bolečina, prevelika bolečina je govorila iz nje. Ko se je umirila, je stopila v cerkev.

✽

„Krst, gospod župnik!“

„Kako je otroku ime, starši, kje je rojen in kdaj?... Kdo je boter?“

„Alfonz Rodriguez.“

„Poročen?“

„Da.“

„Civilno?“

„Da.“

„Cerkveno?“

„Ne.“

„Oprostite, a ne morete biti krstni boter.“

„Zakaj ne?“

„Zakoni so taki. Krstni boter mora jamčiti, da se bo otrok krščansko vzgajal. A kako boste vi jamčili za to, če niti sami ne živite, kot bi bilo treba?“

„Kdo pravi, da ne živim prav?“

„Jaz. Vi živite v registriranem konkubinatu. Civilni zakon se le imenuje zakon, a ni pravi zakon.“

„In vendar me povsod sprašujejo le za knjižico o civilnem zakonu. Še nikdar me niso vprašali za knjižico o cerkvenem zakonu.“

„Lahko da. A kaj s tem dokazujete? Kaj se vam zdi: so ljudje živeli veljavno poročeni, še predno se je uvedel civilni zakon, ali ne?“

„Seveda so.“

„K veljavnosti zakona tako civilni zakon prav nič ne doprinese. Seveda, treba je ubogati državne zakone, a obenem je treba vedeti, da je civilni zakon pred Bogom toliko kot nič.“

„Vi imate nacistične in komunistične ideje.“

„Ne, ne: tako Bog gleda na vse. No, otroka bomo vseeno krstili, le boter bo drugi.“

✽

Moški. Prišel je za prijčo pri poroki.

„Poročeni?“ „Ne. Samski.“

„Samski z ženo ali brez nje?“

„Z žensko.“

„Zakaj se ne poročite?“

„Sarmiento je dejal, da se na ideje ne da streljati.“ (?!?)

„Da, pa tudi, da ne smemo živeti kot živali. A vendar, zakaj se ne poročite?“

„Ker mi ni všeč?“

„Kaj vam ni všeč?“

„Ženska, s katero živim.“

„Zakaj potemtakem živite z njo?“

„Ker, navsezadnje... pustimo to! Sem samski in do nadaljnjega ostanem samski.“

✽

„Gospod župnik, v spovednico vas kličejo.“ Grem. Odprem spovedno lino:

„Očka, gluha sem, napol sem gluha, pa ne vem, če se bom lahko spovedala. Stara sem, štirinosemdeset let sem stara, pa veliko grehov imam. Vedno sedim na vrtu, pa pridejo otroci, pa mi nagajajo, pa jim včasih zabrusim besede, oh, grde besede, tako da me je sram. Zmeraj v stolčku sedim, pa ti otroci, pa te besede, oh, koliko grehov imam, veliko grehov, očka. In najemnikova družina je dobra z menoj, pa že tri mesece niso plačali najemnine. Pa so dobri, zmeraj vso hišo pometejo in pomijejo, meni ni treba čistiti, pa revni so in ne morejo plačat. Kupila jim bom za praznike potico, prav tako jim bom kupila kot sebi, ker so dobri in revni, očka, in hišo pospravljajo. Jaz pa sem grešnica, veliko grehov imam, odpustite mi vse to, pa molite zame, veliko molite zame!“ Začela je jokati. Hotel sem ji dati nauke, pa — prvič v življenju se mi je zgodilo — nj mi prišla beseda z jezika. Pokoro sem ji dal in odvezo in čutil sem, da mi je rdečica oblila obraz.

Čič

POSLIKANA GOSPODIČNA

Vsa je za čudo potratno poslikana
kot platno slikárja,
prekričeče, prehudo mameče olikana,
s prozorno, zlagano ukano,
da bi svojo borno cvetočo kepo telesa
spremenila v najbolj lepo in redko cvetko
ter osvojila kot kraljica
sijaje slehernega očesa,
smehljuje vsakega lica.

Koža njenega obraza
ni več roža ne zarja,
je le še nakaza, slikanica,
živa krinkva
brez utrinka in žara
pristnega čara...

Veke so sajasti žarki
pod črnimi jarki
narisanih obrvi; —
zenice so razširjene line,
zbgane krmice željá,
oči so uokvirjene s temnimi kolobarji,
čistosti tvegane globočine srca;
z oblaki in viharji duše,
omahujoče, potujoče skozi sive nalive
in suše;
ustnice so rdeči, kričeči robi vrča,
stisnjeni od krča neveljavljenih snovanj,
v zadnji kot srca postavljenih sanj,
za osvajanje vencev
in opajanje ob ustjih studentev sveta;
nohti so izpiljeni, ošiljeni kot osti
in krvavi kot kremplji ujede.

Človek se boji
tej lepoti nepravi
pasti v zasede...

O bzda poslikanega obraza,
značaja, —
katera beseda te reši poraza
tega nereda
in spet izroči
v sladke dni
pravega, zdravega dekliškega sijaja?

Bogdan Budnik

ZGRADBA LÜKOVEGA EVANGELIJA

DR. ALOJZIJ ODAR

Od evangelijev navadno poznamo le posamezne odstavke, po večini le tiste, ki se berejo v cerkveni liturgiji. Evangelije si torej navadno predstavljamo le po takih odstavkih. Nekateri vedo že to, kateri od štirih evangelistov je ta ali onj dogodek iz Kristusovega življenja bolj natančno opisal. A zopet iztrgajo dogodek iz celote in ga motre samega zase.

Takozvane evangeljske harmonije, katerih začetki segajo že v zelo zgodnjo dobo cerkvene literature, zbirajo vse štiri evangelije v en sam evangelij. Iz štirih različnih evangeljskih besedil skušajo namreč sestaviti eno samo. Po naših cerkvah doma so veliki teden brali pasijon po štirih evangelistih. Celo evangeljsko harmonijo pa je sestavil v našem jeziku profesor dr. Andrej Snoj. Take harmonije imajo brez dvoma svojo dobro stran. Predstavijo nam v premi črti vse dogodke iz Kristusovega življenja in vse Gospodove besede. Vse štiri evangelije spravljajo, kakor že ime pove, v medsebojno skladje.

Imajo pa evangeljske harmonije tudi slabe strani. Evangeljskemu besedilu morajo včasih delati nasilje. Njih sestavljalec večkrat samolastno združuje dogodke. Kar pa se sloga tiče, je evan-

geljska harmonija prava mešanica, kar se občuti zlasti, kadar se ohrani besedilo v grškem originalu. Čeprav ne takó močno, se vendar slogovno neskladje opazi tudi v vernih prevodih in sicer tem bolj, čim bolj je prevod ohranil posebnosti izvirnika.

Motrenje posameznih evangeljskih perikop po eni strani kakor tudi branje evangeljske harmonije zdržema sta zelo koristni stvari in ju ne moremo nikoli zadosti priporočiti tistim, ki hočejo poznati Kristusovo življenje.

Imata pa obe to pomanjkljivost, da iztrgata perikopo iz evangeljskega konteksta. Za pravilno umevanje vsakega literarnega dela pa velja pravilo, da ne smemo posameznega odstavka iztrgati iz celote; ne smemo ga razlagati brez ozira na celoto, iz katere je vzet. To pravilo velja tudi za razlaganje evangelijev. Pri meditiranju posameznih evangeljskih dogodkov moremo pač brez večje škode odstopiti od tega pravila, toda pri kurzoričnem branju evangelija pa se moramo nanj ozirati, če naj bo naše branje količkaj globlje. Pri preišljevanju evangeljskega besedila gre v glavnem za to, da naša duša najde v njem zase duhovne hrane. Pri našem branju evangelija pa nam gre za umsko

žojemanje za študij. Zato se moramo živjeti v pisatelja. Vedeti moramo, čemu je pisal, in kaj je hotel povedati in kako si je zamislil svoj spis, če to troje veš, se pisatelju bolj približaš in ga lažje bolj pravilno razumeš.

Sinoptični evangeliji so si med sabo zelo podobni. Vendar pa so med njimi velike razlike. Čim jih proučuješ, tem bolj ti postajajo vidne te razlike. Sinoptični evangeliji nikakor niso tri kopije istega zapisa o Jezusovem življenju; tudi niso trije različni zapisi dogodkov iz Kristusovega življenja in Gospodovih besedi. Vsi trije sicer opisujejo isto življenje. A vsak izmed njih je imel svoj namen pri tem opisovanju. Vsak izmed njih je bil tudi velik pisatelj, ki je vedel, kaj hoče. Zato so razumljive med njimi razlike, tudi če pustimo ob strani božjo stran njihovega avtorstva.

Prvi evangelij je napisal sv. Matej za Jude. Jasno je, da je navajal v njem take razloge in vso snov tako razporedil in obdelal, kakor je bolj ustrezalo njegovemu namenu. Drugi evangelij je napisal sv. Marko za Rimljane. Popisal je Petrovo pridigo Rimljanom. Realističnim Rimljanom je bilo pač treba drugače govoriti kot Judom. Na Rimljane je bolj vplivala mogočnost kot nežnost, bolj dejanja kot besede, bolj čudeži v naravi kot oni v duhovnem svetu. Na realističen način pokaže Marko Kristusa kot „mogočnega leva iz Judeje“. Neprestana pristnost Petrove pridige Rimljanom diha iz njegovega evangelija.

Po naslovnjku je Markovemu evangeliju podoben Lukov evangelij. Tudi ta je namenjen kristjanom, ki so izšli iz poganskega grško-rimskega sveta. Napisan je bil nekoliko za Markovim. Zato ni čuda, da sledi v marsičem njegovim razporeditvi. Vendar obravnava snov na originalen način. Po načrtu, ki nam ga je Luka sporočil v prvih vrsticah svojega evangelija, je bila Lukova zamisel širša kot Markova, čeprav je Markov evangelij najbolj podoben Lukovemu.

Sama na sebi je že zanimiva Lukova

zgradba evangelija. Pomaga pa nam tudi razumeti marsikatero podrobnost v njem, ki bi sicer ušla naši pozornosti. Celi odstavki tega evangelija postanejo bolj razumljivi, če jih motrimo s stališča celotne zgradbe. Pri velikem pisatelju zlasti nosijo posameznj odstavek pečat celotne zamisli. Veliko izgubiš, če ta pečat spregledaš. Luka je bil velik pisatelj.

Delitev evangelija

Anglež Štefan Langton, profesor in kancler pariške univerze, ki je umrl leta 1228 kot kanterberyški nadškof, je prvi razdelil evangelije v poglavja. Evangelij sv. Luka je dobil po tej razdelitvi 24 poglavij, kakor jih ima še danes. Dobrih tristošestdeset let pozneje je Robert Estienne v Ženevi razdelil novozavezne knjige v vrstice. Na evangelij sv. Luka je odpadlo 1149 vrstic. Obe razdelitvi, v poglavja in vrstice, sta se ohranili še danes. Sta pa zgolj mehanični; zlasti delitev v vrstice dela večkrat nasilje vsebini.

Lukov evangelij ima torej po tej delitvi, po kateri se še danes navaja, 24 poglavij s 1149 vrsticami; Matejev evangelij pa ima 28 poglavij in 1068 vrstic, Markov 16 poglavij in 674 vrstic in Janezov 21 poglavij in 879 vrstic.

Delitev na poglavja in v vrstice je mehanična in nam glede na vsebino ne pove ničesar.

Po vsebini pa dele Lukov evangelij različno. Slovenski prevod, ki smo ga v teh člankih že omenjali, ga deli n. pr. takole: Jezusovo rojstvo in njegova mladost (1, 5—2,52), Jezusovo javno delovanje (3, 1—21,38), Jezusovo trpljenje in smrt (22, 1—23, 56), Jezusovo vstajenje in vnebohod (24, 1—53). To se pravi: 19 poglavij odpade na Jezusovo javno delovanje, 2 na njegovo mladost in 3 na trpljenje in vstajenje.

Tudi ta razdelitev je preveč shematična; nič nam ne označuje posebnosti Lukove zgradbe evangelija.

Za naš namen je boljša naslednja delitev:

I. Jezusova mladost in vstop v javno delo (1, 5—4, 13);

II. Delovanje v Galileji (4, 14-9, 50);

III. Pot v Jeruzalem (9, 51—19, 28);

IV. Dopolnjenje v Jeruzalemu (19, 29—24, 53).

Na štiri dele nam tako razpade Lukov evangelij. Med sabo se ostro razlikujejo. Grupacija dogodkov v njih pa razodeva velik pisateljski talent. Zakaj razdelitev na navedene štiri dele, ni od zunaj vnesena v tekst ali iz teksta le mehanično povzeta, marveč je vsak del umetniško zgrajen kot celota in stoji pod enotno osnovno mislijo.

Jezusova mladost

Iz Jezusove mladosti nam popiše evangelist le izbrana poglavja. Pokaže pa se pri tem nedosegljivega mojstra. V prvem delu teh poročil stoji v središču Marija. Z veliko nežnostjo poroča evangelist o Jezusovem spočetju in rojstvu. Zgodilo se je to v zgodovinsko določene časi. „Tiste dni je izšlo povelje od cesarja Avgusta, da naj se popiše ves svet.“ Trideset let pozneje vstopa Jezus v javno delo. Luka slovesno označi ta nastop, ko navede poleg svetovno pomembnih oblasti tedanje dobe tudi oblastnike, ki so bili le krajevno pomembni. Zgodovinar točno opredeli dobo. „V petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat upravitelj v Judeji in Herod četrti oblastnik v Galileji in njegov brat Filip četrti oblastnik v Itureji ter deželi Trakonitidi in Lizanija četrti oblastnik v Ananiji, in ko sta bila velika duhovnika Ana in Kaifa.“ (3,1-2) Jezus je točno določena zgodovinska osebnost z znanim rodovnikom („In Jezus je bil pri tridesetih letih, ko je nastopil; bil je, kakor so mislili, sin Jožefov, ki mu je bil oče Heli, temu Malatija...“ (3, 23 do 38).

Prvi del Lukovega evangelija se konča s poročilom, kako je hudobni duh brez uspeha skušal Kristusa. Zadnji stavek se glasi: „Ko je hudič končal z vsemi skušnjavami, je za nekaj časa odstopil od njega“ (4, 13).

Delovanje v Galileji

Markanten je začetek tega dela: „In Jezus se je vrnil v moči v Galilejo; in glas o njem je šel po vsej okolici. Učil je v njih shodnicah in vsi so ga slavili“ (4, 14-15). Tako se je začelo „milostno leto Gospodovo v Galileji“ (Dillersberger). V tem delu so nanižani dogodek za dogodkom. Luka jih je povezal s trojno mislijo. Gospod začelja s Petrom, vzgaja apostole in jih pripravlja na križ in trpljenje.

Pot v Jeruzalem

Če imaš pred očmi le delitev evangelija v poglavja in vrstice, ne opaziš, da se z 9, 51 nov značilnih del Lukovega evangelija začena. „Ko so se pa dopolnjevali dnevi, da bi bil vzet v nebo, se je tudi sam namenil iti v Jeruzalem.“ S tem se začena zadnja pot Kristusova v Jeruzalem. Luka čudovito mojstrsko opisuje to pot. Vodi Kristusa v Jeruzalem, a ga dolgo ne pripelje tja. Dogodki se vrste z naglico, kot pač na poti. Od časa do časa, pa kakor da bi pozabili, da smo na poti, nam evangelist pripoveduje na široko. Tudi Homer v začetku bitke, ko nestrpno pričakuje njenega poteka in izida, s pravo epično širino, kakor da bi se ne menil za junake in njihov boj ter našo nestrpnost, popisuje kroge zarisane na junakovem ščitu.

Na poti v Jeruzalem Kristus z besedo in zgledom uči, kako je na zemlji vse minljivo, kako se je treba odtrgati od vsega, kar je zemeljskega, kako je prva ljubezen do Boga, ki je neločljivo zvezana z ljubeznijo do bližnjega. Trpljenje in križ prihajata vedno bliže. Po ostrem koncu prilike o desetih minah, dostavlja evangelist: „Po teh besedah je šel naprej, potujoč v Jeruzalem (19, 28). Zadnja vrstica čudovito odgovarja prvi: pot v Jeruzalem, k cilju Kristusovega zemeljskega življenja.

Dopolnjenje v Jeruzalemu

O zadnjih velikih bojih med Kristusom in njegovimi nasprotniki, o Kri-

stusovi veliki napovedi konca Jeruzalema in sveta, o Kristusovem velikem trpljenju in njegovi veliki zmagi, govori zadnji del Lukovega evangelija. Evangelist povdarja tesno zvezo med trpljenjem in poveličanjem: Čudovit bisser je opis dogodka, kako se Kristus prikaže učencema na poti v Emavs (24, 13—35). Literarno najlepše opisana epizoda v Novi zavezi.

Nekoliko površno je poročilo o Jezusovem vnebohodu, a ta površnost je popravljena v prvem poglavju Apostolskih del, ki so „druga“ knjiga istega pisatelja, ki je „v prvi knjigi govoril o vsem, kar je Jezus delal in učil od pričetka do dneva, ko je apostolom, ki jih je izvolil, po Svetem Duhu dal naročila in bil v nebesa vzet“ (Apd 1, 1—2).

Taka je torej v kratkem zgradba Lukovega evangelija. Razmeroma kratek spis, a čudovita umetnina. Že kot literarno delo zasluži vso pozornost. Kaj šele zaradi življenja, ki ga opisuje, in zaradi naukov, ki jih podaja.

OKLOFTANI BOKSAR

Vsaj na sliki smo že vsi videli, kaj je to boks. Nasprotnika se obdelujeta z udarci, dokler eden ne omaga in se zgrudi na tla. Prav gotovo je boks surov šport. Le bikoborba ga morda še presega.

Še ni dolgo, ko je bila boksarska prireditel v nekem podeželskem mestecu zapadne Nemčije. Vse je bilo že nared, ko se vzpne na oder starejši mož in pritisne gorko klofuto enemu izmed boksarjev s pripombo: „Dokler sem tvoj oče, ne pustim, da se pretepaš pred ljudmi in kaziš z udarci obraz.“ Brez odpora si je 21 letni sin slekel boksarske rokavice in odšel z očetom domov.

ODLOČNI DELNIČAR

„Gospodje, štrajka mora biti konec. Če se ne vrnete na delo, bomo začeli z delom mi delničarji. Samo to mi povejte, kje pravzaprav tovarna stoji.“

Gobavce je odkril

Ko je bil dominikanski pater Hofstee še vojaški kaplan pri ameriški aviaciji na Filipinih, je pri nekem izvidniškem poletu odkril, da so vsi prebivalci kraja Tala — gobavci.

Dokler je bil mobiliziran, za nje ni mogel ničesar storiti. Zapisal pa si je v svoj molitvenik: „Gospod Jezus, naj spoznam tvojo bedo v bedi teh gobavih ljudi; naj vidim v vsakem gobavcu tebe samega.“

Pet let kasneje je bila ta molitev uslišana. Pater Hofstee se je vrnil v vas Tala, pa že ne več kot vojaški duhovnik, ampak kot dušni pastir med gobavci. Med njimi hoče ostati do smrti.

Na Filipinih je šest gobavih naselbin. Tala je druga po velikosti. V njej živi 98 moških, 529 žensk in 225 otrok. Pater Hofstee ima za vsakega dobro besedo. Otrokom pripoveduje zgodbe in deli slaščice.

Ob torkih ima pater Hofstee svoj „izhod“. To se pravi, na voz se vsede in se po razdrapanih cestah pelje v 30 km oddaljeno filipinsko glavno mesto Manilo. Tam izvrši vsa naročila, obišeče sorodnike gobavih in nabira denar za svojo kolonijo.

Štiri leta je pater Hofstee v Tali in vas je popolnoma spremenila svoje lice. Vsi so pod streho; vas ima 2 šoli, otroški vrtec, filmske predstave in knjižnico.

Pater Hofstee trdi, da gobavci ne trpijo toliko radi svoje boleznin kot radi osamljenosti. Zato jih skuša čim bolj zaposliti. Pri tem se čuti nadvse srečnega. „Tala je moje življenje,“ tako večkrat pravi. In gotovo ne pretirava, kajti slajše je dajati kot jemati.

DOBER ODGOVOR

Brezbožnež je zasmehoval vernega človeka: „O, ti revež, ti! Kako boš razočaran, ko boš videl, da so nebesa bajka!“ Veren človek pa se odreže: „In ti šele! Kako boš razočaran, ko boš videl, da pekel ni bajka.“

TRIJE FLORENTINSKI SLEPCI

Iz francoščine prevedel Fran Erjavec, Pariz

Živelí so trije slepci s sivimi bradami. Njih čela so zasenečevali ščitci iz zelene svile. Trije slepci s tremi psički. In vseh šestero je bilo obče poznanih in priljubljenih v vsej Florenci. Spadali so nekako med florentinske spomenike. Potem, ko so pokazali tujcem stolnico Santa María, krstno kapelo in Gicctov zvonik, so jim pokazovali vedno tudi te slepce. Pa tudi ni bilo pretežko, kajti od jutra do večerne zdravarije so nosljali spodbudne žalostinke ali pa igrali na klarinete na svojih znamenitih prostorih: Lazzero nasproti Ghibertijevih zlatih vrat, Salvatore v osrednjem preddvoru stolnice in Grazia ob vzhodju slavne zvonika.

Niso bili slepi od rojstva. Zla usoda je prekrila njih oči s pajčolanom prav tedaj, ko se je zdelo, da se jim je začela smehljati sreča. Igrali so že neko vlogo v florentinskih političnih dogodkih in tudi potem, ko so že izgubili vid, so bili prepričani, da so poklicani bdeti nad potekom: javnih zadev ter so odprli kar pod milim nebom nekake politične kramarije. V odmoru med dvema psmima na svojih klarinetih so dajali preprostemu ljudstvu nasvete glede Cerkve in države, glede papeža in cesarja, glede oholosti Pize, izprijenosti Arezza in glede strašne zlobnosti menjalcev denarja ter lastnikov volnenih tkalnic, ki niso hoteli prepustiti svojih železnih blagajen bosonožcem, da bi jih pobožali.

Lazzero je bil gibelin. Ko je nekoč sledil svojemu gospodarju na sejem v Raveno, je srečal v polmračni Pinetti človeka, pokritega z rdečo kapuco, izpod

KOMUNISTI SO IZDAJALCI BOGA IN ČLOVEKA

Newyorški kardinal Spellman, ki se je nedavno vrnil s Koreje, kjer je med svojimi vojaki praznoval božič in se udeležil na povratku tudi sv. konzistorija, je kot dober poznavalec svetovnih razmer opozoril na nevarnost komunizma in na dolžnost zastaviti vse sile proti njemu.

Podobno kot naš škof pred desetimi leti v Ljubljani, se je izrazil tudi on ter izpovedal svojo pripravljenost takole: „Dokler utriplje moje srce in bom fizično mogel dihati, bom molil in opozarjal ter branil mojo Ameriko in vse ostale narode proti zlobnemu izroduku brezbožnega komunizma.“

„Izdajalci Boga in človeka so brezbožni komunisti, ki sejejo svoje grešno sovraštvo, ko ščuvajo socialne razrede med seboj, vero proti veri, ko iz prijateljev delajo sovražnike celo tiste, ki se bore za iste življenjske cilje. Le na Boga navezan narod, ki je enega duha in enega srca, bo obstal. Vseeno je, kje smo in živimo, ali kak položaj zavzemamo: ali smo bogati ali revni, črni ali beli, protestantje, judje, ali katoličani: vsi se moramo odločiti služiti Boga, da bomo mogli dati ljudem vseh dežel blagoslovljene darove svobode in miru.“

„Ljudje so znali razumeti, da mora biti mir, kakor ga pojmujejo svobodni ter demokratični ljudje, zgrajen od močnih, svo-

bodnih in v pravičnosti združenih narodov. Mir, ki sloni na veri, v Bogu in v spoštovanju našega bližnjega, mir, ki prizna, da so bili vsi ljudje enako ustvarjeni od Boga po njegovih podobi, je pravi mir. Zunaj tega je le poganski mri. Toda danes imamo še popačen komunistični mir, z vsemi zlemi posledicami, ki so se razpasle po večjem delu sveta in ki zastrupljajo življenje in svobodo narodov; zgledi: Poljska, Litva, Letonska, Estonska, Ogrska, Čehoslovaška, Rumunija, Bolgarija, Jugoslavija, Kitajska in še in še.“

„Ta ljudstva ječe pod verigami in bičem, so zatirana in teptana od komunističnega Moloha; milijoni teles in duš brezbrambnih bitij, ki sovražijo komunistične tirane in se jih boje, ker jih drzno izzivajo; kajti vsem, ki bi se jih drznili naznaniti, bodo iztrgani jeziki iz njihovih ust.“

STALINOVO

PREMOŽENJE

Pred leti smo brali o bajnem premoženju raznih rdečih proletarskih „prinčev“ in smo videli, da prvači med njimi Tito. Seveda rdeča propaganda dostojno molči o njihovih milijonarjih, o novi plutokraciji v URSS in njenih satelitih. Značilno je bajno razkošje vsah ruskih in sploh proletarskih diplomatov. Kakšno pa je Stalinovo osebno premoženje? Letni dohodki Stalina znašajo pol milijono

katere so žarele žive oči. Lazzero je urnih krač pobegnil, kajti vedel je, kakšne vražje vesti se širijo po vsej Italiji o tem nevarnem gozdu, toda tuji možga je poklical z naravnost milim glasom, mu pokazal cekin in ga prosil, naj bi nesel, skrito pod svojo čepico, v Florenco pismo za gibeline, ki so tajno prebivali v mestu. Nato je neznanec s počasnimi koraki in s povešeno glavo nadaljeval svojo otožno pot po temni cesti.

Lazzero je seveda brž prebral naslov pisma, ki se je glasil: „Svojim florentinskim prijateljem begunec Dante Alighieri.“

Od tega dne je Lazzero mrzlično pričakoval cesarjevega pohoda na lombardske ravnine in je ob vsaki priliki zdiheval obupni pesnikov klic:

„Vieni a veder la tua Roma che piange, Cesare mio!“

Salvadore in Grazia sta živela od manj veličastnih spominov. Salvadore je bil sluga v kuhinji Karla Valoaškega, pomirjevalca, ki je požgal tretjino Florencence; slepec se je proglašal za črnega, zagrizenega welfa. Grazia je pometal pisarne Dardijev, tistih velikih bankirjev, ki so pesojali papežu in angleškemu kralju. Bil je torej le beli ali zmerni welf in je veroval v republiko navzlic vsem žalostnim izkušnjam, ki jih je doživljala v tistem stoletju.

Trije psički pa niso pokazovali nobenega preočitenega političnega prepričanja. Dostojanstveno ter z bleščečimi in užaloščenimi očmi so držali med zobmi lesene skledice. Toda njih dlaka je bila naravnost simbolične barve: Salvadorejev psiček je bil črn, Grazijev bel, Lazzеров pa bledordečkast, ker pač ni mogel biti škrlatno rdeč.

Naši trije slepci so imeli navado, da so hodili ob nedeljah in praznikih, če je bilo lepo vreme, po večernicah v stolnici skupno po florentinskih predmestjih prav do Fiesole ali do San Miniante, do Antelle ali do kartuzije v Esni. V takih dneh jim je bila zagotovljena bogata žetev kvatrinov med dobrimi ljudmi, ki jih je razvedrilo sonce in med mladenci, ki so se sprehajali tam s svojimi ljubici.

Nato so se v bratski slogi, zgovorno in nekoliko opotekajoč se, kajti svoje klarinete so bili med tem že dobro oplaknili z izbornim kjangtjem, vračali počasi nazaj v mesto in se podali večerjat v neko krčmo blizu svojega farnega zvonika sv. Uršule. Po večerji so se zaupno razgovarjali, si pripovedovali dogodivščine iz svoje mladosti, razpravljali o Danteju in o Bonifaciu VIII., presojali gospodo in preurejevali vlado, Cerkev in krščanstvo. Konec takih razgovorov je bil vedno isti: življenje je težko za reveže, kruto za slepce in žalostno za samotarje. Dober psiček je resda prijatelj, nedvomno, toda razgovor z njim je kmalu končan, a za Florentinca pomenjajo izmenjave veselih misli, slastnih dogodbic in zasmehljivih sodb neprecenljivi čar. Beda, ki jo bratovsko delimo, čeprav ob najbolj mrzlem ognjišču, prinaša vendarle že sama po sebi veliko tolažbo.

„In potem,“ je pripomnil Grazia, nekdanji poetač pri Bardijevih, „je združitev tudi nekak vir varčnega gospodarstva, dobičkov in razdeljevanje dividend med družabnike vsakih šest mesecev, je še prav posebno prijetna slovesnost.“

Lazzero, prežet s svojim oholim gibelinstvom, se je spodtaknil ob neizgibne dolžnosti v skupnem življenju, ki so ponosnim dušam neprilicne; Salvadore črni welfovec, čigar psiček je imel precej inkvizitorski značaj, je pa poudaril, da bi se njihovi trije psički najbrže ne razumeli med seboj tako dobro, kot njih gospodarji.

Ko so potem nekega poletnega večera pretresali v krčmi vse razloge, ki so govorili za in proti, so naši strici končno sklenili združiti najprej svojo godbo in prirediti vsak dan skupen klarinetski koncert na Gosposkem trgu in sicer opoldne, ko so odhajali uradniki iz vladne palače, ko so se prosilci zbirali okoli stare palače, ko so se pomikale mimo spokorne procesije, ko so puščavniki pripovedovali o čudežih, ko so zdravniki prodajali kačje glave in srca krastač. Vsako soboto zvečer so potem prešteli skupne tedenske dohodke ter si jih nato enakomerno razdelili. Seveda, visoke znanosti, cerkveni možje in menihi so tudi podpirali tako združitev kapitalov in duš. In

na rubljev: njegova mesečna plača 5.000 rubljev, kot generalni tajnik partije prejema drugih 5.000 rubljev, honorar iz državne založbe mu nese 30.000 rubljev mesečno in 7.5 % od prodaje njegovih del. Nakup njegovih knjig pa je obvezen za 800 milijonov njegovih podanikov. Ima še druge nevidne dohodke: zastojnsko stanovanje v Kremlju ter tri izredno razkosna letovišča: v Soči, Gorinjaku ter Bolševu. Vlada izda za vzdrževanje teh letovišč 500.000 rubljev. V kremeljskih zadrugah ima Stalin kot vsi rdeči mogotci 80 % popusta. Tako se vsi Stalinovi dohodki podvoje. K temu je prišteti vse reprezentančne prireditve in sprejeme, ki grejo na državne stroške. Izreden dohodek je državna loterija, kjer je Stalin delničar. Ako „očka Stalin“ kupi en kupon, takoj nezmotno zadene „samo“ 100.000 rubljev. Tako se vedno dogaja v policijskih državah. Na eni strani je na milijone proletarijata, ki živi v skrajni bedi, na drugi strani pa nekaj izrednih privilegirancev, ki se masté v bajnem razkošju. Vse to v znamenju „proletarske pravičnosti“.

MODERNA DEVICA MUČENICA

V mestecu Manresa pri Barceloni, znanem že po sv. Ignaciju Lojolskem, je umrla nasilne smrti deklica, 12 letna Jožefina Vilaseca Alsina, ker je odločno branila svojo čistost.

Smrt nove „Marije Goretti“, kakor jo ljudstvo imenuje, je vzbudila silno pozornost v kraju. Na stotine oseb se je vrstilo v dolgih vrstah pred njenim truplom. Vse trgovine so bile zaprte, da so mogli vsi k pogrebu.

Jožefina je bila hči skromnih staršev, ki imajo še šest otrok. Bivala je v hiši na deželi, kjer je spremljala in strega neki stari gospej ter tako podpirala domačo družino.

Neki poljski delavec Jožef Garrigas jo je hotel nasilno onečastiti. In ko se je Jožefina z vso silo uprla in branila, jo je enostavno zabol.

Deklica je bila predsednica aspirantk KA. Člani KA so čuli pri njenem truplu, ki je bilo okusno pregrnjeno s prti bele in sinje barve.

Sv. mašo zadušnico je imel pomožni škof in k pogrebu so prihitele množice iz cele pokrajine.

KOMUNIZEM V GUATEMALI

Guatemala je majhna srednje-ameriška država. Ne bi zaslužila naše pozornosti, če ne bi zadnje čase postala središče komunistične propagande, odkoder se komunizem izvažava v Severno in Južno Ameriko. Ruski agenti brez težav prihajajo in odhajajo, vodilne svetovne komunistične osebnosti tam preživljajo svoje počitnice, rdeči španski begunci se v Guatemali zelo dobro počutijo.

Katoliška Cerkev v Guatemali nima lahkega polo-

to je pomenjalo za naše tri prijatelje začetek bogastva.

„Amen!“ je porogljivo pripomnil nek glas na koncu krčme.

Slepci, razvneti od navdušenja, tega glasu niso niti opazili. Stegovali so svoje desnice po mizi in si nemo prisegali zvestobo. Potem so požvižgali svojim psičkom ter se podali vsak v svoj stan, vsi ometeni od bleščočih upov, ki so se jim odpirali.

Torej tajnemu sestanku naših treh slepcev je prisostvoval tudi nek zlikovski slikarski učenec, Buffamalco po imenu, ki je delal tedaj v sloveči slikarski delavnici. Da bi vznemirjal svojega gospodarja, starrega Andreja Tafija, je ob uri, ko se je odpravljal ta k počitku, spuščal pod slabo zaprtimi vrati po kakih trideset kukcev, opremljenih z drobnimi razsvetljenimi svečicami. Prestrašeni Tafi, ki je mislil, da je planilo nanj samo peklo, se je zaril pod odeje in prebil noč v pravi smrtni grozi.

Torej ta veseljaški Buffamalco si je domislil, da bi izzval med našimi slepci prelom, kateremu bi sam seveda ni mogel biti priča, a ki se mu je zdel zanje vprav usoden. Že naslednjega dne, bila je nedelja, se je v koncertnih odmorih petkrat ali šestkrat približal našim umetnikom in skušal obrniti njih pozornost z raznimi čestitkami:

„Ej, kako lepi psički! Moj Bog, in ta lepa godba! Če bi vas slišal sveti oče, bi vas, gospodje, gotovo pozval v svojo godbo!“

In vselej je popolnoma spremenil svoj glas, enkrat je prevzel benečansko zezlanje, drugič romansko raskavost ali bleščéčo zvočnost Rimljanov ali glumaško nosljanje Napolitancev.

Potem se je obrnil vselej na Grazio in vrgel v skledico njegovega psička bakren novčič, rekoč:

Vzemite ta veliki srebrnik, ta je za vas vse tri.“

Prvič je Grazia zagodrnjal:

„Vraga, ta srebrnik je pa bolj podoben zanikar nemu novčiču.“

Toda ostala dva sta nezaupno pripomnila:

„Ali bi naju rad začel varati?“

Grazia ni odvrnil ničesar. V ponedeljek in v

torek je slikar ponovil svojo lažnjivo darežljivost. Vedel je, da se podajo naši trije godci v sredo ob zori proti Pizi, kjer se bo zbralo naslednjo nedeljo, na Marijin praznik, mnogo romarjev od vseh strani. Potevali so v vročem avgustovem soncu po žgočem cestnem prahu od vasi do vasi, vodili so jih njih psički, spotoma so prepevali žalostinke v Marijino slavo in potem z radostnim užitkom sproti zapijali zaslužek.

V soboto zvečer so se ustavili na zadnji postaji, v Santa Gonda, kjer jih je že razveselilo ubrano zvonjenje iz bližnjega visečega zvonika. Na koncu svojega potovanja so potrkali na vrata prenočevališča „Pri Orlandovem meču“. Ker je bila gostilna že polna romarjev, jim je odkazal krčmar troje ležišč na skednju. Tu so večerjali in se nato zalivali z vinom prav do polnoči. Tedaj so že z razgretimi glavami začeli delati svoj tedenski obračun. Vsak je stresel v svoje naročje svojo nabrano vsoto.

Lazzero je naštel tri funte, pet novčičev in štiri denarje, Salvadore tri funte in dva denarja, Grazia pa ni naštel več kot le sedeminštirideset novčičev. Oba tovariša sta se seveda močno začudila.

„Ti se obnašaš napram nama kot volk,“ je dejal gibelini Lazzero, misleč na Dantejevo prokleta volkuljo.

Od ostrega prerekanja so prešli kmalu do pretepa. Denar se je trkljal po tleh in palice so mahale vse križem. Svoj delež batin so dobili tudi psi, ki so začeli glasno lajati, planili še sami nad borilce ter trgali z njih kose obleke in tudi mesa. Med hrušč drobečih se oken in kozarcev so se mešale divje psovke.

„Tat! Judež! Belcebubov mežnar! Razbojnik! Pisarniški pometaç! Sleparski slepec!“

Spravili so pokonci vse prenočevališče Romarji so hiteli razbijat na krčmarjeva vrata in kričali:

„Tam zgoraj so pravi vragi. Hitite takoj z blagoslovljeno vodo tja, ali pa nemudoma odidemo brez plačila!“

Krčmar in njegova žena sta prižgala svetilko in

žaja. Oblasti, ki so rdeče usmerjene, ji delajo neprestane težave. Vendar Cerkév ne kloni. Nosilec tega odpora je nadškof Maria-no Rossell y Arellano. Večkrat so mu že zagrozili, da ga bodo izgnali, a on vztraja in se ne boji.

Leta 1951 se je vršil pod njegovim vodstvom velik evarhistični kongres. Oblast ga je skušala preprečiti na ta način, da je ukazala stavko na prometnih sredstvih. A dobro, verno ljudstvo se ni dalo zbegati. Prijihlelo je od vseh strani, tako da se jih je nabralo nad 50.000 oseb.

Nadškof Rossell je nato orisal boj guatemalske Cerkve za svoje pravice. Od l. 1871, ko je brezbožni ateizem izvedel ločitev Cerkve od države in pripravil ugodno podlago za komunistični nauk, katoličani v Guatemali bojujejo težak boj proti krivčnim zakonom in veri sovražnim oblastem. Od časa do časa izženejo redovnike ali redovnice iz kakšnega zavoda, Cerkvi prepovedujejo dobrodelne akcije, katoličanom so zaplenili vse radijske postaje in kljub vsemu preganjanju se zunanji svet ne zgane.

Preprosto ljudstvo, zlasti tisto indijanskega pokoljenja, ljubi svojo Cerkev in se je z ljubeznijo oklepa. Ker pa na zakonit način ne more priti do oblasti, vdano prenaša svojo usodo, zaupajoč v božjo Previdnost, ki bo znala tudi to tiho in dolgo preganjanje v dobro obrniti.

Oltarji brez prtov, jaslice prazne, duhovniki za mrežami: tak je bil žalostni božič na Kitajskem.

Nič manj kot 300 domačih in tujih duhovnikov ječi po zaporih samo zato, ker so božji služabniki; niso imeli polnočnice, ne Eucharistije, ne brevirja.

V preteklem letu je bilo izgnanih iz Kitajske 1.100 misijonarjev; dva nadškofa in dva škofa sta umrla v ječah in še vedno hira v komunističnih celicah 14 škofov. Trije so konfinirani v svojih prestolnicah pod strogim policijskim nadzorstvom, 43 pa v izgnanstvu.

Znano je, da je 24 duhovnikov umrlo v ječah, poleg onih, ki trpe v rokah sovražnih ječarjev. Število in konec svetnih ljudi, oziroma vernikov, ki so padli kot žrtve preganjanja, ve le Bog.

Za kitajske katoličane, ki morajo ostati v svoji domovini — škofje, duhovniki, verniki — je prihranjen zelo kruta usoda v režimskih načrtih; zanje ni izгона v Hongkong.

Svetonočno praznovanje na zunaj je bilo zelo omejeno; morda nekaj polnočnic in kako skromna lučka pred jasicami na skrivanja.

Toda slovesno praznovanje tli v globini sre. Na oddaljenih krajih so maše ob vsaki uri, kakor tudi vesoljne odveze in skrivni obredi.

In marsikatere ustnice so kljub preganjanju pele „Sveta noč, blažena noč“ ali „Hitite kristjani“.

se podala na bojno polje. Vlomila sta vrata, zapahnjena iz strahu pred tatovi. Krčmarja je takoj sprejel močan udarec s palico po obrazu. Hitro je treščil na tla svojega napadalca in se zagnal potem na ostala slepca, a med tem so se že spravili tudi psi na krčmarico in so zdelovali njeno krilo. Vsi zasopli in onemogli so končno začeli s krvavimi obrazi prositi milosti. Toda morali so seveda plačati stroške svoje bitke. Krčmar je pebral raztreseni denar, ga pomašil urno polovico v svoj žep in jim nato predložil masten račun: toliko za zapitek, toliko za bunke na svojem obrazu, toliko za močan udarec po očesu, toliko za zdravniške stroške, toliko za škodo, ki so jo prizadejali psi na krilu in nežnemu mesu gospe in toliko za sramoto, ki so jo povzročili „Orlandovemu meču“, a vse skupaj je spremljala še grožnja s tožbo pred sodiščem. Prestrašeni slepci so izpraznili vse svoje skrivne žepe v roparjeve roke, ga prsili odpuščanja in v siju mirnih zvezd vsi polomljeni s pobešenimi nosovi in urnih krač zapustili nesrečno krčmo. Ustavili so se ob prvem vodnjaku, da bi se umili in posvetovali. Tedaj je dejal Grazia svojima tovarišema:

„Najkrajše budalosti so najboljše. Dekler smo piskali svecbodno na svoje klarinete, vsak na svoj račun smo bili prijatelji. Gibelin in welf, smo različno presojali cesarja in papeža. Vsak izmed nas je na svoj način pojmoval republikansko državo, toda vedeli smo, da je tako nesoglasje naravna stvar v republiki. Smo se sicer prerekli, vendar se nismo skušali pobiti med seboj. Toda čim smo pomešali naše interese, je bilo izgubljeno tudi naše prijateljstvo. Vidva sta me po krivici osumila izdajstva in kraje, kajti v vajini družini sem si prislužil le to, da sem sedaj upropaščen, pretepen in ves pobit. Ločimo se torej, in to brez odlašanja, prijatelja moja.“

In tako so modro odšepali vsak po svoji poti v Pizo, kamor so jih vodili njih psički. Zvesti svoji florentinski navadi so se ustoličili in prepevali svoje dnevne žalostinke, Lazzero ob vratih krstne kapele, Salvadore v osrednjem preddvoru stolnice in Grazia ob vznožju visečega stolpa.

to veselje, tem večjega hrepenenja znamenje je, tem bolj boleča je v srcu nje- ga neizpolnjena praznosta...

V človeku je tako veliko hrepenenje, da v tem življenju ne more biti izpolnjeno. Njegovo srce vedno ostane nenasičeno, nezadovoljno, prazno, vedno odprto. V vsem človekovem življenju, naj bo še tako vedro, naj se tudi zdi kot ena sama srečna pesem, je iz tega razlita neka globoka melanholija (Chateaubriand). Tako oboževani in toliko zavidani Goethe je sam o svojem življenju izpovedal: „Ne bom tožil, vendar je bilo vse samo delo in trud, in lahko rečem, da nisem bil v petinsedemdesetih letih niti štiri tedne zares srečen. Bilo je, kakor da bi večno valil kamen in ga vedno znova dvigal.“

Prav to neutešeno hrepenenje je v človeku najgloblji vir njegove bolečine in že ob tem samem, ko bi tudi ne bilo nobenega drugega trpljenja, bi veljalo, da nobeno srce bóli ne more uti, da je trpljenje splošno.

Že „vesela“ pesem in vrisk in plis nas ne prepričajo o zgolj veselju, popolnem veselju človeka; podajajo morda le eno stran ali le bolj zunanost njegovega srca. A prislunhi še drugi, bolj splošni, bolj človeški in resnični pesmi, ki bridko toži, joka. Beri, kar je najlepšega v knjige položil človeški duh — romane, drame — so pač (drame), navadno tragedije, zgodbe človeškega trpljenja. Poslušaj najodličnejše skladbe, opere; ali ne joka v vsem človeštvo tako bridek jok? In kaj izpovedujeta pisatelj in pesnik v svojih najlepših delih? Ali ne svojo globoko bolečino? Odpri katerokoli knjigo, listaj v zgodovino, — vse je polno globoke melanholije, vse ti govori o trpljenju, bolečini.

Kje je v človeštvu stoik, ki bi se ga trpljenje ne dotaknilo, ki bi ostal nad njim vzvišen, brezčuten? „Glej bolezen, žalitev, prezir, sovraštvo krivico... kot nekaj tujega kar se te ne tiče, nad čemer si vzvišen...“ To so lepe besede. A kaj pomaga, ko pa sem človek in vse to tako bóli in ne morem nič proti temu, da bóli.

Če bi bil kdo tak, vzvišen nad trpljenje, bi bil gotovo eden, učlovečeni Bog, Krjstus. A prav on je človek največjega trpljenja, mož bolečin. Če njemu ni bilo prizaneseno, ampak je prav v njegovem vzor-zivljenju trpljenje še nakopičeno, je trpljenje nujna sestavina človeškega življenja. Zastonj je poizkus in prazno domišljanje stoika, da bi mogel trpljenje prezreti, ostati nad njim vzvišen, iti mimo njega brezčuten.

Človek v življenju trpi, mora trpeti.

JOB

Sveto pisma stare zaveze nam govori o življenjski skrivnosti trpljenja v posebni knjigi, ki nam v njej slika trpljenje pravičnega Joba.

Zelo je bil bogat, vse mu je šlo po sreči, imej je dobre otroke, bil je spoštovan povsod, v zdravju je sredi srečne družine gospodaril svojemu bogastvu. Pa je prišla nesreča, izredno trpljenje. Naenkrat je izgubil vse svoje imetje, za tem enako vseh svojih deset otrok do zadnjega. Ostal je brez vsega. A da bi mu bilo vsaj ostalo življenje v zdravju. Pa je prišla najhujša bolezen, ki se je je mogel bati; gobavost mu je pokrila vse telo. Tak sedi na gnojišču in si čisti gnojno telo, poln gorja, tem bridkejšega ob spominu na vso srečo, ki jo je bil izgubil. Da bi mu bila ostala vsaj tolažba dobrih prijateljskih src. A tudi ta mu je vzeta. Žena se iz njega norčuje; prijatelji, ki so prišli, ga bolj žaloste, kot tolažijo. Ostal je osamljen, sam s svojo bolečino pred svojim Bogom.

Job je v mnogočem predpodoba Krjstusa, kot uče cerkveni očetje in teologi. Trpi nedolžen, potrpežljivo, zasramovan, vendar poln zaupanja na rešitev in vstajenje.

A je Job v nekem pogledu podoba vsakega človeka. Vsak mora v življenju sprejeti svojo mero trpljenja, vsak v neki meri poskusiti usodo Joba. Morda pomanjkanje, kar je še najmanj; a pride več — bolezen, telesno trpljenje. Da bi bilo samo to, a bi čutil ob vsem tem umevanje bližnjega, s teboj čuteče

sreče, vse bi bilo dobro; a zadene te še to, prav človeku posebno trpljenje: krivica, žalitev, čeprav ne morda namerna; a še hujše moraš doživeti — namerno žalitev, pravi iskreni prezir, zamrzo, prevaro od človeka, na katerega si se zanesel... In če se čutiš odveč zavrženega in izključenega od vseh, nepotrebne, ko te obdaja popoln hlad, ko ostaneš sam s svojo bolečino pred svojim Bogom — kako to boli, si kot Job.

Človek — človeštvo — večni Job...

Vsak to čuti, človeštvo to vedno glasno izpoveduje. To zavest je ob pogledu na trpljenje povzel rimski filozof Seneka v besedah: „Žalostna reč je življenje. Daj, poglej na smrtnike okrog! Povsod je obilen in neizčrpen vir solza... Prej nam bodo pošle solze, kakor gorje, ki nam jih iztiska. Ali ne vidiš, kakšno življenje nam je namenila narava? Otroci že zajoče, ko pride na svet!“

S posebno plastiko je to bedo življenja naslikal naš pesnik: Življenje ječa, čas v nji rabelj hudi, skrb vsak dan mu pomlájena nevesta, trpljenje in obup mu hlapca zvesta in kes čuvaj, ki se nikdár ne utrují!

SKRIVNOST TRPLJENJA

O dejstvu trpljenja v življenju in njegovi splošnosti ne more biti nobenega dvoma. Preveč živo in boleče okušamo to resnico. Vse nasprotno razlaganje stoicizma je le po, a neosnovano in prazno besedičenje.

Dejstvo trpljenja tedaj ni vprašanje. Je pa cela vrsta vprašanj, ki nam jih to dejstvo, trpljenje nastavlja. So stara to vprašanja, kot je staro človetvo: Odkod in čemu trpljenje, smisel in pomen trpljenja; to vse pa spet zadeva ob druga temeljna življenjska vprašanja: o Bogu in njegovi modrosti, pravičnosti, dobroti, o smislu takega življenja, ali je tako življenje vredno živeti...

Na vsako teh vprašanj, ki mučijo človeštvo, čujemo različne odgovore, tako raznovrstne, da si že ne moremo zamisliti novih, izvirnih.

„Bedna stvar je človek; najnesrečnejše bitje na zemlji,“ odgovarjajo na ta vprašanja grški modrijani in pesniki. „Zemlja in morje sta polna gorja, da nikjer ni mirnega kota mučenemu smrtniku! Bolji je smrtni dan kot rojstva dan; srečnejši so mrtvi kot živi. Najbolje bi bilo nebiti. Najsrečnejši je oni, ki ni bil rojen in ni videl gorja, ki je pod soncem...“

„Roditi se ne — najbolje človeku je to; a če pride na svet, pustiti hitro ga spet — to pak je za prvim najbolje“

(Sofokles. Stritar)

„Jokajte,“ govori Evripides, „ko novorojenček pride na svet, mrtve pa nosite s slavljenjem in čestitkami v grob!“ „Nesreča je življenje vsem stvarjem, nad vse je človek vreden milovanja — da smo rojeni, to nesreča,

to greh, pokora je največa" (Stritar).

Pa se proti temu mrkemu naziranju o življenju ob pogledu na njega trpljenje oglašajo nasproti optimisti, ki ne le ne predstavljajo življenja trpljenje kot znosno, ampak vidijo v njem blagoslov.

„Kjer je trpljenje, tam je posvečena zemlja. Nekaj bo človeštvo umelo, kaj se to pravi. Prej ne ve ničesar o življenju,“ govori angleški pisatelj Oskar Wilde. Skrivnost življenja mu je trpljenje; trpljenje mu je najvišja oblika življenja na zemlji. . .

„Ti delaš človeka, o Bolečina!“ poje francoski pesnik Lamartine, kateremu

ima življenje večji smisel in večjo vrednost — v trpljenju kot pa v uživanju.

✽

Kdo ima prav? Vedno je mučilo človeka vprašanje o trpljenju in v njem nejasnost in nasprotujoči sj odgovori učiteljev. Šele luč razodetja je pregnala temo, v katero je bilo zavito trpljenje. Konec je muke, tudi ob trpljenju veren človek more biti miren in mu je trpljenje, ki sicer ostane res trpljenje, vir tihega, globokega, tako osrečujočega upanja.

(Citatii v tem članku so povzeti po: A. Ušeničnik, Izbrani spisi X, Knjiga o življenju.)

MOČNEJŠA KOT SMRT JE LJUBEZEN

Srečno sta živela on in ona svoj mladji zakon in hrepenela po dopolnitvi njune skupnosti: po otroku. In je prišel tudi ta. Hrabro je ona prenesla nevarno operacijo, ki jo je sppravila na rob smrti. Sedaj pa je ostala z otrokom sama. Njen mož je moral oditi na fronto.

Nato je prišla tista grozna vest: Padel! Mlada žena se je sesedla. Ni vpila in divjala, toda prav njena tiha bol je bila strašna. Ali bo prenesla hudi udarec? Vera v občestvo svetnikov, upanje in srečanje v nebeškem kraljestvu in ljubezen do Boga, ki vse prenese, vse pretrpi, vse sprejme, so bili močnejši kot bolečina.

Danes je stara mala Marija sedem let. Kdor bi dejal, da nima očka, bi slabo naletel. Za rokav bi ga zgrabila in v sobo povedla, tja pred očetovo sliko. Pred to sliko, ki je okrašena z vedno svežimi cveticami se ustavi pogosto mala Marija in govori očetu: „Atek, pomagaj mi, da bom vedno pridna in dobra.“

O, da, Marija pozna dobro svojega očeta. Ona ve, da je bil vedno vesel, da je imel njo in mamico vedno zelo rad, da ni mogel prenesti hudobije, in da mora zato tudi ona hudobijo in greh mrziti. In če je Marija kdaj trmasta ali jezikava, jo mamica pelje najprej pred atovo sliko, da se tam opraviči in nato pred kip Srca Jezusovega, da tudi tam prosi odpuščenja. Nato je Marija spet pridna. Očetov god in rojstni dan praznujeta tako, da gresta zjutraj k maši in obhajilu; nato okrasita očetovo podobo in opoldne je boljše kosilo s potico na mizi. Tudi album, poln spominov na očeta, si Marija nato ogleda. Tako ima ta nedolžni otrok čisto jasno predstavo o svojem očetu. Po materinem posredovanju ga pozna v vseh podrobnostih, bolj popolno kot marsikateri otrok svojega živega očeta.

Ona pa ob svojem otroku doživlja moževu bližino. Dobro ve, da je samo malo naprej pohitel. Še se bodo videli, vsi trije. In ta misel jo krepča in jo dela srečno. —je—

Velika skrb sv. Očeta

Kdo pazljivo prebira številne papeževe nagovore, ki jih ima ob raznih priložnostih, bo iz njih kmalu z lahkoto razbral, da se sv. oče ponovno vrača na vprašanja, ki so mu prav posebno pri srcu. Apostolski delegat v Angliji, nadškof Godfrey, je nedolgo tega zbral vsa ta vprašanja, ki jih papež prav posebno pozornost posveča. Petero jih našteje nadškof ter jih imenuje petero skrbi sv. očeta. Ena izmed teh je — o njej hočemo nekoliko več razpravljati — ogrožanje današnje družine in skrunitev zakonskega življenja.*

Današnja družina je bolna, smrtno nevarno bolna. In ker narod, država, človeška družba sestoji iz družin, kakor sestoji telo iz posameznih udov, je bolan tudi narod, bolna država in družba. Družina je korenina, iz katere naj poganja zdrav življenjski sok v deblo. Veje, liste, cvetje in sad. Iz družine naj rastejo in se presnavljajo narod, država in družba. Če pa je korenina bolna in trhla, kako naj potem uspeva drevo?

Današnja družina je ogrožena versko in moralno, gospodarsko in socialno — kako naj se potem čudimo, da vera tu

---

* Ker se teh petero skrbi po vsej verjetnosti precej krije z nameni svetega očeta, za katerih molimo pri popolnih odpustkih, bi utegnili marsikoga zanimati, katere so še ostale štiri. Nadškof Godfrey našteva poleg zgoraj omenjene še naslednje: peganjanje Cerkve v deželah, kjer vladajo brezbožniki, katoliška vzgoja otrok, mržnja do Boga in Cerkve v glasilih javnega mnenja (tisk, radio, film), naraščanje razrednega boja, ki ubija duha krščanske ljubezni.

di v narodu in sploh v družbi ugaša, da morala naravnost grozeče propada, da se gospodarstvo kljub velikim naporom ne more prav opomoči, da na vsako rešeno socialno vprašanje nastaneta dve novi, pereči in grozeči. Kajti socialni in gospodarski zakoni ter ukrepi za dvig javne morale niso samo stvar parlamenta in zakonodaje, temveč prav tako stvar človeka samega, njegove vzgoje in samodiscipline.

1. Versko mišljenjem življenje v družinah ugaša: po premnogih družinah se ne moli več, ne skupno ne posamezno, nedeljsko službo božjo pa nadomeščajo sport, izleti in zabava, verska knjiga in nabožen časopis nimata več prostora na družinski mizi: družina se je Bogu in veri odtujila. Materializem, ki vidi in tehta samo dobrine tega sveta in ki ga skuša komunistem znanstveno utemeljiti prevladuje praktično tudi v premnogih krščanskih družinah ter poriva vero v duhovne in nadnaravne dobrine v ozadje.*

---

* Vpreteklih letih sta dva angleška sociologa Rowntree in Laver's objektivno in po znanstvenih metodah skušala preiskati, kakšna je življenjska filozofija angleškega prebivalstva. Kot zaključek sta izdala knjigo, ki je na Angleškem vzbudila precejšnjo pozornost. V tej knjigi poročata tudi, kaj sta dognala glede verskega mišljenja in življenja. Pravita, da sta našla le malo ljudi, ki verujejo v nebesa in peklo, več jih je, ki verujejo v neko vrsto posmrtnosti. Velika večina ljudi pa da je zavrgla toliko naukov sv. pisma, da jih nobena Cerkev ne more več priznati za kristjane. Seveda so to razmere v sko-

2. Iz verske slabokrvnosti današnje družine izvira njeno moralno propadanje, ki se kaže najbolj v številnih zakonolomstvih in zakonskih ločitvah, v naraščajočem protinaturnem omejevanju otrok, v zločinih nad še nerojenila življenjem, v vedno večjem številu mladostnih kriminalcev. Na zborovanju Pax Romana v Salzburgu lansko leto je podal dunajski vseučiliški profesor dr. Avgust Knoll naslednje strahotne številke: V Avstriji (ki ji pravijo katoliška država) je bilo od leta 1945 do 1950 68.842 zakouskih ločitev, torej več kot eno tretjino v istem razdobju sklenjenih zakonov. Skoro 80% teh zakoncev se je razšlo zaradi zakonolomstva. 42% vseh družin v Avstriji je brez otrok, 25% družin ima samo po enega otroka, 90% otrok iz mladih zakonov na Dunaju se je 1950 rodilo v 3—6 mesecih po poroki. Iz nekega poročila iz leta 1951 posnemamo, da je bilo tedaj v Zahodni Nemčiji 12,2 milijonov hišnih gospodinjstev, od teh 7,2 milijona brez otrok. Angleški zdravnik in pisatelj dr. Halliday Sutherland je na nekem zborovanju za starše v Birminghamu ugotovil, da je angleški narod obsojen na smrt, če ostane pri sedanjem številu rojstev. Leta 1871 da je bilo normalno imeti v družini šestero otrok, leta 1896 sta bila le še dva, leta 1931 le še enega. Danes pa da so po družinah že ponosni, če so brez otrok. Seveda teh števil ne smemo posplošiti, ker ima vsaka dežela v tem oziru svoje številke, vendar pa je zlasti v germanskih deželah povsod ista.

Nemški zdravniški strokovnjaki računajo za leto 1950 najmanj pol mili-

---

ro izključno anglikanski deželi. Toda sami vidimo in skušamo, kako se ta brezverni duh vedno nevarneje zajeda tudi v katoliške družine.

jonu umorov nerojenih življenj, po vsej Evropi 5 milijonov letno (torej v sedmih letih več kot je padlo vojakov v drugi svetovni vojni). Umor je vnebovprijoč greh, vpije k Bogu po maščevanju — kakšna kazen naj pride nad Evropo še za te strahotne umore!

3. Temu moralnemu propadanju pa ni iskati vzroka v pomanjkanju veje, ki naj bi dajala zakoncema moč nositi bremena, ki jih nalaga zakon in urejeno družinsko življenje, ter se ustavljati vabam, ki prihajajo od zunaj in znotraj. Zelo velik vzrok moralnemu propadanju družine leži tudi v težkem socialnem in gospodarskem položaju mnogih zakoncev. Na eni strani porabi danes družina — tudi proletarska — mnogo več za svoje potrebe kot v prejšnjih časih. Zahteve modernega človeka niso skromne. Mislimo na boljšo hrano, obleko, časopisje, šole, zabave, radio itd. Na drugi strani pa zaslužek premnogih družin s temi zahtevami ne drži koraka. Oče ne zasluži toliko, da bi mogel vsem družinskim zahtevam zadostiti. Ne preostane drugega, kot da gre tudi mati za zaslužkom. Tudi v socialno visoko stoječih deželah je odstotek delovnih žena vedno višji. Tu niti ne mislimo na dežele onkraj železne zaves, kjer matere s silo tirajo v tovarne ne samo zato, ker jim za njihovo umetno in napihnjeno rastočo industrijo primanjkuje delavcev, temveč tudi zato, ker je komunizem po svojem bistvu nasproten družini.

Kjer pa je mati prisiljena iti za zaslužkom, mora zanemariti vzgojo otrok, prepogosto pa si izbere drugo možnost, da se nenaturno in grešno izogiblje otrok.

Velik vzrok moralnega propadanja današnje družine leži zlasti v pomanjkanju stanovanj, ki je predvsem v Evropi, kjer je divjala vojna, tako občutno, da je postalo stanovanjsko vpraša-

nje eno najbolj perečih socialnih problemov. Naravnost pretresljiva so n. pr. tozadevna poročila iz Zahodne Nemčije. Ali smo sploh še v kulturni zemlji ali med primitivnimi divjaki? In kakor povdarjajo ta poročila, niso to samo posamezni primeri, ker v tem primeru bi jim ne bilo težko odpomoči, temveč so množična prikazen. Da se družinsko življenje v teh tesnih, smrdljivih in temnih brlogih ne more normalno razvijati ali da se ne morejo sklepati novi zakoni, je razumljivo.

Tako je raztrgana, razdejana in zanemarjena družina eden najglobljih vzrokov, da je sodobni človek sam v sebi tako razklan, nemiren in nezadovoljen, do sočloveka tako nezaupen in sovražen. Današnja družina na splošno ni več zmožna dajati otroku in odrasčajočemu človeku tistih нравnih moči in dušnih sil, ki jih neobhodno potrebuje v svojem poklicu, v svojem zasebnem in javnem življenju. Kljub velikega mu tehničnemu napredku, ki na vse strani lajša življenje, tožimo, da so časi slabi, prenasičeni socialnih, gospodarskih in duhovnih kriz, ki utegnejo vreči svet v najhujšo katastrofo vseh časov. Ta strah ni pretiran, Papež, ki ima gotovo globok vpogled v življenje vseh narodov ter v politična, socialna in duhovna dogajanja po vsem svetu, je lansko leto 10. februarja v svojem radijskem nagovoru na rimske vernike opozoril na preteče nevarnosti sedanjega časa. „Danes poslušate klic očeta in pastirja, ki ne more molčati spričo sveta, ki nezavestno tira človeštvo z dušo in telesom, dobre in hudobne, civilizacijo in narode v prepad. Večje in hujše kot vsaka kuga in vse naravne katastrofe v preteklih stoletjih so nevarnosti, ki teže današnje človeštvo, čeprav je njihov trajni pritisk napravil narode že skoro neobčutiljive in apatične. . . Spričo trajno kritične napetosti, ki se utegne, ka-

kor sma pač morali ugotoviti, vsak trenutek sprožiti v strašno katastrofo in katere najgloblji vzrok je iskati v verski brezbriznosti, v nizkem moralnem stanju zasebnega in javnega življenja, v načrtnem zastrupljanju preprostih duš. . . dobri ne morejo in ne smejo brezskrbno in nedelavno v starem tiru naprej živeti kot tihi opazovalci bližnje, vse razdirajoče katastrofe.“

4. Prenovitev družine v krščanskem duhu je ena najnujnejših nalog sedanjega časa. Treba je reformirati človeka, potem bo kmalu reformiran tudi čas. Kajti čas delajo ljudje, ne samo čas ljudi. Dobri ljudje — dobri časi, slabi ljudje — slabi časi. Najboljše socialne, gospodarske in kulturne reforme ne zadoštujejo — kakor so sicer tudi potrebne — če človek sam ni reformiran in prenovljen; kakor drevesu ne pomaga ne sonce, ne dež, ne še tako skrbna nega, če pa je samo v sebi trhlo in gnilo. Človeka pa ni mogoče prenoviti, če ne bo prenovljena družina. Zakaj družina je korenina, iz katere človek in vsa njegova notranjost raste. Kakršna je družina, tak je tudi največkrat človek, ki je iz nje zrastel. Izjeme ostanejo izjeme in ena sama lastavica še ne napravi pomladi.

Tu imamo vprav katoličani ogromno in odgovorno nalogo. Kajti ravno katoličani imamo v verskih resnicah, ki jih posedujemo v polni meri, nepokvarjene, kakor so prišle iz božjih ust, ter v zakramentih in sv. maši moč kot nikdo drugi, da to nalogo izvršimo. „Treba je — kakor pravi papež Pij XII. — ves svet v temelju prenoviti, treba je spremeniti podivjani svet v človeško plemenitega, iz človeško plemenitega napraviti v Bogu prenovljenega v smislu božjih zveličavnih namenov. Zato upirajo ljudje ves svoj pogled na Cerkev Kristusovo, ki se kot edino preskušena vodnica zavoljo svojega spoštovanja do

človeške svobode more postaviti na čelo tej ogromni nalogi. Z odkritimi besedami prosijo njenega vodstva.“

Saj človeška družba sama čuti strahotno osamljenost posameznih udov kljub jekleni povezanosti, v katero ga navidezno nerazvezljivo oklepa današnji državni in tehnični aparat. Sodobni človek hrepeni po vatnem zavetju in topleni gnezdu družine. Kakor je dejal na 75. nemškem katoliškem shodu v Berlinu P. Gilbert Corman: „Bolj kot kdaj prej kopri danes človek v tej brezočetni družbi po očetu, po bratu. Socialna politika in država kristjanu ne moreta nadomestiti očeta ter ga je strah pred vsakim nadomestnim očetom in očkom.“

Te sile so še podtalne, toda so tu.

Nevarnost komunizma v Boliviji

„Komunistični režim se nam bliža z vrtoglavo naglico,“ je zapisal mons. Jožef Klement Maurer, nadškof iz bolivijskega mesta Sucre. Zato se morajo katoličani v Boliviji pripraviti na čase, „ki bodo morča od njih zahtevali težke žrtve. Samo tesno povezani na Cerkev bodo mogli zavreti komunizem na njegovem pohodu.“

Ker je še vedno mnogo takih, ki v resnost položaja ne verjamejo (saj je bilo v Sloveniji isto!), navaja nadškof Maurer sledeča dejstva:

— Komunistična stranka je postala zakonito priznana.

— Marksistične ideje naglo prodirajo v univerze in srednje šole, kjer se sramotijo tiste, ki nočejo teh idej sprejeti.

— Načrtno se hujska domačine na deželi in v rudnikih proti gospodarjem.

— Pojavili so se mnogi tuji agenti dvomljive vrednosti, ki jih nihče ne kontrolira, kaj delajo in kaj govorijo.

— Zlasti pa je obsojanja vredna zločinska brezbržnost državnih oblasti. Včasih obstoja vtis, da te oblasti zavestno komunizmu pripravljajo pot.

Stvar katoličanov je, da jih odkopljejo in vprežejo v svoje apostolsko delo. Pravimo: stvar katoličanov. Ne zanašajmo se samo na učečo Cerkev, ki stori v tem oziru več kot kdajkoli — na papeža, škofo, duhovnike. Vsaka družina, vsak posameznik mora začetni z reformo najprvo pri samem sebi: z močno voljo in s pomočjo milosti božje spraviti svoje življenje, svoje delo in dolžnosti, počitek in zabavo, zlasti še medsebojne odnose v sklad z voljo božjo. To pa je že obenem tudi začetek apostolskega dela, ki je po Kristusovi zapovedi dolžnost vsakega vernika: dober zgled, ki je najučinkovitejša spodbuda za vse, ki žive v našem okolju.

ftz

Nadškof opozarja svoje vernike na izobčenje, ki zadene vse, ki izražajo marksistične ideje ali komunistom pomagajo pri njih razdiralnem delu.

Izjavlja, da so komunizma krivi v prvi vrsti slabi katoličani, ki ne storijo svoje dolžnosti, zanemarjajo vzgojo otrok in so trdi in krivični nasproti delavcem.

Opozarja na delovanje španskega komunista Valentina Gomeza s pridevkom „El Campesino“, ki je pred letom prišel iz Moskve, potem ko se je sprl s Stalinom; raste propaganda proti inozemski duhovščini in govori se o potrebi povezanosti s Sovjetsko Rusijo.

Ker so škofje zahtevali, da se pri državljenju rudnikov da lastnikom poštna odškodnina, kot to zahteva socialna pravičnost, so jih levičarski krogi proglasili za zaveznike kapitalistov.

Nadškof Maurer zaključuje svoje pismo z besedami: „Katoličani, pripravimo se! Bolje je častno umreti kot živeti v suženjstvu. In vedite: vaš nadškof je pripravljen iti prvi v ječo ni smrt!“

NEKAJ SOCIALNIH NOVIC

Katoliška živahnost v Evropi je bila v preteklem letu v socialnem pogledu na višku. Omenimo naj samo velike katoliške prireditve, ki so se bavile samo s socialnim vprašanjem, bilo, da so socialno vprašanje posrečeno vključile med drugi program. Najprej je gotovo treba omeniti mednarodni evharistični kongres v Barceloni, kateremu sta se priključila nemški in avstrijski katoliški dan. Vse tri manifestacije so imele močno socialno obeležje. Podrobneju študiju socialnega vprašanja pa sta bila posvečena socialna tedna francoskih in italijanskih katoličanov. Italijanski socialni teden se je vršil konec septembra v Torinu. Na njem se je v trinajstih govori obravnavala vodilna tema: „Podjetje v sodobnem gospodarstvu“.

Socialne resolucije kongresa v Beljaku. Krščanski mladinski kongres v Beljaku, ki se je nedavno vršil, je zbral 12.000 mladih ljudi, večinoma iz Avstrije, pa tudi od drugega Resolucije kongresa so se nanašale na politično, gospodarsko, sindikalno, dijaško, športno in begunsko vprašanje. Najvažnejša resolucija gospodarskega značaja pripo-roča, naj se po „poevropenju“ premo-ga in jekla, pristopi nemudoma k poevrope-nju kmetijstva. Iz socialnega področja je zlasti značilna resolucija, ki zahteva, da naj se pri Evropskem svetu nemudoma ustanovi stalen gospodarsko-socialen odbor, ki naj bo sestavljen iz delavcev in podjetnikov, pa tudi države naj poš-ljejo vanj svoje predstavnike.

Michael Serrarens je zapustil glavno tajništvo utreške internacionale. Že skoraj sedemdesetleten je potem, ko je bil zaporedoma izvoljen za glavnega tajnika internacionale, na letošnjem kongresu izjavil, da mora to težko me-sto prepustiti mlajši moči. Kongres se

je Serrarensu, ki je žrtvoval vse svoje življenje krščanskemu sindikalnemu po-kretu, najganjliveje zahvalil. Na sloves-nost je bila povabljen. tudi Serrarensova soproga, kateri se je poseben govornik zahvalil zlasti, ker je svojega moža ves čas njegovega javnega dela ne-sebično podpirala, dasi jo je to stalo prenekatero žrtev. Serrarens kljub svoj-im letom ne odhaja — v pokoj! Kaj še! Pri Evropskem svetu bo še naprej opravljaj predsedstvo komisije za soci-alna vprašanja. Prav v začetnem času pa je prevzel mesto sodnika v novousta-novljeni evropski skupnosti premo-ga in jekla. Bog mu daj še veliko uspehov! Za njegovega naslednika v tajništvu in-ternacionale je bil izvoljen Avgust Vanjstendael.

Hrvatski radnički savez v izseljen-stvu je razširil svoje delovanje. Doslej hrvatsko izseljenstvo. Njegovo glasilo je deloval samo na francoskem. Zdaj pa je razširil svoje delovanje na vse „Hrvatski Radnik“ bo v bodoče izha-jalo izmenično, en mesec v Franciji, drugi mesec pa v Kanadi — V Hrvat-skem radničkem savezu delujejo spo-razumno hrvatski katoličani in musli-mani. Pravijo, da jim sodelovanje ne dela težav, ker načela muslimanov temelje na etiki, ravno tako kot načela katoličanov. Sklicujejo se tudi na dej-stvo, da enako razmerje obstoji med francosko krščansko strokovno organi-zacijo in njenimi člani v kolonijah v Afriki, ki so muslimanske vere. „Glas sv. Antuna“ poziva Hrvatski radnički savez naj javno pristopi k študiju pa-peških socialnih okrožnic. Muslimani naj pa ustanove svojo lastno delavsko zvezo. Nadaljuje, da je izven vsakega dvoma, da se bo vedno lahko našla pot za sodelovanje katoliških in musliman-skih delavcev, kadar bo šlo za socialno pravičnejše urejeno bodočo Hrvatsko.

Fatimska gospa

Film „Fatimska Gospa“ spada med izredne filme, ki so katoličanom lahko samo v čast in ponos. Film je izdelala filmska družba „Aspa-Suevia“ v Španiji. Vodstvo filmanja je imel **Rafael Gil**. Glavni igralci pa so: **Lucia** — Ines Orsini (glej gornjo sliko), **Duarte**: Fernando Rey; **Oliveira**: Tito Junes; **Antonio**: Jose Maria Lodi; **Jacinta**: Maria Anlee. Ocena vsebine: Po svojem značaju vsem priporočljiva.

V izvlečku podajamo kratko vsebino filma.

Fatima 1917, Neznana vasica na Portugalskem. Lucija, mlada pastirica, zapušča farno cerkev. Vrača se domov, kjer jo čakajo težave družinskega življenja. Njen oče je pijanec. Njen starejši brat naveličan večnih preprirov zapušča dom in odhaja med prostovoljce na bojne poljane. Matí je bolna in z

Deklica, ki je videla Marijo

žalostjo gleda na ugašanje družinskega ognjišča. Solze, nerazumevanje, prepíri polnijo vzdušje družinice Abobora. Lucija, nežna in skromna pastirica odhaja vsak dan s svojim bratrancem Frankom in sestrično Jacinto pastí malo čredo ovac. Vsi trije tvorijo veselo družbo na lirijskih poljanah. Molitev se jim zdi večkrat kar predolga in nadležna.

Ko se Lucija nekega večera vrne domov, je priča bolečega slovesa starejšega brata. Kasneje zve, da namerava oče prodati zadnji kos domače grude, da plača v krčmi dolg. Zateče se k nebeški Materi Mariji. Prihodnji dan doživijo otroci na paši veliko presenečenje. Obdala jih je skrivnostna svetloba. Marija jim govori in ukaže ohraniti skrivnost prikazovanja. Lucija izpolni zapoved, a ne tako mlajša bratranec in sestrična. Zvedo starši in vaščani! Lucija je zatožena prevaré in odvedena k župniku, ki še ne veruje v prikazovanja. Sovražno vzdušje obdaja Lucijo, ki je sedaj podvržena težkim preizkušnjam. Kljub temu se pripravlja na 13. oktober, za katerega Marija obljubi vsem viden čudež. Okrajni glavar se zanima za prikazovanja. Portugalska živi v revolucionarnem ozračju. Oliveira hoče končati s to „prevaro“ za vselej. Da zapreti pastirčke in jih mučiti, da bi zanikali videnja, a brez uspeha. Glas o prikazovanjih pride do državnega predsednika. Svetovno časopisje bruna v svet čudne novice. Svet prisluhne.

Približal se je 13. oktober 1917. „Fatimska Gospa“ je napovedala prvi še ne-

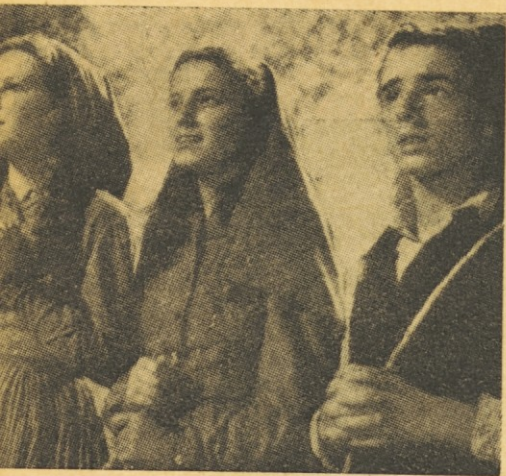
Ines Orsini, mlada filmska zvezda, ki si je v znanem filmu „Nebo nad močvirjem“ pridobila svetovni sloves, se je vrnila na filmsko platno v osebi pričevalke fatimskih čudežev Lucije, junakinje čudovitih dogodkov ljubezni in trdne vere

dokončani svetovni vojni, novo in še krutejšo vojno, stisko narodov, ki so podložni Rusiji, sovražstvo in preganjanje Cerkve in nevarnost svetovnega brezboštva.

Kljub nasprotovanju državne oblasti se v Lirijsko globel vale množice rado-

vednega ljudstva. Cerkvi nasprotno časopisje pošilja svoje najbolj kritične dopisnike in časnikarje. Bližnje in daljno okolje Fatime je kakor ogromno mravljišče. Eni nosijo bolnike in drugi neverni Tomaži se s preprostimi verniki prerivajo proti kraju prikazovanja, da

Trije pastirčki iz Fatime:
Jacinta, Lucija in Francek

vidijo napovedani „čudez“. Nade mnogih se spolnijo. Devica je ostala zvesta dani besedi. 70.000 ljudi vidi vrtečo se sončno kroglo. Napolni jih strah. Naenkrat pa ljudje zastrme in padejo na kolena in ob velikem čudežu mogočno zapoje „Zdravo Marijo“, katere spevi še danes odmevajo na lirijskih poljanah.

„Fatimska Gospa“ je filmana z apostolskega vidika. Temu namenu popolnoma ustreza. Začetek filma je prikazan nekoliko teatrsko in dvogovor ne ustreza svojemu namenu. Moti nekoliko glas Ines Orsini. A kmalu se začetni nesigurni vtisi spremene v zupanje. Film se spremeni v čudovito lep verski motiv. Pastirčki so zelo posrečeno podani. Le škoda, da je ta tako lepi film, tako malo zaželen v filmskih dvorinah.

EVHARISTIČNO SONCE

V meni žari
evharistično Sonce
in na vse konce
svete žarke škropi ...
Ni sivega kota
ne strupenih meglá
v pokrajinah mojega sveta!
Vsa pota
sončna so, sončna,
sama v sebi zaključena
in neskončna
kot bitje Boga.
Duša izmučena
na njih se spočije
in kot nevesta
Jezusu zvesta
v rajski lepoti zasije ...

HUDO JE, BITI ZVELIČAR,

pa dati človeku
popolno prostost, —
posebno še v dvajsetem veçu!

Vsak polovičar,
ko mu ugasne srčnost,
Ga uporabljá
za poravnavo,
na Njegovo postavo
in voljo pozablja —
in misli tajno
na svojo blagajno
in slavo ...

BOGDAN BUDNIK

Jožef in njegovi bratje

BORIS KOMAN

OČETOV LJUBLJENEC

Obljube, dane očaku Abrahamu, da bo postal oče velikega ljudstva, so se začele izpolnjevati v družini njegovega vnuka Jakoba. Ta se je že lepo udomačil v novi zemlji, v Palestini in je imel 12 sinov. Bolj kot druge je ljubil Jožefa, ker se mu je rodil v njegovi starosti (Gen 37, 3). Zato mu je dal narediti tudi dolgo pisano suktnjo. S tem pa je podžgal nevoščljivost ostalih sinov, ki so Jožefa sovražili in niso mogli prijazno z njim govoriti.

Bog je Jožefa izbral za svoje velike načrte in mu je to že v mladosti razodel v obliki sanj. Mladeč si ni mogel kaj, da ne bi na dolgo in široko razlagal svojim bratom in očetu, kako so se sredi polja snopi bratov njegovemu snopu priklanjali in da so me klanjali sonce, mesec in enajst zvezd. V svojo nesrečo! Vsi jezni so mu bratje rekli: „Ali nam hočeš še kraljevati?“ (Gen 37, 8). In so ga še bolj sovražili ter iskali prilike, da se znesejo nad njim.

BRATJE GA PRODAJO

Prilika se jim je kmalu ponudila. Oče Jakob je poslal Jožefa gledat za brati, ki so pasli črede pri Sihemu. Ko so ga bratje od daleč zagledali, so rekli drug drugemu: „Glejte tam prihaja sanjač.“ (Gen 37, 18). Ubili bi ga, da se ni zanj potegnil brat Ruben, ki je svetoval vreči Jožefa v prazen vodnjak, upajoč pozneje najti možnost za njegovo rešitev. Ko pa je bil odsoten on,

je prišla mimo družba popotnih Izmaelcev. Bratu Judu je šinila v glavo zla misel: „Prodajmo ga tem. Mi se rešimo preliivanja bratske krvi, svoje bomo pa le dosegli.“ (Prim. Gen 37, 27). Šestnajstletni Jožef jih je ves v solzah prosil milosti, pa srca bratov so okamenela v sovraštvu in so mirne duše prejeli zanj dvajset srebrnikov. Očetu pa so v hlinjeni žalosti natvezli izmišljeno zgodbo, da je Jožefa požrla divja zver. Oče Jakob ga je silno objokoval in se ni dal potolažiti (Gen 37, 33). — Zločinski bratje so pa mislili, da so dosegli svoj cilj. In bi ga dosegli, če bi Boga ne bilo!

TEŽKE PREIZKUŠNJE

Žalostna je bila pot prodanega Jožefa skozi puščavo v Egipt. Daleč od doma, v tuji nepoznani deželi sam. Brez znancev, brez človeka, h kateremu bi se mogel zateči po tolažbo. Nikoli več ne bo videl svojega ljubljenega očeta. Prodan kot žival od rodnih bratov! Kako je mogel pravični Bog to dopustiti, saj mu je bil zvest celo svojo mladost?!

Izmaelci so v Egiptu Jožefa prodali Putifarju, načelniku faraonove telesne straže (Gen 37, 36). Ta ga je postavil zaradi odličnih njegovih lastnosti nad vse, kar je imel in Gospod je blagoslavljal Egipčanovo hišo zaradi Jožefa. Bog pač ne more zapustiti v stiski svojih zvestih! Za Jožefa se je začelo razmeroma lepo življenje. Vendar ni pozabil Boga, kakor se to žal tako pogosto v

podobnih razmerah zgodi, in se je v mislih pogosto vračal na poljane svojega očeta.

Medtem je dorastel v lepega mladeniča prikupnih lastnosti. Vse ga je imelo rado. Skušnjavec pa se je polastil gospodarjeve žene, ki se je vnela v strastni ljubezni do njega. V moževi odsotnosti je skušala Jožefa zapeljati v nečisti greh. Težak boj se je začel zanj tujca v hiši deželnega mogotca. Dolgo časa, dan za dnem, mu je skvarjena gospodarica s priliznjenimi besedami nastavljala zanjke (Prim. Gen 39, 7—10). Pa zamanj! Jožef je bil že preizkušen v trpljenju in goreče molitve so ga naredile močnega. „Kako naj storim ta zločin in grešim zoper mojega Boga!“ (Gen 39, 9) Pustil je svoj plašč v rokah zapeljivke in zbežal. Gospodarica se je čutila užaljeno v dno svojega strastnega srca. Z vsjo strastjo maščevalnosti ga je obrekovala pri svojem možu, da jo je pritepeni tujec skušal zapeljati v greh. Dosegla je svoj črni namen. Putifar ji je verjel in ukazal Jožefa vreči v ječo. (Gen 39, 20).

Kako je vse to moralo zaboleti plemenitega mladeniča! Je to božje plačilo, ki je obljubljeno čistim v srcu?! Bolelo ga je, ko je moral znova spoznati, da je za zlobne hinavece in skvarjence svet odprt, za Bogu zveste pa tako zelo s trnjem posut! Zmesti se pa ni dal niti po tem udarcu. V čudovito močni veri se je predal božji previdnosti verujoč, da kar Bog dopusti, dopusti in stori vedno, ker nam dobro hoče. Tudi preizkušnje in trpljenje so izraz božje ljubezni, le razumeti jih je včasih tako težko.

FARAONOVE SANJE

Kdor zaupa v Boga, vekomaj ne bo osramočen. To se je krasno pokazalo sedaj v Jožefovem življenju. Gospod mu

je tudi v ječi pridobil srca, tako da je našel milost v očeh načelnika ječe. Tisti čas sta bila v ječi tudi faraonov veliki točaj in veliki pek. Jožef jima je po božjem razsvetljenju razložil sanje (Gen 40, 8). In vse se je zgodilo tako. Jožef je točaja prosil, naj ga priporoči pri faraonu, da ga spusti iz ječe. A točaj se ga je spomnil šele čez dve leti, ko je imel faraon vznemirljive sanje.

Faraon je videl v sanjah, kako je iz reke Nil stopalo sedem lepih in debelih krav, za njimi pa sedem grdih in suhih, ki so sedem debelih požrle. Videl je spet v sanjah, kako je na enem steblo rastle sedem debelih in lepih klasov, za njimi pa sedem drobnih in snetljivih, ki so sedem debelih požrli (Prim. Gen 41).

Ker med Egipčani ni bilo nikogar, ki bi znal te sanje razložiti, so poklicali Jožefa iz ječe. Jožef je rekel: „Bog je razodel faraonu, kar hoče storiti. Sedem lepih krav in klasov je sedem rodovitnih let. Sedem grdih krav in praznih klasov je sedem let lakote, ki nastopijo za leti obilnosti. Zdaj torej naj faraon poskrbi za razumnega moža in naj ga postavi nad egiptsko deželo, da zbere živež dobrih let in shrani za sedem let lakote“ (Gen 41, 25). Faraon je za tega moža postavil prav Jožefa.

POVIŠAN

Bog je začel poplačevati Jožefu njegovo zvestobo v preizkušnjah. Jožef je prehodil vso egiptsko deželo in zbral v velikih shrambah ves preostali živež za leta lakote. Ko pa je ljudstvo v letih lakote vpilo za kruh, je rekel faraon: „Pojdite k Jožefu; kar vam poreče, storite“ (Gen 41, 55). Tedaj je Jožef odprl žitnice in rešil ljudstvo lakote in smrti.

Lakota je nastala tudi v Kanaanski deželi, domovini Jožefovi. Zvedeli so,

da v Egiptu žita ne manjka. Zato je oče Jakob poslal svoje sinove v Egipt po žito.

PLEMENTO MAŠČEVANJE

Božji načrti so se začeli razvijati. Počasi meljejo božji mlini, meljejo pa silno na drobno. Zločinski bratje so prišli tako v roke svoje žrtve Jožefa. Oni ga seveda niso spoznali, so bili pač prepricani, da je izginil za vedno. Še daleč si niso mogli misliti, da je ta visoki gospod njihov brat. Jožef pa jih je takoj spoznal. Sedaj bi se lahko krepko maščeval nad njimi, ali jih dal vsaj kaznovati, kakor so zaslužili. Kdo na njegovem mestu ne bi izrabil tako krasne prilike?! Kaj pa Jožef? Potajil se je pred njimi. Pustil je, da so se mu priklanjali kot kraljevemu namestniku. Sanje so se mu začele izpolnjevati. — Govoril je z njimi trdo. Dolžil jih je, da so ogleduhi (Gen 42, 9). Simeona da je pridržal v ječi, dokler mu ne pripeljejo najmlajšega brata Benjamina, ki se je rodil po njegovem odhodu v svet in je ostal pri očetu. Vreče pa jim je ukazal napolniti ter vsakemu v njegovo vrečo vrniti ves denar.

Oče Jakob se je branil, da bi bratje odpeljali s seboj Benjamina. Ker pa je lakota le prehudo pritiskala, je moral privoliti. Ko je Jožef zagledal svojega najmlajšega brata, se je razjokal. Brate pa je še trdo preizkusil (Gen 43, 44). Ko pa je spoznal, da so se popolnoma spreobrnil, da so pripravljeni na vse, le da ne bi očeta užalili, se jim je dal spoznati (Gen 45, 3).

Kot strela z jasnega neba je vplivalo to na brate, ki so imeli v hipu pred očmi svoj ostudni zločin. Zatrepetali so. Pa je bil njihov strah zastoj. Jožef jih je ljubezljivo objel, jim od srca vse odpustil in jih kraljevsko pogostil. Potem pa je dal pripeljati v Egipt očeta Jakoba in družine svojih bratov.

GINLJIVO je bilo snidenje sivolasega Jakoba z ljubljnim Jožefom, katerega je dolga leta objokoval kot mrtvega. Jožef je hitel očetu nasproti in ga objel ter se razjokal. — Kako dober je Bog!

Za vso Jakobovo rodovino so se začeli srečni dnevi v rodovitnem Egiptu. Jožef je končno zatisnil očetu tudi oči ob njegovi smrti. Bratov se je pa znova polastil strah: „Kaj, če se sedaj maščuje?“ Pa jim je poln ljubeznj rekel: „Ne bojte se! Vi ste hudo namerjali zoper mene, Bog pa je to obrnil v dobro“ (Gen 50, 19).

To je zgodba Jožefa, težko preizkušanega izvoljenca božjega. Koliko nam vse povedati, posebno nam beguncem, izseljencem! Bog svoje zveste čisto težko preizkuša, pa le, da potem tem lepše doseže svoje vzvišene načrte. Vse se obrne kočno v dobro tistim, ki Boga ljubijo in se zvesto drže njegovih potov tudi v časih preizkušenj. In še ene velike stvari nas uči, odpustiti svojim zlobnim bratom od srca.

Tudi dokaz

Sultan Mohamed II. je dal poklicati k sebi v Carigrad slavnega benečanskega slikarja Gentile Bellini. Naslikal naj bi obglavljenje Janeza Krstnika. Mohamed II. je bil s sliko zadovoljen, le Janezov vrat se mu je zdel predolg in preširok. Da bi lažje prepričal umetnika, je poklical k sebi enega izmed sužnjevc in ga dal v slikarjevi navzočnosti obglaviti. „No,“ je dejal sultan zmago-slavno, „ali se ne skrči vrat skupaj, če je glava enkrat preč?“ Takoj nazorne-mu dokazu seveda Bellini ni mogel ugovarjati. Seveda je take vrste dokaz mogoč le tam, kjer človeško življenje ni česar ne velja. Danes bi bil možen povsod, kjer vlada rdeče nasilje.

Ob razvalinah Žužemberka

Tak naslov je dal „Dolenjski list“, ki izhaja v Novem mestu svojemu poročilu o obsodbi dekana Gnidovca in tovarišev. Podnaslov se pa glasi: Krinka nekronanega cesarja Suhe Krajine je padla.

Omenjeni list bi rad opravičil krivično sodbo. Zato skuša dekana Gnidovca prikazati kot pokvarjenega človeka, ki je „nauk o božji ljubezni zamenjal z najodvratnejšim izkoriščanjem verskih čustev ljudstva in z izdajstvom lastnega naroda.“ Po „Dolenjskem listu“ je bil dekan Gnidovec popolen diktator, „absolutni vladar duš in teles svojih podložnikov“. „Pokvaril“ je tudi svojega kaplana Vinka Šega, kot že preje kaplana Jenka. Sicer pa je bil kaplan Šega istega kova kot dekan sam. Novo mašo je praznoval pod varstvom italijanske vojske in slovenskih legijonarjev, s katerimi se je dal celo slikati (to sliko „Dolenjski list“ zmagoslavno priobčjuje), njegov brat je bil komandant protikomunistične postojanke, dve sestri pa, zgrozite se: sta nuni! Tako sta oba zaslužila pravično kazen nad vse „pravične ljudske oblasti“.

Toda ravno poročilo omenjenega lista pokaže, da sta bila oba gospoda, zlasti pa gospod dekan velika v izvrševanju svojega poklica. Nista klonila niti za las, med tem ko je mnogo njunih

sobratov popustilo in se začelo rdeči oblasti udinjati.

Prvo, kar list očita dekantu Gnidovcu, je zloraba prižnice in spovednice. Učil je namreč, da so nekrščeni otroci pogani, civilne poroke pa navadno prešuštvu. Ker je Rezka Rajer hotela prejemati zakramente, pa bila istočasno le civilno poročena, je s prižnice povedal, da ne sme dati sv. obhajila osebi, ki živi v divjem zakonu. „Toliko časa je vrta! s svojim kaplanom, da je zakon (civilni seveda, op. ur.) tudi razbil.“ Ob tej priliki list namigne, da je gospod dekan tud užival sladkosti zakonskega življenja. Kdor je poznal gospoda in njegovo sveto življenje, ve, kako podlo je tako namigavanje. A komunisti vedo: Laži, nekaj bo že ostalo.

Velik greh je storil gospod dekan tudi z molitvijo za škofa Gregorija Rožmana. Takole piše „Dolenjski list“: „Da bi s kaplanom Šegom pokazala tudi na zunaj svojo solidarnost z vojskujočim se škofom Rožmanom, ki je prenesel svoje izdajalsko delo v tujino in tam z vsemi močmi rine med „blažene in svetnike“ belogardjista Grozdeta kot „slovenskega mučenca“ ter rovari s pomočjo Vatikana proti naši državi, sta žužemberška duhovna gospoda vsa leta po vojni v cerkvi javno molila: „Molimo za našega škofa Gregorija,“ malo tiše pa sta pristavila: „Bog naj ga

vanja, se močno moti.“ — „Prav nič!“ je pripisal žužemberški dekan. Stepinčeva zaslužena kazen je zanj „maščevanje“, socialno zavarovanje duhovnikov — članov Cirilmetodijskega društva laž. K stavku „Belogardizem je bil v svojem bistvu borba starega družbenega reda proti nastajajočemu novemu,“ pristavlja dekan svoj „Ni res!“

Posebno pa je rdeče oblastnike razkačila Gnidovčeva pripomba k ideološkemu referatu dr. S. Canjkarja „Obračun in pogled na bodočnost“. Ta pripomba pove tisto resnico, ki je komunistom vedno nerodna in jo bodo zmeraj tajili, vsakogar pa, ki jo bo izrekel, pa obmetali s prostaškimi besedami in grožnjami. Takole se izraža gospod dekan:

„Koliko zavijanja dejstev, hinavščine in izmikanja dejstvom! Avtor (dr. Canjkar, op. ur.) noče nič vedeti, da je naša stranka (Slovenska ljudska stranka, op. ur.) vabila vse druge k skupnemu odporiškem gibanju in so bile vse pripravljene sodelovati, razven komunistov, ki jim je šlo le za oblast in ki so začeli po vrsti likvidirati vse, ki bi mogli voditi kako odporiško gibanje proti okupatorjem...“

Ob tej strašni zgodovinski resnici „Dolenjski list“ zdivja. Pravi, da te vrstice kažejo Gnidovčevo zločinsko klerofašistično fantazijo, da je njegova pripomba največja bedastoča in laž, ki jo je kdo izustil po zadnji vojni, da je vse to le onemogel izraz jeze in besa žužemberškega mogotca. V resnici pa ravno te psovke dokazujejo, da je gospod dekan zadel v živo. Psu, ki stopiš na rep, zacvilil.

Še eno dragoceno priznanje nam nudi „Dolenjski list“: da je velika večina ljudi na strani gospoda dekana. Takole pravi:

„Se so ljudje v Suhj Krajini, ki navzlic jasnemu dnevu nočejo videti. Slepca zaman pripoveduješ, da je oblak bel in noč črna. Zaman se naprezajo žužemberške pevke v farni cerkvi, da bi razburile čustva preprostih vernikov in „izsilile“ vrnitev gospoda dekana. Za-

man švigajo tercijalke od vrat do vrat in brusijo dolge jezike o „gospodovi nedolžnosti“. Zastonj teka Čopova Mica okoli znancev in sobojevnikov, da bi pričali za „gospoda in njegovo čistost“. Mera je polna. Vsi pošteni ljudje v žužemberku in Suhj Krajini (namreč komunisti, op. ur.) so si od srca oddahnili, ko je v teh tednih in mesecih z obraza nekđaj tako mogočnega žužemberškega nasilnika padla preperela tenčica svetosti.“

Na mesto gospodov Gnidovca in Šega je škofija poslala v žužemberk dobrniškega kaplana Miha Zevnik. Tudi njega „Dolenjski list“ primerno predstavi:

„Odkar obeh gospodov ni več v žužemberku, je prevzel vodstvo poneumljenih žužemberških ovac dobrniški kaplan Miha Zevnik.“ Nato ga pokaže kot skrajno pokvarjenega človeka, ki zapeljuje mladino in zaključil: „Komuf gre v račun, da k takim ljudem nosi svojo vest na izpraševanje in jih poslušaj, je treba tako veselje pač pustiti, — dokler se mu oči same ne bodo odprle.“

Tako je torej „Dolenjski list“ skušal utemeljiti sodbo, ki jo je sodišče v Novem mestu izreklo nad dekanom Gnidovcem in njegovim kaplanom Šego. Doseglo je prav nasprotno. Vsak pošten človek pride do spoznanja, da je postal dekan Gnidovec žrtev komunističnega maščevanja. Ker ni klonil kot mnogi drugi njegovi sobratje, ker je ostal zvest Cerkvi in svojemu škofu, ker je branil svetost zakona, ker je oznanjal resnico, je moral pasti.

* * *

Nepotrebno zgražanje

V Črnomlju je skočila pod vlak 20 letna trgovska pomočnica Lojzka Berkopce, doma iz Podzemlja ob Kolpi. V poslovnem pismu je navedla, da gre v smrt radi razočarane ljubezni, ki ni ostala brez posledic. Ko je zvedela, da se je njen fant, s katerim je bila noseča, poročil z drugo, se je odločila za samomor.

Dopisnik „Dolenjskega lista“ z mlado žrtvijo sočustvuje. Obsoja brezvestnega zapeljivca, ki je videl v dekletu le predmet izkoriščanja.

Mi pa dostavljamo: Ali ne bi bilo prav, če bi obsodil še tiste, ki so odpravili verouk iz šol, ki načrtno dajejo mladini priliko, da se sestaja in greši in ki neprestano smešijo Boga in Njegove zapovedi? Dokler bo oblast brezbožna, bo narod nemoralen in zato je vsako zgražanje nad tistimi, ki padejo, nepotrebno. Kar je rdeča oblast v preteklih letih sejala, to bo sedaj žela, in to vsak dan v bolj žalostni obliki.

* * *

Čudna sramota

V ljubljanskem „Poročevalcu“ bemo poročilo o sedanjih razmerah v vasi Orehovlje, v občini Predoslje pri Kranju, ki jasno prikazuje zagrizenost in strupenost titovskih komunistov do vsega, kar je v zvezi z vero. Poročilo se glasi takole:

„Belogardistični izrodki oskrunjajo spomine NOB“ — V vas Orehovlje, občina Predoslje pri Kranju, so že pred nekaj leti postavili spomenik padlim borcem v NOB. Vaščani, ki jim je spomin na padle žrtve okupatorja vedno živ, skrbijo, da je spomenik stalno okrašen s svežim cvetjem in zelenjem.

Ta spomenik pa bode v oči posameznike, ki so že od vsega početka nasprotovali postavitvi spomenika. To sta predvsem Anton Sajevec iz Orehovlja in Stanko Bučan, tesar iz Britofa pri Kranju.

In ta dva belogardistična prirepenika sta tik pred spomenik padlim borcem iz NOB na lastno pest postavila tri in pol metra visok križ, in to v času, ko je vse naše ljudstvo slavilo Dan vstaje.

Vsi vedo, da sta Sajevec in Bučan postavila križ z namenom smešiti narodno osvobodilno borbo in njene pridobiteve.

Ta križ predstavlja samo težnje nasprotnikov naše družbene stvarnosti, za

radi česar je dolžnost prebivalstva, da odstrani od spomenika to sramoto. — Viktor Dragaš.“

* * *

Sedem škofov ima dosedaj Titov komunizem na vesti: kardinal Alojzij Stepišac je konfiniran v svoji rojstni vasi Krasić pri Zagrebu; Jožefa Carevića, škofa iz Dubrovnika so komunisti ubili med zadnjo vojno; Peter Čule, škof iz Mostarja je obsojen na 10 let ječe; Ivan Šimrak, grško-katoliški škof v Križevcih je bil umorjen v ječi; Jožef Štefan Garić, banjaluški škof je umrl v tujini. V izgnanstvu se nahajata tudi naš škof dr. Gregorij Rožman in nadškof iz Sarajeva dr. Ivan Šarić.

„Vogelfrei“ so se imenovali v srednjem veku ljudje, katere je lahko vsakdo ubil, ne da bi bil zato klican na odgovor. Take vrste ljudje so postali sedaj duhovniki v Jugoslaviji. Vrstijo se na nje napadi, ne da bi se moglo krivce najti in kaznovati. — Prav tako se postopa z njimi, kadar dobijo kak paket iz tujine. Za nje carinski predpisi ne veljajo. Neka oseba je istemu duhovniku dvakrat poslala zavoj sveč. Prvič so mu računali za vsako kilo 2.400 din, tako da je carina znesla 37.440 din in je moral paket zavrnuti; ko je isti paket prejel drugič, so mu ga zaračunali „le“ 2160 din; in ko še toliko denarja ni imel, so se zadovoljili s 1830 dinarji. — Komunisti grede tako daleč z gaženjem zakona, da skoro ne bo mogoče duhovnikom več kaj pošiljati v bodoče. Le kako naj imajo potem ljudje še zaupanje v državo, kjer pošteni ljudje nimajo niti pravice niti možnosti življenja?

Sv. stolica je odgovorila na jugoslovansko noto od 15. decembra in ugotavlja, da ima vse delovanje jugoslovanskih oblasti, tiska in političnih organizacij le ta namen, da bi vlada iztrgala ljudstvu, zlasti pa še mladini vse ideale in verska čustva, in ga usmerila proti katoliški Cerkvi.

Odkar je bil nadškof Stepinac imenovan za kardinala, živi popolnoma izoliran od ostalega sveta. Za svoje imenovanje je zvedel od inozemskih časnikarjev. Sedaj se le malokaterim posreči dobiti dovoljenje in ga obiskati. Pota proti Krašuču, kjer biva, so močno zastražena. Ne ve se še dobro, kaj mislijo oblasti z njim storiti. Eni so za to, da se obnovi proces proti njemu, drugi, med njimi notranji minister Ranković, pa za to, da se ga izžene. Ker pa bi obe odločitvi vzbudili vihar ogorčenja v svobodnem svetu, zaenkrat komunistične oblasti še mirujejo.

Tudi v Sloveniji so morali demonstrirati proti Stepinčevemu imenovanju. List „Mladina“ je 8. decembra 1952 prinesel članek z napisom: „Krvavi kardinal“. V njem pravi: „Tisoče ljubljanske mladine je demonstriralo po ulicah in ob vzklških ogorčenja zažgalo pred glavno pošto slamnato karikaturo Stepinca, med tem ko jo je druga skupina vrgla v Ljubljano.“ — „Delavska enotnost“, glasilo sindikatov Slovenije, pa je 5. XII. prineslo drug članek pod naslovom: „Vojni zločinec v kardinalskem plašču“. Med drugim piše: „Odlikovati človeka zato, ker je izdal svoj lastni narod, ker je zakrivil smrt tisočev Hrvatov in Srbov, kaj takega zmore le Vatikan.“

Oglasiti se je moral proti imenovanju Stepinca tudi dr. Marijan Breclj, podpredsednik vlade v Sloveniji. Govoril je delavcem tobačne tovarne in se zaganjal zlasti v Stepinčevo izjavo, da ne misli oditi po kardinalski klobuk, ker se ne bi mogel več vrniti, a on misli, da je narodu potreben. Za dr. Breclja je ta izjava višek cinizma. Kajti po dr. Breclju narod nadškofa Stepinca ne priznava več za svojega pastirja. Zato z gnjevom odklanja Stepinčeve besede, ki narod žalijo, kajti v Jugoslaviji „samo samo mi gospodarji in samo narod odloča, kdo je njegov prijatelj in njegov sovražnik.“

Resnica na dan! Pod tem naslovom

odgovarja Marija Pančur v „Ameriški Domovini“ neki Mariji Božič, ki se zaganja v Antona Grdina, češ da slednji laže, če trdi, da v starem kraju ni verske svobode. Marija Pančur, ki je sama obiskala Slovenijo, pribija: „Pa verske svobode tudi v resnici ni. Preteklo poletje sem bila tam, pa sem to videla in skusila. Naprosili so me za krstno botro. V cerkev smo šli zvečer, pa smo otroka še pokrili z odejo, da ljudje niso videli, kaj peljemo, ker bi nas utegnili kdo naznaniti, da smo šli z otrokom h krstu. Včasih je bil to slovesen dogodek, danes pa ga je mogoče napraviti le na tak skriven in poniževalen način. To je prava sramota. Cilj vsega tega početja je, da bi iztrgali ljudem vso vero iz srca.“

Če bi hotela le malo premisliti, bi morala vedeti tudi Mrs. Božič, kaj pomeni to za svet, ki je bil in je še danes tako veren, kot je slovenski. Ljudje še hodijo v cerkev, posebno kmetje, ki so neke mere še svoji gospodarji. Toda delavci, ki delajo za državo, imajo strah. Če bi kdo koga videl v cerkvi in ga naznanil, bi zgubil delo.

Po mojem to ni verska svoboda. Če bi bila vera v deželi prosta, se kaj takega ne bi moglo goditi. Versko svobodo imamo mi tu v Ameriki. Če hočeš, greš v cerkev, če pa nočeš, pa ne, nihče te ne bo za to prijemal. Ne tako v starem kraju! Tam zgubiš delo in zaslužek, če te vidijo v cerkvi.

Mrs. M. Božič piše, da vsak pošten človek lahko kritizira, toda laži pošten kristjan ne pozna.

Kristjani dobro poznamo jaž, zato govorimo resnico, kot jo je povedal tudi Anton Grdina, ko je dejal, da v starem kraju ni verske svobode.

Ljudje se zaupno obračajo k Bogu za pomoč, hodijo tudi na Brezje prosit Marijo, da bi jim izprosila pomoči v sedanjih stiski.“

Pismo jugoslovanskih škofov, poslana Titu, bomo objavili v aprilski številki.

8 SLOVENSKE KOROŠKE

Gojenke slovenske kmetijske in gospodinjske šole pri šolskih sestrah v št. Rupertu pri Velikovcu so pripravile za praznik Brezmadežne krasno Marijansko akademijo. Z njo so najprej pozdravile in počastile našo nebeško Mater, nato pa so pokazale, kako se lepo in varno hodi z Marijo skozi življenje.

S sodelovanjem lanskih absolventk šentruperske sestrskeske gospodinjske šole sta se sredi prejšnjega meseca začela pod nadzorstvom gđc. Milke Hartmanove, znane koroške gospodinjske učiteljice, kuharska tečaja na Suhi in v Čirkovčah.

Faro v Blačah v Zilji je dolgo časa upravljal g. kaplan iz Sv. Štefana. Malo pred adventom pa je dobila končno svojnega stanega dušnega pastirja v osebi nekdanjega stolnega župnika v Ljubljani g. kanonika dr. Tomaža Kljnarja.

„Moje grede“. Takšen je naslov pesniške zbirke gđc. Milke Hartmanove, ki je ravnokar izšla pri celovski Mohorjevi družbi. Izdaja je prijetno ilustrirana. Slike je oskrbel znani slovenski koroški slikar g. župnik A. Čebulj. Veseli smo te knjiga, saj pomenja prijetno iznenađenje: po dolgem času spet lep nastop domačega slovenskega koroškega rojaka odnosno rojakinje s svojim pesniškim sadom pred slovensko javnostjo.

80 letnica celovškega učiteljišča 6. in 7. decembra je celovski učiteljišče proslavilo svojo osemdesetletnico. Leta 1872 je bilo to učiteljišče ustanovljeno. Žal je služilo le potujčevanju slovenske dežele. Zadnje čase pa zglada, da se je obrnilo na boljše. Ravnatelj zavoda g. Seiwald se iskreno trudi, da bi študentje, ki bodo poučevali na dvojezičnih šolah, obvladali oba jezika. To je prišlo do izraza tudi pri družabnem večeru, ki ga je priredio učiteljišče ob priliki jubileja.

Skupina osmih deklet in osmih fantov je namreč v ziljskih narodnih nošah pokazale rajanje po slovenskih melodijah in ob petju „Polka je ukazana“ in „Mi se imamo radi“. Slika na odru je

bila odlična in enotna po enotnih narodnih nošah, izvajanje do potankosti izdelano, tako da je med točko v dvorani vladala popolna tišina in je po sedemminutnem plesu zagrmelo po dvorani odobravanje, kakor ga tudi v mestu le redko slišimo. Vsi so se izredno pohvalno izrazili o tem rajanju po slovenskih narodnih pesmih. Sam prosvetni minister je izjavil, da je bila ta točka večernega programa višek vsega večera, sicer pa je vsako priznanje odveč, ker je dvorana kot celota odgovorila. Tudi sam deželni glavar je dijakom izrazil svoje veliko priznanje.

Ne podcenjujemo tega, kar so pokazali v melodiji in plesu nemški dijaki, poudariti pa moramo, da je bila omenjena točka programa posebnost vsega večera. Posebnost pa moramo to imenovati še bolj, ker je bilo prvič v zgodovini celovškega učiteljišča, da je slavnostni program vseboval tudi nekaj našega.

Zdi se nam, da je mogoče ravno s tem večerom storjen zgodovinski korak, katerega prejšnji vodje zavoda niso razumeli. Če živita v deželi dva naroda, ki se naj bi v resnici med seboj spoštovala in cenila, tedaj je treba ravno mladim učiteljem dati v roke in srce orodje, da bodo mladino obeh narodov na to pot pripeljali.

PRIMORSKE VESTI

Za „Katoliški dom“ v Gorici. Navdušenje za „Katoliški dom“ v Gorici vedno bolj raste. Ponovno moramo poudariti, da nam v tej naši veliki zamisli daje pred vsem poguma velikodušno sodelovanje ameriških Slovencev. Zavest, da v tem našem trdem boju nismo sami, nas dviga in krepi in daje gotovost naši zmagi. Pa tudi naši ljudje pridno sodelujejo. Od vsepovsod prejemamo prispevke in pisma, v katerih se zrcali vsa dobrota in ljubezen naših ljudi za dobro stvar. Večina so to prispevki revnejših ljudi, saj marsikdo obžaluje, da ni bogatejši. Tako piše slovenska služkinja iz Italije: „Zgradba „Katoliškega

doma“ v Gorici je tako velika in lepa zamisel, za uresničitev katere bi bil človek rad zelo bogat...“ Ko bo dograjen naš „Katoliški dom“ bomo nanj lahko ponosni. Kot svetinja nam bo, saj nam bo govoril o neštetih žrtvah in odpovedih naših ljudi.

Goriški nadškof je koncem decembra praznoval zlati jubilej svojega vstopa v kapucinski red. Prevzvišenemu škofu tudi mi Slovenci čestitamo in mu želimo vse dobro k lepemu jubileju.

Slovenski večer v Trstu 18. decembra 1952 je lepo uspel. Bilo je nekaj točk, ki so vzbudile in navzočih domače in toplo božično razpoloženje, nato pa je sledilo predavanje g. dr. Rudolfa Klinca iz Gorice.

V svojem lepem in izredno temeljitem predavanju: „Lik prepričanega katoličana“ nam je govornik prikazal vse dolžnosti, ki jih ima katoličan v zasebnem in javnem življenju. Zlasti je poudaril nujnost, da morajo imeti katoličani v vsem svojem delovanju vedno pred očmi svoj končni cilj, Boga, posebno v današnjih težkih, razrvanih časih, ko prodirajo na vsa področja javnega življenja laž, krivica in nasilje. Le če bodo katoličani dosledni, borbeni in načelno nepopustljivi, se bo bolna človeška družba lahko ozdravila in prerodila.

Številni udeleženci prosvetnega večera so se razhajali v globokem zadovoljstvu pod močnim vtisom govornikovih izjav.

Izjava duhovščine devinskega dekanata. Duhovniki devinskega dekanata so na svoji konferenci sklenili, da preberejo v nedeljo, 21. decembra, pri vseh sv. mašah naslednjo izjavo:

„Ta teden so odstranili v naši občini Devin-Nabrežina dvojezične krajevne napise. Kot dušni pastirji devinskega dekanata se čutimo v vesti dolžne, da protj temu najodločneje nastopamo in to dejanje javno obsodimo kot varuhi in branitelji božjih pravic, ker kršenje osnovno narodnih pravic je po krščanski

veri krivica in greh. Četrta božja zapoved ne ukazuje spoštovati in ljubiti le staršev, ampak spoštovati in ljubiti narod in jezik, kateremu pripadamo. Zato ima vsak posameznik in oblast dolžnost pred Bogom spoštovati tudi slovenski jezik in narodnost. Zgodovinsko dejstvo je, da Slovenci bivajo v tej občini več kot tisoč let in da so bila slovenska imena dozadnjega vedno v veljavi in spoštovana.

Duhovnik kot čuvar krščanske morale je torej v vesti dolžan, da s tega svetega mesta najodločneje obsoja, da je zavezniška oblast odstranila slovenske krajevne napise v naši občini!“

To izjavo so duhovniki podpisali in poslali conskemu poveljniku g. generalu Wintertonu.

Zvonovi na Opčinah. Ob priliki posvetitve novih zvonov na Opčinah so slovenska dekleta okrasila zvonove s slovenskimi trakovi, kar pa nekaterim prenapetežem ni bilo všeč. Naznanili so jih na policijo, ki jih je potem zaslislavala, zakaj so „predrzne“, da izzivajo italjanski živelj v vasi. Pa to bi se še dalo razumeti: Italijan bo Slovence vedno krivico delal, je pač tujec. Bolj pa je dekleta zabolel napad v slovensko pisanem komunističnem listu „Delo“, ki je potegnil z Italijani in oblatil požrtvovalna dekleta z najboljšimi progresivnimi priimki, ki se najdejo le v rdečih besednjakih. Vsa ta gonja je Openec samo v čast! Komunisti jih napadajo zaradi vere, Italijani pa jih zastrašujejo in popisujejo zaradi slovenstva. Zopet ena cvetka več v naši skupni borbi za slovensko pravdo!

Učitelj verouka v šoli: „Katekizem pravi, da se pravi starše spoštovati, čislati jih. Kaj pa pomeni beseda „čislati“?“

Fante: „Kampljati jih.“

Isti učitelj: „In vode so pridrle iz globin. Kaj je to „iz globin“?“

Učenec: „To je ono za čizme mazat.“

3 jugoslovanske diaspore

TOVARNIŠKI DUHOVNIKI

Nisem sicer še bral zapadnih avtorjev o današnji svetovni zmede, pa vendar ne bom trdil preveč, če rečem, da ni najbrž še nihče tako odkrito priznal celokupne krivde kot newyorški pomožni škof mons. Fulton Sheen v svoji knjigi „Komunizem in zapadna vest“ (Communism and the conscience of the west). Sam sem doživljal v Švici in tudi tu v katoliških krogih in celo v duhovniških vrstah očitke, da smo mi sami vsega krivi, ali da bo komunizem zapadnega kova drugačen od našega vzhodnega (brutalnega, zverinskega itd.), češ da bo bolj kulturn in socialen.

Zato je toliko bolj pozdraviti to knjigo, ki je tako odkritosrčna. Avtor hoče v knjigi pojasniti, da je komunistična filozofija in tudi revolucija krivda vesti zahodnega sveta.

„Vprašajmo se, če je komunizem sovražnik naši zahodni civilizaciji. Brez dvoma je sovražnik naše krščanske civilizacije, ni pa sovražnik naše zahodne civilizacije, ki je buržujska, kapitalistična in materialistična, saj je z njo v sorodu kot gniloba z boleznijo.“

„Ne smemo se bati komunizma zato, ker je proti Bogu, marveč zato, ker mi nimamo Boga; ne zato ker je močen, temveč zato, ker smo mi slabi.“

„Kje ima komunistična filozofija svoj začetek? Ne v Rusiji, marveč na zapadu v preteklem stoletju. Njegova filozofija je nemška, sociologija francoska in ekonomija angleška. Niti ene ruske besede ni v filozofiji komunizma. Vse je buržujsko, zapadno, materialistično in kapitalistično.“

Po teh in mnogih drugih temeljnih ugotovitvah in priznanju krivde z naše strani pa se vpra-

Pred prvo svetovno vojno 1914 so se nahajale na območju današnje Srbije tri katoliške župnije: Beograd, Niš in Kragujevac. Vernikov je bilo malo. Večino med njimi so imeli Nemci, potem Madžari, Čehi, Italijani in Hrvat.

Po svetovni vojni se je ustanovila država Jugoslavija. Tedaj se je Srbija tesneje povezala z ostalimi deli države. Prestolno mesto Beograd, razvijajoča se industrija, zlasti rudarstvo, vse to je potegnilo precej kat. življa v Srbijo. Razen tega so prihajali v južne kraje države prečanski državni uradniki, zlasti financarji in orožniki, potem pa vojska. Mnogi katoliški fantje so svoj vojaški kadrovski rok odslužili v Srbiji ali pa še bolj južno, v Makedoniji in na Kosovem polju. Tako je nastala potreba, da pride v te kraje tudi več katoliških duhovnikov, da bi skrbeli za versko življenje teh katoličanov, ki jih je življenje vrglo med drugoverce.

V letih 1927 do 1931 so bile ustanovljene štiri nove župnije v prestolnici: župnija sv. Antona, župnija bl. Device Marije, župnija sv. Cirila in Metoda na Čukarici in župnija sv. Petra. Vse te župnije so prevzeli redovniki, ki so si postavili poleg cerkva tudi svoje samostane.

V istem času so nastale tudi po notranjosti dežele nove župnije, in to: V Smederevu in Šabcu leta 1928, v Zaječarju 1931, v Kraljevu 1933, v Ravnj Reki 1933 in v Boru 1932, poleg tega pa še dve kaplaniji v Valjevu in Paračinu leta 1934. Prvotno so bili dušni pastirji v notranjosti Srbije skoro izključno bosanski frančiškani. Polagoma pa je beograjska nadškofija dobila sama nekaj svojih svetnih duhovnikov (dr. Milorad Avramović, Vid Ivanušec, Anton Colić, Boris Rakić, Dušeljenski duhovnik Rudolf Mecilošek). Dušeljenski pastirstvo med vojaki so vršili posebni vojaški duhovniki.

Dušno pastirstvo v Srbiji je pa bilo tako v prestolnici kot v notranjosti zelo težavno. Težava je bila najprej na strani duhovnikov: ki so prišli od najrazličnejših strani, so bili bolj slabo med seboj povezani, često tudi še neizkušeni na tako težkem terenu. Druge težave pa so prihajale od strani vernikov in zuna-

šuje pisatelj, kako pobijati komunizem.

„Ena izmed oblik pobijanja komunizma je tudi imenovanje duhovnikov v vseh industrijskih panogah, in sicer za vse vere, ki jih delavci izpovedujejo. Funkcija tega duhovnika bi bila nekaj sličnega kot vojaškega kurata. On ne bi pripadal ne k prostakom, pa tudi ne k častnikom, marveč bi moral biti srednik med obojimi.“

„V naših velikih mestih imajo svoje duhovnike: policija, gasilci, poštarji, zdravstvo za prvo pomoč in celo nekatere varnostne zveze. Največja skupina našega narodnega življenja pa je industrijsko življenje. Zato ni razloga, zakaj naj bi se vera odrekla svojim zahtevam tam, kjer je najbolj potrebna, da pokaže moralne nauke tudi v trgovskih zadevah.“

„Da bo mogel duhovnik delovati bolje med industrijsko skupino, mora zgraditi cerkev ali sinagogo (govori amerikanec, kjer je mnogo judov in še več protestantov) kar najbolj blizu tovarne, kjer bodo mogli delavci in ravnatelji, kapital in delo, izpolnjevati svoje bogočastje in se naučiti, da so vsi, ki jedo isti kruh, le eno telo.“

„Ako bi ljudje poklekovali skupno, bi prav gotovo manj rabili pesti drug proti drugemu. Toda duhovnik bi imel razen tega še več možnosti. Kot vojaška taborišča določijo kuratu poseben urad, tako bi tudi industrija dala duhovniku prostore, kjer bi se lahko posvetovali z njim tako delavci kot ravnatelji, kajti ni razloga, zakaj na bi železne mreže tovarne branile moderne delavcu, da se okoristi s tem, kar je na razpolago vsakemu vaškemu kovaču: dostop k svojemu duhovniku, pastору ali rabinu.

njih okoliščin. Često so prihajali v diasporo ljudje, ki že doma niso vestno izpolnjevali svojih verskih dolžnosti. Prišli so v razmere, kjer redne službe božje včasih sploh ni bilo ali je bila preveč oddaljena; v nekaterih krajih po leto dni niso videli katoliškega duhovnika. Zato je okolje, v katerega so prišli, toliko razje prodrlo s svojim vplivom vanje. Prišli so mešani zakoni, odpadi od vere, duhovni otopelost. Konkordatna borba v letih 1937 in 1938 je vzbudila precej sovražnih strasti, ki so še bolj otežkočile dušno pastirstvo. Vendar kljub vsemu temu je bilo opažati pred razpadom Jugoslavije lep duhovni proseg.

Z razpadom Jugoslavije se je tudi v Srbiji mnogokaj spremenilo. Okupacija Srbije je prinesla v te kraje Nedićev režim, ki ga je podpiral Ljotičev pokret, proti kateremu sta se borila Draža Mihajlović s četniki in Tito s svojimi partizani. Iz Beograda in Srbije so se v velikem delu izselili Hrvati in Madžari, ki jih je bilo zadnje čase pred vojno že precej, pa tudi precejšen del Slovencev, zlasti obrtnikov in služkinj. Naselili pa so se tisti Slovenci, ki so jih Nemci nasilno preselili v Srbijo, okrog 5000 do 7000. Razmere po rudnikih so se tudi spremenile. Nekateri so sploh prenehali z delom. Tudi katoliška duhovščina je je med drugo svetovno vojno precej zmenjala. Bosanski frančiškani so vsi zapustili Srbijo in šli na Hrvatsko, razen onih na župniji sv. Antona v Beogradu. Enako so tudi nekateri drugi Hrvati zapustili nadškofijo. Namesto njih so delo prevzeli zlasti slovenski duhovniki, ki jih je okupator vrgel iz Slovenije. Tako je bilo med vojno še več duhovnikov v Srbiji kakor pred vojno. Najboljši verniki so bili seveda pregnanci, ki so se čutili osamljene in zato bolj iskali verske tolažbe.

Vojna je zahtevala kar štiri žrtve med tukajšnjo duhovščino. 6. IV. 1941 je bomba raztrgala ministra dr. Kulovca, nekako leto pozneje je bil od četnikov ubit Maks Rutar, župnik v Ravni Reki, septembra 1943 so neznanzi oropali in ubili Marjana Kremžarja v Ribarjih pri Ribarski banji, a 11. VIII. 1944 je bomba zadela Rudolfa Meciloška, župnika v Kraljevu.

Zaradi preganjanja Srbov v NDH je bilo stališče katoličanov v Srbiji precej težko. Znamen del liberalnejših Hrvatov in Slovencev je prestopil med vojno v pravoslavje, pač iz opozicije odnosno iz protesta na to, kar se je do-

gajalo na Hrvaškem. Pa tudi Dražini četniki so izvajali pritisk, tako da je okrog 120 Slovencev, pregnancev v Čupriji in nekaj Čehov prestopilo v pravoslavje. Slovensko pravoslavno cerkveno občino je vodil v Beogradu Gorazd Dekleva. Uspelo jim je privabiti v svoj kraj slovenskega kateheta v Beogradu Tomaža Ulaga, ki je s svojim prestopom 29. VIII. 1943 zbudil veliko pozornosti in zapeljal za seboj nekaj desetih slabih katoličanov.

Z osvobojenjem Beograda 30. oktobra 1944 in nekaj mesecev pozneje cele Srbije, so se politične pa tudi verske razmere ponovno spremenile. Ko so se v maju 1945 prenehale sovražnosti, se je pričelo vračanje pregnancev. V nekaj mesecih so vsi pregnanci skoro do zadnjega, verniki in duhovniki, zapustili Srbijo in odšli domov v Slovenijo. Nekaj nasilno in pravoslavje prevedenih Slovencev se je pred odhodom v domovino vrnilo v Cerkev. Slovenska pravoslavna občina v Beogradu se je razšla. Dekleva se je preselil v Maribor, Tomaž Ulaga pa je stopil v ozadje in nekaj let pozneje vložil prošnjo za odvezo od izobčenja, kateremu je zapadel s prestopom. 2. marca 1949 je bil v nadškofijski kapeli izobčenja odvezan, a ostal je še iregularen.

Versko življenje v Srbiji po letu 1945 je bilo postavljeno pred svojevrstne težave. Več cerkva in kapel je bilo med vojne razrušenih oziroma poškodovanih. Število duhovnikov se je še bolj znižalo. Nekaj kapel, ki so se čez noč znašle v državnih poslopjih, je bilo demontiranih. Verniki, ki že poprej niso bili versko zavedni, so se v novih razmerah še bolj odtujili.

Požrtvovalni lazarisit Andrej Prebil je v Kraljevu za silo popravil župnišče, deloma tudi cerkev. Večja popravila so bila potrebna tudi v Zaječaru v cerkvi sv. Jurija. V Šabcu na cerkvi sv. Ane. V Smederevu pa je bila cerkev radi eksplozije 5. junija 1941 tako prizadeta, da jo je bilo treba porušiti. Nekaj časa so imeli v privatnem stanovanju prostor za kapelico, kasneje jim je bilo še to onemogočeno. Malo število vernikov in pomanjkanje duhovnikov je privedlo do tega, da so ostali le še trije ali štirje duhovniki v notranjosti Srbije: eden odnoso dva v Nišu, eden za Zaječar in Bor, eden za Kragujevac in Kraljevo oziroma Rankovičevo in eden pensionist v Šabcu, ki je tamkaj pred vsem za zagrebške v Šopcu, ki je tamkaj pred vsem za zagrebške

Tovarniški duhovnik ne bo dobival plače ali denar za stroške od delničarjev, direktorjev ali delavcev, marveč od svoje cerkve, da bo svoboden vsake obveznosti do ene ali druge strani.

Ob svojem času bo duhovnik lahko zgradil tam čitalnice in klube, ali celo vpeljal tovarniško bogoslužje, kjer bi manjši spori med delovnimi urami spuhтели že ob misli, da so vsi ljudje bratje, ker je Bog njihov oče.

Komunizem uspeva le zato, ker neti sovražstvo, nasprotje, napestost in borbo med skupino, ki kupi delo in med ono, ki delo proda. Največja vrednost tovarniškega duhovnika bi se pokazala v organiziranju ljudi na temelju, ki ne bi bil tekmovalen, razrednobojen, ampak družilen na duhovni podlagi.

Ko bi nastopil trenutek, da se izvolijo tovarniški delavski zastopniki, bi bilo mogoče obvladati komuniste, ki uspevajo s kričnimi malimi skupinami v zdajšnjem trenutku, ker bi jih ustavile velike skupine, ne zato da bi odobrile odlok, ki daje Rusiji pravico polastiti se Litve, Poljske itd. marveč, da se ohranijo temeljne človeške pravice, ki imajo svoj izvor v vsemogočnem Bogu, ter jih priznavajo vlade, ki so iz ljudstva, z ljudstvom in za ljudstvo.“

Vinko Antonov

ENOTNOST V ZLOBI

„In sprijaznila sta se Herod in Pilat tisti dan; prej sta bila namreč v sovraštvu med seboj.“ Te besede so se že nešteto krat uresničile v zgodovini. In danes se uresničujejo znova, ko se dru-

žita Poljska in Jugoslavija, da napadeta papeža, tega „zločinca“, ki „vtika svoj nos“ v notranje zadeve dežel, ker je imenoval za kardinala dva „ljudska izdajalca: Stepinca in Wiszinskega“. Zgodovina jih res ničesar ne nauči. Najbrže sploh ne vedo naši komunisti, kaj je zgodovina, ker oni štejejo svoje leta od svojih zgodovinskih junaštev dalje, to je šele od leta 1941.

sestre sv. Vinka, ki so zaposlene v državni bolnišnici. Ko se je naselilo v Banatu okrog 3000 Slovencev, se je javil Jože Škorjanc, da bi med njimi pastoriral. Po dobrem letu se je preselil v Srbijo, kjer sedaj vodi dve župniji; Kragujevac in Rankovićevo. V Beogradu samem so ves čas ostale vse župnije; največji med njimi sta Krista Kralja in sv. Petra. Ni mogoče reči, da manjka dobrih in gorečih vernikov, ki se udeležujejo vseh cerkvenih pobožnosti. Morda se je v zadnjih letih zmanjšalo število porok in deloma tudi krstov.

PROF. DR. ALOJZIJ ODAR:

UREDITEV DUSNEGA PASTIRSTVA ZA IZSELJENCE

Papež Pij XII. je na praznik vezi apostola Petra 1. avgusta 1952 podpisal v Castel Gandolfo apostolsko konstitucijo „o dušnem pastirstvu za izseljence“, kot beremo v njenem naslovu. Objavljena je bila delno — ne v celoti, ker je predolga — v L'Osservatore Romano teden dni pozneje, dne 7. avgusta. Ta konstitucija je znamenit dokument, ki se bo s časjo omenjal v cerkveni zgodovini. Za nas izseljence pa ima tudi velik praktičen pomen. Zato je prav, da si ga bolj natančno ogledamo.

Konstitucija se začneja s pomenljivo besedama Exul familia, po naše bi rekli „begunska družina“, mišljena pa je sv. družina na begu v Egipt. Z besedama Exul familia se bo konstitucija tudi navajala. Ima krajši uvod in dva zelo različna dela, prvi je zgodovinski, drugi pa pravni.

Uvod pokaže na sv. družino na begu, ki je zgled za vse izseljence in begunce med njimi še posebej. Govori tudi o tem, zakaj se mora Cerkev za izseljence še prav posebej zanimati. Uvod je poln globokih misli. Ker ni dolg, naj ga podam celega v prevodu; glasi se:

„Begunska družina Nazaretska, Jezus, Marija in Jožef, je pri izselitvi v Egipt, kakor tudi v begunstvu v Egiptu, na begu pred jezo brezbožnega kralja, predpoda, vzor in zatočišče izseljencev in tujcev iz vseh časov in krajev kakor tudi beguncev vseh vrst, ki so v strahu pred preganjanjem ali zaradi revščine prisiljeni zapustiti domači kraj in drage starše in sorodnike ter ljube prijatelje in oditi na tuje.

Vsemogočni in usmiljeni Bog je bil namreč določil, da naj bi bil Njemu po bistvu enaki Sin, ki „je postal sličen ljudem in bil po vnanjosti kakor človek“ (Filip 2, 7), s slavno brezmadežno Materjo in pobožnim varuhom, prvorojenec med mnogimi brati (prim. Rim 8, 28) tudi v težavah in trpljenju te vrste in naj bi šel pred njimi.

Da bi pa v nesreči ta dokaz tolažbe in danj zgled ne obledela, marveč bi beguncem in izseljencem nudila edino zavetišče v trudu in gojila krščansko vero, je bilo potrebno, da se je Cerkev s posebno skrbjo in s stalnim prizadevanjem trudila, da bi v njih ohranjala poštenc življenje in neomadeževano ve-

ro, ki so jim jo izročili predniki. Prav tako je bilo potrebno postaviti proti novim nevarnostim, ki so za nje nastale v tujih pokrajinah in ki jih niso ne poznali ne predvidevali, primerna sredstva in pripraviti odgovarjajočo pomoč, zlasti proti zanjkam hudobnih ljudi, ki so pod krinko gmotne podpore skušali si jim bolj škodovati na duši kot pa jim gmotno pomagati.

Koliko vzroka za skrbi bi bilo takó v preteklih časih kot danes, če bi se ne opravljala zadosti evangeljska služba! Veliko hujše stvari bi morali obzlati kot pa so bile te v žalostnih dneh sv. Avgušтина, ko je hiponski škof pretresljivo opominjal duhovnike, naj v hudih časih ne puščajo črede brez pastirja, opisujejo jim, kolikšna bo korist, če bodo ostali pri vernikih, in kakšna če bodo škoda, če jih bodo zapustili: „Kolikšna poguba zadene, če ni duhovnika, tiste, ki odhajajo s tega sveta neprerodeni ali nespravljeni! Kolikšna je žalost njihovih vernih svojcev, ki jih ne bodo imeli s seboj v pokoju večnega življenja. Kako bodo končno stokali vsi in kako bodo nekateri preklinjali, ker ne bodo opravljani svetih skrivnosti, ne teh, ki naj bi jih opravljali.

Glejte, kaj naredi strah pred časnim zlom in koliko večnega zla povzroči! Če pa duhovniki ostanejo, prihajajo z močjo, ki jim jo Bog daje vsem na pomoč; nekatere krščujejo, druge spravljajo z Bogom; nihče ni prikrajsan na udeležbi pri Gospodovem telesu; vsi prejemaajo tolažbo, vzpodbudo, opomine, naj prosijo Boga, ki more odvrniti vse, česar se boje“ (sv. Avguštin, pismo 228).

Za tem uvodom sledi dolg zgodovinski del konstitucije. Pod naslovom „materinska skrb Cerkve za izseljence“ opisuje, kaj je Cerkev do danes storila za tiste svoje vernike, ki so morali na tuje. Zbranih je tu veliko podatkov iz raznih dob. Za papeško konstitucijo, ki noče biti znanstvena razprava, ampak je dokument praktične veljave, je ta zgodovinski del nenavadno dolg. Papeštvo je z njim odbilo očitek, da ni

nič storilo ali vsaj premalo za izseljenca in tujca. Obenem pa je opozorilo vse, da je v duhu cerkvene tradicije, če se danes sv. stolica prav posebej zanima za izseljeniško vprašanje.

Zgodovinski del se začneja z zgle-dom velikega milanskega škofa sv. Ambroža (339—397), ki je v stiski razbil zlate sv. posode, da je dobil sredstva, s katerimi je pomagal vojnim ujetnikom. Nato konstitucija opisuje, kaj je storila Cerkev za ujetnike in izseljence v naslednjih stoletjih. Bolj podrobno poroča, kaj so napravili papeži od Leona XIII. dalje do danes, torej papeži Leon XIII., Pij X., Benedikt XV. Pij XI. in sedanji papež Pij XII. Praktične določbe zlasti glede italijanskih izseljencev je izdal papež bl. Pij X.; mnoge od teh so še sedaj v veljavi.

Silno poučen je ta zgodovinski del konstitucije, a zaradi pomanjkanja prostora se tu ne moremo ustavljati pri njem. Sicer pa tudi nima nujne zveze z današnjo ureditvijo dušnega pastirstva za izseljenstvo, ki nas tu zanima. Povrnili se bomo k njemu ob drugi priliki. Bila bi namreč le prevelika škoda, če bi šel mimo brez vsake koristi za nas.

Zgodovinskemu delu konstitucije sledi pravni del. Vsebuje določbe o „dušnem pastirstvu izseljencev“, kot beremo v njegovem napisu. Ta del zadeva tudi slovenske izseljence. Zato ga podajamo v prevodu v celoti. Pred zakonsko besedila sámo pa smo postavili nekaj uvodnih pojasnil, ki naj bi olajšala umevanje določb. Zaradi pomanjkanja prostora uvod ni mogel narasti v komentar, ki bi ga določbe zaslužile.

UVODNA POJASNILA

Kdo je izseljenec

Oba pojma iz napisa, namreč dušno dušno pastirstvo in izseljenec, moramo v smislu teh določb jemati široko. Določbe govore namreč o skrbi Cerkve in ne samo o dušnem pastirstvu za štiri skupine oseb.

Prva skupina so duhovniki latinskega obreda iz Evrope ali sredozemskih obal.

ki odpotujejo v zunanje prekomorske kraje (3. § 1, t. 1).

Druga skupina so „pomorski ljudje, to so tisti, ki vstopajo na ladje, da jih vodijo ali na njih služijo ali pa so v pristaniščih zaposleni s pripravljanjem pomorskih potovanj“ (8 § 1) pa tudi „tisti, ki potujejo čez morje ali se iz katerega koli razloga mude na ladjah ali so jim kakor koli dodeljeni“ (5. § 1, t. 1).

Tretja skupina so izseljenci latinskega obreda kjer koli, izseljenci katerega koli vzhodnega obreda pa v kraju, ki ni podložen kongregaciji za vzhodno Cerkev in ni tam duhovnika njihovega obreda (1 § 2). Pojem izseljenca pove, da gre za človeka, ki se je izselil z doma, ki je torej na tujem. To „tuje“ pa je tako zato, ker tam ne govore njegovega jezika, ali ne pripada njegovemu narodu ali državi. Izseljenca imenuje naša konstitucija tudi tujerodec (gl. napis četrtega poglavja). Ti tujerodci morejo biti „prišleci ali tujci“ (32). Po kan. 91 cerkv. zak. je razlika med prišlecem in tujcem. Prišlec je po cerkvenem pravu oseba v kraju, kjer ima nepravo domovališče. Domovališče, po katerem dobiš svojega škofa, če gre za škofijsko, in svojega župnika, če gre za župnijsko, more biti pravo ali nepravo. Pravo domovališče se dobi z bivanjem v kakem kraju in z voljo tam trajno ostati. Nepravo domovališče pa se dobi z bivanjem v kakem kraju in z voljo tam ostati večji del leta. Z voljo trajno ostati se zenačuje dejansko bivanje polnih deset let; z voljo ostati večji del leta pa dejansko nad šestmesečno bivanje (kan. 92 cerk. zak.). Glede na domovališče more biti človek ali domačin ali prišlec ali tujec ali potikavec. V kraju, kjer imaš pravo domovališče si domačin; v kraju, kjer imaš nepravo domovališče, si prišlec; zunaj svojega pravega ali nepravega domovališča, ki ga pa še ohraniš, si tujec; če pa nimaš nikjer pravega ali nepravega domovališča, si potikavec (kan. 91 cerkv. zak.).

Iz povedanega sledi, da je v cerkve-

nepravem jeziku razlika med prišlecem in tujcem. Naša konstitucija pa glede stvari, ki jih ona ureja, namerno odpravlja pri tujerodnih razliko med prišlecem in tujcem. Naredila pa je še več. Pojem izseljenca ali tujerodca je pozitivno razširila. Berimo odst. 40, ki se glasi: „Med prišlece ali tujce spadajo glede na učinke, ki se tu omenjajo: 1. vsi tujerodci — tudi oni, ki so prišli iz kolonij — pa naj se mude na tujem ozemlju kolikor časa že in iz katerega koli razloga, tudi če se zaradi študija, 2. njihovi potomci, če tudi so dobili pravice državljanstva.“

Apostolska konstitucija torej ureja dušnopastirstvo pri tistih osebah, ki niso doma, ampak na tujem in zato v tujem okolju. Zakaj so prišli na tuje, koliko časa že tam bivajo, ali se nameravajo vrniti domov ali ne, ne igra vloge. Značilno je samo to, da niso na domačih tleh. Če pa so na domačih tleh, a kot narodna manjšina v tuji državi, ne veljajo za izseljence.

Duhovniki

Takoj po prvi svetovni vojni, že 30. decembra 1918, je konzistorialna kongregacija izdala določbe za duhovnike latinskega obreda, ki iz Evrope odpotujejo v Ameriko ali na Filipine. Razlikovale pa so te določbe duhovnike iz Italije, duhovnike iz Španije in Portugalske ter duhovnike iz ostalih krajev Evrope. Vsi duhovniki so morali imeti dovoljenje lastnega škofa in dovoljenje škofa, v čigar škofijo so nameravali priti. Duhovniki iz Španije in Portugalske so vrh tega morali dobiti dovoljenje madridskega oziroma lizbonskega nuncijskega duhovnika. Duhovniki iz Italije pa dovoljenje konzistorialne kongregacije. Taka dovoljenja so potrebovali duhovniki, ki so hoteli oditi v Ameriko ali na Filipine za šest mesecev ali dalj.

Zadevna okrožnica Magni semper je še ostala v veljavi, toda določbe iz nove konstitucije so jo poostriale (3). Dovoljenje konzistorialne kongregacije morajo za naprej dobiti vsi evropski duhovniki, naj potujejo kamor koli čez morje in za kolikor časa že.

„Pomorski ljudje“

Za pastirovanje ljudi, ki potujejo na morskih ladjah kot uslužbenci ali potniki, se določijo pomorski kaplani. Ti opravljajo pri svojih vernikih vsa dušnopastirska opravila; izvzete so le zakonske zadeve. Vodijo o njih tudi župnijske matične knjige.

Problem dušnega pastirstva za izseljence

Izseljencev v zgoraj opisanem pomenu je zelo veliko. Prednjačijo italijanski izseljenci, zato je razumljivo, da se je sv. stolica zadnjih štirideset let brigala zlasti za nje. Po drugi svetovni vojni se je običajnim izseljencem pridružilo še veliko število takozvanih preseljenih ljudi in beguncev. Zato se je zaostriło vprašanje o dušnopastirskem oskrbovanju izseljencev.

Dušnopastirske postojanke, po katerih stopa Cerkev v direkten stik z verniki, se grade po teritorialnem načelu. Ozemlje, v katero se Cerkev vkorenini, se razdeli na škofije; ozemlje vsake škofije pa na župnije. Župnija je poleg druge od druge. Izseljenec pride v deželah, kjer je cerkvena organizacija izdeljana, v določeno teritorialno župnijo, ki ima svojo župnijsko cerkev in svojega dušnega pastirja, ki mu pravi mo župnik (prim. kan. 216 § 1 cerkv. zak.). Izseljenec postane župljan nove župnije.

Teoretično je s tem vprašanje o dušnopastirskem oskrbovanju izseljenca rešeno; v praktičnem redu pa še zdavnaj ne. Izseljenci se ne morejo kar čez noč živeti v nove cerkvene razmere. Po navadi govori verska občina, v katero stopajo, drugačen jezik kot oni; skoro vedno pa so razmere v njej zelo različne od tistih, ki so jih bili oni vajeni. V novem kraju se velikokrat z lokalne cerkvene strani nihče ne zmeni za nje. Deloma iz površnosti, deloma pa zaradi tega, ker je v velikih mestih, kamor se navadno ljudje vseljujejo, silno težko imeti evidenco o tem, kdo se je vselil in kje se je naselil, še težje

pa najti pota, kako ga pritegniti k cerkvenemu življenju. Brez dobro izdeljane organizacije je tako delo nemogoče. Psihološko je razumljivo, da bi duhovniki iste narodnosti in istega jezika, kakor so priseljenci, mnogo lažje opravili to delo, kot ga pa morejo domači duhovniki, ki so izseljencem tuji.

Cerkvena dušnopastirska organizacija temelji na teritorialnem načelu. Navzlic temu pa pozna tudi jezikovne in narodnostne župnije, ki se ustanovljajo za pripadnike določenega jezika ali naroda. Take župnije so seveda v opreki s čistim teritorialnim načelom, ki je osnova cerkvene organizacije. Zato so take personalne župnije le izjema. Cerkevni zakonik določa: „Brez posebnega apostolskega dovoljenja se ne morejo ustanovljati župnije za poedine jezike ali narodnosti vernikov, ki bivajo v istem mestu ali ozemlju...; pri že ustanovljenih pa se ne sme brez vednosti apostolske stolice nič spreminjati“ (kan. 216 § 4).

Priseljenci pripadejo torej sami po sebi teritorialni župniji kraja, v katerem se naselijo. Sv. stolica pa more zanje ustanoviti posebno jezikovno ali narodnostno župnijo. Razume se samo po sebi, da z ustanovitvijo jezikovne ali narodnostne župnije ni lahko. Danih mora biti več pogojev, preden se more uresničiti taka ustanovitev. Priseljencev istega jezika mora biti v istem okolišu primerno visoko število, zavezati se morajo, da bodo nosili bremena, ki so združena z novo župnijo, zgraditi je treba župnijsko cerkev, zagotovljena mora biti relativna stalnost kolonije in tako dalje.

Jezikovna ali narodnostna župnija je prav tako podložna krajevnemu ordinariju kot teritorialna.

Ustanovitev jezikovne ali narodnostne župnije zavisi v veliki meri tudi od uvidevnosti in dobre volje krajevnega škofa. Krajevni škof pa more poskrbeti za izseljence tudi v teritorialnih župnijah tako, da nastavi na takih župnijah duhovnike, ki znajo jezik izseljencev, in jim dovoli ali ukaže, da naj se za iz-

seljence posebej zavzemajo, imajo za nje posebno službo božjo, pri kateri naj se govori in petje vrši v jeziku izseljen-
cev, tudi posebne kartoteke ali zapisniki o izseljencih se morejo uvesti. Tako ureditev dušnega pastirstva za izseljen-
ce predpostavlja pri krajevnih cerkvenih organih široko razgledanost in pri-
pravljjenost; v sebi morajo zatreči vsako sled narodnega šovinizma in lokalnega patriotizma. Postati morajo po Pavlovi besedi „vsem vse“. To pa je težka stvar in zato redka, dejansko je kar le preveč redka. Zato pa se je tako veliko število izseljencev izgubilo v verskem in nravnem pogledu.

Nova ureditev

Ureditev dušnega pastirstva za izse-
ljence, ki jo prinaša apostolska konsti-
tucija Exul familia, se giblje v mejah občega cerkvenega prava. Pravice kra-
jevnih škofov ostanejo nedotaknjene. Ostane tudi sistem teritorialnih župnij. Predvidevajo se tudi jezikovne in na-
rodnostne župnije za izseljence in sicer bolj pozitivno, da tako rečem, kakor pa v cerkvenem zakoniku. Primerjajte le kan. 216 § 4, ki sem ga v prejšnjem odstavku izpisal, z besedilom pod št. 32 v novih določbah. Po besedilu v št. 32 so take župnije že nekako pravilo, med tem ko kánon naglaša le njih iz-
jemni značaj.

Nova ustanova pa so **izseljenski mi-
sijonarji**. Te nastavi sv. stolica po iz-
seljenskih dušnopastirskih postojankah. Krajevni škofje morajo te misijonarje sprejeti in jim dati oblast za izvrševa-
nje dušnega pastirstva pri izseljencih, za katere je nastavljen. Določiti morajo misijonarju določeno cerkev ali kapelo, v kateri opravlja božjo službo za svoje izseljence in opravlja dušnopastirske posle. Za svoje izseljence vodi vse mati-
čne knjige, a en izvod teh knjig iz-
roči ob koncu leta krajevnemu župniku.

Izseljenski misijonarji niso v ničemer izvzeti izpod oblasti krajevnega škofa. Svojo službo opravljajo pod nje-
govim vodstvom in po navodilih sv. sto-
lice.

Izseljencem je dano na izbiro, da se v svojih zadevah obrnejo ali na misi-
jonarja ali na krajevnega župnika.

Organizacija dušnega pastirstva za izseljence

Pred štiridesetimi leti je bil pri kon-
zistorialni kongregaciji ustanovljen od-
sek za izseljence. Po § 3 kan. 248 cerkv. zak. je konzistorialno kongrega-
cija tudi najvišji nadzorni organ v Cer-
kvi; pregleduje škofovska poročila o stanju škofij in nadzira škofo. Zato je primerno, da je po novih določbah njej pridržano vse vodstvo izseljenskega duš-
nega pastirstva (1 § 1).

Za izseljenske zadeve sta pri konzi-
storialni kongregaciji ustanovljena dva sveta, namreč **vrhovni svet za izseljen-
stvo** (7) in **generalno mednarodno taj-
ništvo**, ki vodi **pomorski apostolat** (8). Predsednik obeh svetov je prisednik (tajnik) konzistorialne kongregacije same (7, 8).

Delo za izseljenstvo vodi pri konzi-
storialni kongregaciji **delegat za izse-
ljenstvo** (9—16), ki je po službeni dolžnosti tudi tajnik obeh omenjenih svetov.

V pokrajinah naj bodo škofovski od-
bori za izseljenstvo; duhovnika, ki je tajnik takega odbora, bo konzistorialna kongregacija imenovala za **direktorja za izseljenstvo** v dotičnem narodu ali pokrajini. Če takega škofovskega odbora ni, naj škofje predlagajo kakega du-
hovnika za **direktorja za izseljenstvo** (6).

Dušnopastirstvo pri izseljencih oprav-
ljajo **izseljenski misijonarji**, pri pomor-
skih ljudeh pa **pomorski kaplani**. Oboje imenuje konzistorialna kongregaci-
ja. Razmešča pa jih po postojankah **de-
legat za izseljenstvo**, ki tudi bdi nad njimi in jih podpira pri izvrševanju dušnega pastirstva (5).

Med delegatom za izseljenstvo in iz-
seljenskimi misijonarji oziroma pomor-
skimi kaplani so **direktorji izseljenskih misijonarjev** oziroma pomorskih kapla-
rov. Po svoji službi odgovarjajo de-
kanom. Direktor vzdržuje zvezo med

izseljenskimi misijonarji oziroma pomorskimi kaplani, ki so mu podrejeni, in krajevnim škofom. Nadzira misijonarje ali kaplane in o njih poroča po delegatu za izseljenstvo konzistorialni kongregaciji. Direktorje nastavlja in odstavlja konzistorialna kongregacija (18—23).

Skrb za italijanske izseljence

Za italijansko izseljenstvo velja vse, kar je zgoraj povedano. Vrh tega pa določbe določajo še naslednje:

1. ustanavljanje izseljenskih komitejev in patronatov po italijanskih škofijah, kar je priporočal že bl. Pij X.;
2. praznovanje vsakoletnega italijanskega izseljenskega dne;
3. denarne zbirke med Italijani za italijansko izseljenstvo;
4. cerkvene izkaznice za italijanske izseljence.

Te stvari so za italijanske škofije in italijanske izseljenske skupine ukazujejo. Za druge narodnosti se pa priporočajo, če ni pri njih zadeva že drugače urejena (41—49).

Italijanski izseljenski dušni pastirji se vzgajajo v „papeškem zavodu za italijanske izseljenske duhovnike“, ki je podrejen konzistorialni kongregaciji. vodijo ga pa po papeževi volji duhovniki iz Družbe sv. Karla za italijanske izseljence“ (51—55).

Izseljenski dušni pastirji pa krajevni škofje in župniki

Že zgoraj smo povedali, da pripadajo izseljenci tisti župniji, na ozemlju katere se naselje. Toda dušnopastirsko oskrbovanje izseljencev tirja nekatere posebnosti, smo rekli. Zato se morejo, če so dani pogoji, ustanovljati za nje jezikovne ali narodnostne župnije, ki so nasproti navadnim teritorialnim župnijam sicer izjema, tola zahteva jo blagor duš, ki je najvišji zakon v Cerkvi. Kjer pa ni pogojev, da bi se ustanovile za izseljence jezikovne ali narodnostne župnije, tam naj se poskrbi za dušno pastirstvo izseljencev z izseljenskimi misijonarji, kakor smo videli.

Ta ustanova izseljenskih misijonar-

jev je za obče cerkveno pravo novost. Doslej je namreč ni poznalo, kakor tudi pomorskih kaplanov. Čeprav je ta ustanova novost, vendar ni v nasprotju z obćim cerkvenim pravom, ki ga predstavlja cerkveni zakonik iz leta 1917. Ne ruši teritorialnega sistema, po katerem je zgrajena organizacija dušnega pastirstva. Pri ureditvi izseljenskih misijonarjev je bilo treba rešiti dve kočljivi vprašanji, kakšno naj bo namreč razmerje do krajevnih škofov in kakšni naj bodo odnosi do krajevnega župnika. Jasno je namreč, da sta oba, krajevni škof in krajevni župnik, s prihodom izseljenskega misijonarja v škofjo oziroma v župnijo močno prizadeta. Ti dve kočljivi vprašanji rešujejo določbe v četrtem poglavju, v odstavkih 32 do 40.

V ravnanju s škofi je sv. stolica silno spoštljiva in vljudna. Zaveda se pač, da so škofje „nasledniki apostolov in se po božji uredbi postavljajo na čelo posameznim cerkvam, ki jih vladajo z redno oblastjo pod vodstvom papeževim“ (kan. 329 § 1 cerkv. zak.). Zato izdaja določbe, ki zadevajo škofove osebno, v vljudnostni obliki, toda določbe zaradi tega niso nič manj pravne in obvezne. V konkretno upravljanje škofij se vtakne sv. stolica le iz važnega razloga. Za tako vtikanje ima pač pravico, ker škofje vladajo škofije „pod vodstvom papeževim“ (nav. kan.); papeževa oblast pa je „redna in neposredna tako nad vsemi in posameznimi cerkvami kakor nad vsemi in posameznimi dušnimi pastirji in verniki“ (kan. 218 § 2 cerkv. zak.). Tako važna stvar, zaradi katere poseže sv. stolica konkretno v upravo določene škofije, je tudi dušnopastirstvo izseljencev. Povedano je treba imeti pred očmi, da moreš pravilno umeti določbe v navedenih odstavkih 32 do 40 po formalni in vsebinski strani.

Konzistorialna kongregacija pošlje za dušno pastirstvo izseljencev v škofiji izseljenske misijonarje. Ti so pač od svete stolice potrjeni za tako dušno pastirstvo. Nimajo pa še oblasti izvr-

ševati dušno pastirstvo. Škof mora take izseljenske misijonarje sprejeti, njim izročiti dušnopastirsko oskrbovanje izseljencev in jim dati v ta namen potrebno oblast. Izseljenski misijonarji pa so kakor drugi duhovniki podrejeni krajevnemu škofu. Dušno pastirstvo med izseljenci opravljajo pod vodstvom krajevnega škofa kot drugi dušni pastirji. Držati pa se morajo pri tem tudi navodil sv. stolice. Oblast izseljenskih misijonarjev, ki se tu omenja, je osebna, ne krajevna, in se razteza le na izseljence, za katere je izseljenski misijonar nastavljen. Krajevni škof naj izseljenskemu misijonarju določi kako cerkev ali kapelo za sedež njegovega dušnopastirskega delovanja.

Odnosaji med izseljenskim misijonarjem in krajevnim župnikom pa se takole urejeni:

Le zaradi koristi izseljencev se nastavijo izseljenski misijonarji. Izseljenec pa sam po sebi pripada župniji kraja, v katerega se je naselil. Cerkev ga ne sili, da bi se moral obračati na svojega izseljenskega misijonarja, obračati se more tudi na krajevnega župnika. Dano mu je na izbiro, da se obrne ali na enega ali na drugega.

Zato je dosledno, da imata nad njim oblast župnik in izseljenski misijonar in sicer, kakor pravimo, kumulativno. Župnik ima oblast nad njim za to, ker živi na ozemlju njegove župnije, torej pod teritorialnim vidikom. Izseljenski misijonar pa ima oblast nad njim, ker pripada njegovi izseljenski skupini, torej pod osebnim vidkom. Izseljenec sam pa more zbirati med krajevnim župnikom in svojim izseljenskim misijonarjem.

Izseljenski misijonar vrši pri izseljencih svoje skupine, ki se ne obračajo na krajevnega župnika, celotno dušno pastirstvo. Vodi zanje tudi matične knjige. En avtentični izvod teh knjig mora ob koncu leta poslati krajevnemu župniku, drugega pa svojemu direktorju. Ta določba o pošiljanju izvodov župnijskih knjig je zelo značilna za poznavanje položaja, ki ga zavzema

izseljenski misijonar. Krajevni župnik pošilja avtentične izvode knjig škofijski kuriji (kan. 470 § 3 cerkv. zak.). Izseljenski misijonar pa svojemu direktorju, ki je nekak njegov dekan in prav tako predstavlja škofijsko kurijo, in pa krajevnemu župniku. Slednjemu zato, ker se vodi evidenca o vernikih po teritorialnem načelu, ki ima sploh prednost v cerkveni organizaciji.

Opore pri svojem delovanju izseljenski misijonar ne bo iskal pri krajevnih cerkvenih oblasteh, marveč pri svojem direktorju in delegatu za izseljenstvo. Direktor mu mora po določbah nuditi isto, kar nudi krajevnemu župniku njegov dekan. Zadevne določbe so do besede prepisane iz kan. 447 cerkv. zak., ki govori o dolžnostih in pravicah dekanov (prim. št. 21 in navedeni kánon; glej tudi št. 22 in kán. 448 § 1; št. 23 in kan. 449 cerkv. zak.). Delegat za izseljenstvo pa mora po določbi šte 13 § 2 izseljenskim misijonarjem nuditi vso potrebno pomoč.

Ureditev izseljenskega dušnega pastirstva in Slovinci v zamejstvu

V smislu gornjih določb moramo med Slovinci v zamejstvu razlikovati domačine in izseljence. Tisti, ki žive na svojem narodnem ozemlju čeprav kot narodna manjšina tuje države, so domačini. Gornje določbe ne govoré o dušnem pastirstvu pri njih. Toda skladno z njimi ali bolje povedano skladno z duhom, ki preveča gornje določbe, pa gotovo ni, če se v dušnem pastirstvu pri njih ne upoštevajo tiste njihove posebnosti, ki se upoštevajo pri izseljencih. Tako ni prav, če imajo tujerodnega dušnega pastirja, kadar je na razpolago duhovnik domačega rodu ali bi se tak mogel dobiti. Ni prav, če se ne upoštevajo njihov jezik, njihov način petja, njihovemu čutu odgovarjajoče pobožnosti in navada. Če se vse to upošteva pri izseljenskem dušnem pastirstvu na tujem, bi se moralo pri njihovem, ki se vrši doma, v vsaj tolikšni meri. Človek bi mislil, da je to izven prerekanja. Jasno pa je seveda tudi to, da

morajo biti dušni pastirji narodnih manjšin pokorni škofu, ki je tujega rodu, prav tako, kot če bi bil njihovega rodu. Tudi o tem ni v Cerkvi debate. Kar velja glede pokorščine, velja tudi glede spoštljivosti in vljudnosti.

Zahteva, da naj slovenski izseljenci dobe slovenske dušne pastirje, je v popolnem skladu z določbami apostolske konstitucije Exul familia. Gre le za to, odkod naj jih dobe. Doslej je bilo nastavljanje takih dušnih pastirjev prepuščeno zasebni iniciativi. Kakšen versko goreč in narodno čuteč posameznik se je zavzemal za take dušne pastirje, včasih tudi kakšno društvo ali državna ustanova. Danes pa se nastavljajo izseljenski dušni pastirji po uradni iniciativi. Škofje domače dežele, iz katere izseljenci odhajajo, in delegat za izseljenstvo pri konzistorialni kongregaciji so poklicani, da dajo iniciativo za ustanovitev dušnopastirskih postojank med izseljenci in da poskrbe za duhovnike, ki jih bo konzistorialna kongregacija odobrila za izseljensko dušno pastirstvo.

Pravi izseljenski dušni pastirji so dvojne vrste, ali so župniki in kaplani jezikovne ali narodnostne župnije ali pa so izseljenski misijonarji v smislu novih določb. Prav tako sta dve vrsti dušnopastirskih središč za izseljence, namreč narodnostne župnije in izseljenske dušnopastirske postojanke ali „misijoni“.

Slovenske izseljenske skupine so majhne, če jih primerjamo n. pr. z italijanskimi. Naši ljudje so res da raztreseni skoraj po celem svetu, a krajev, kjer bi tvorili tolikšno skupino, da bi jo bilo za eno župnijo, ni veliko. Zato najbrž ne bomo mogli dobiti narodnostnih župnij, vsaj veliko ne. V poštev prihajajo torej izseljenske dušnopastirske postojanke z izseljenskimi misijonarji.

Take izseljenske dušnopastirske postojanke niso zgolj prehodnega značaja, ki bi imele namen prepeljati izseljence s čim manjšimi motnjami za versko življenje v redne teritorialne župnije. Spomnimo se le na določbo pod št. 40,

ki smo jo zgoraj izpisali, pa nam bo to takoj jasno. Ta določba nam namreč pove, koga je v smislu te konstitucije imeti za izseljenca oziroma „za prišleca ali tujca“. Čas bivanja v tujini ne igra pri tem, kakor smo videli, nobene vloge. Za izseljence se štejejo tudi otroci izseljencev, čeprav so dobili že državljanstvo v novi deželi. Razlikovanja torej med „starimi“ in „novimi“ naseljenci ni po teh določbah. Tudi to je treba imeti pred očmi, ko se organizira dušno pastirstvo med slovenskimi izseljenci.

Od treh težav le še ena

Dušno pastirsko oskrbovanje izseljencev so doslej zavirale zlasti tri težave.

Prva je bila ta, da je bilo prepuščeno zasebni iniciativi in zasebni dobri volji. Večkrat se je smatralo za nekakšen šport nemirnih duš. Ta težava je sedaj odpadla. Dušno pastirstvo izseljencev je postala uradna zadeva. Prevzela ga je konzistorialna kongregacija.

Druga težava, hujša od prve, je bila ta, da je zavisela od dobre volje krajevnih cerkvenih oblastnikov. Ti so svoji volji pripuščali posebne dušne pastirje za izseljence ali pa jih odklanjali. Ponekod se je domača duhovščina z vso gorečnostjo zavzela za priseljenca. Tudi slovenski priseljenci so bili ponekod deležni prijaznega sprejema in požrtvovalnega dušnega oskrbovanja. Še več pa je bilo krajev, kjer za izseljenca niso storili nič in še ovirali, če bi kdo drug kaj hotel storiti zanje. Stali so na stališču, da se morajo izseljenci vključiti takoj v krajevno župnijsko občestvo. To stališče je z apostolsko konstitucijo, o kateri govorimo, načelno premagano. Zato so tej težavi spodrezane korenine. Upati je, da bo sčasom tudi praktično izginila. Sveta stolica je svojo voljo izrekla le preveč jasno, da bi se ji še kje upirali.

Tretja težava pa je bila, kako dobiti sposobne dušne pastirje za izseljence, in kako vzdrževati nje in dušno pastirstvo med izseljenci sploh. Tudi ta težava je z novo konstitucijo neko-

MED izseljenci

ARGENTINA

KRASNO USPELA PRIREDITEV „DUHOVNEGA ŽIVLJENJA“

Dvajset let v življenju sicer ne pomeni veliko. Toda če gre za list v izseljenstvu, ki kot naše „Duhovno življenje“ skuša slovenskim rojakom posredovati to, kar jim domovina ne more nuditi, je dvajset let že lepa doba, ki se jo splača spominjati.

To pomembno obletnico je „Duhovno življenje“ proslavilo v nedeljo 25. januarja z veliko družabno prireditvijo na slovenski pristavi v Moronu (veliki Buenos Aires). Dvojen namen je imela prireditev: dostojno proslaviti omenjeni jubilej in gmotno okrepiti finančno stanje lista. Prireditev je oba namena v polnem pomenu besede ostvarila.

liko omiljena, a v glavnem je le še ostala. Izseljenci sami in narod, iz katerega so izšli, bodo morali poskrbeti za vzdrževanje svojega izseljenskega dušnega pastirstva. Italijanski izseljenski dan in denarne nabirke, ki se nabirajo med italijanskimi izseljenci in doma v Italiji za dušno pastirstvo italijanskega izseljenstva sta zgled, kako bi mogli tudi drugi narodi poskrbeti za dušno pastirstvo pri svojih izseljencih in tako odpravljati tretjo težavo, ki je še ostala.

Točen prevod apostolske konstitucije o „dušnem pastirstvu za izseljence“ bomo radi pomanjkanja prostora prinesli v prihodnji številki.

Starejši bralci „Duhovnega življenja“ se bodo spomnili, da je g. Janez Hladnik v prejšnjih letih redno vsako leto prirejal „Veselico „Duhovnega življenja“. Ob prihodu novih Slovencev je ta navada prenehala. Sedaj se je obnovila. Lep uspeh je pokazal, da bo treba na njo misliti od leta do leta. Pomen takih prireditev je zlasti v tem, da se zblizajo rojakj med seboj in se navdušijo za svoj verski in narodni tisk.

Prireditev se je vršila v najkrasnejšem poletnem vremenu. Še dva dni preje je strahovito leževalo, tako da je obstojala bojazen, da bo vse šlo po vodi. Pa se je za lepo vreme mnogo molilo in ga tudi izmolilo.

Udeležba je bila zelo velika, nad 900 oseb.

Začela se je prireditev z branjem pozdravnega pisma dolgoletnega lastnika, izdajatelja in urednika g. župnika **Janeza Hladnika**, ki radi zadržanosti v svoji župniji osebno ni mogel priti na prireditev.

Pismo je prebral g. Jože Jurak in se takole glasi:

„Spoštovani prijatelji in bralci „Duhovnega življenja“!

Ob 20 letnici tega glasila slovenske družine v tujini, ki je bilo 12 let moja radost in moja bolečina, bi bil pač srčno rad navzoč. Žal me moja duhovska opravila tako vežejo, da morem biti udeležen le duhovno. Je pač to tragika življenja! S kakšno ljubeznijo bi prihitel na to slavje svojega srčno ljubljenega otroka njegov oče, rajni č. g. Jože Kastelic... pa je že v večnosti... In tisti, kateri so slavili z mano desetletnico“

Kako malo jih je najbrže danes navzočih...

Kaj to pomeni: „Duhovno življenje“ je in mora biti kakor drevo, ki se iz leta v leto obnavlja, rodi novo listje, cvete znova in daje nove sadove. Le koruine in deblo z vejami ostajajo in se iz leta v leto krepe. Tako želim jaz „Duhovnemu življenju“ ob tem jubileju.

Kolikokrat sem se veselil, kadar sem užival ob pogledu na novo številko, in užival zadoščenje ob prebiranju priznanih pisem zvestih in hvaležnih naročnikov! Kolikokrat me je bridko bolelo, ko sem prebral anonimne napade zapeljanih rojakov... Kolikokrat sem si belil glavo, kako izravnati račune... kolikokrat je bila ura petelinovega petja, ko sem končaval uredniška dela... In ko sem ob koncu letnika gledal pred seboj v lično knjigo povezanih 12 zvezkov celega leta; ali ni bilo to zame veselje, kakor ga uživa mati, kadar njen otrok prestane važen izpit, ki mu odpre nova vrata v življenje!

12 let sem bil urednik. Kar čez noč sem moral zgrabiti to breme. Beseda mojega in našega škofa, prevz. dr. Gregorija Rožmana, me je postavila v to dolžnost. V želji, da bi vernim, kateri so bili meni ozročni, in narodu, ki me je v tujino poslal, dal, kar sem dati mogel, sem to breme prevzel in z menajajočim uspehom nosil. Doživel sem zavidne uspehe z 2.000 naročniki ob desetletnici, a preje pa tudi „potresno številko“, katero najde vsakdo, kdor prebira „Duhovno življenje“ iz drugega petletja, ne da bi ga kdo nanjo opozoril. V potopisih „Po Argentini sem in tja“ sem skušal razviti tudi nekaj pisateljske zmožnosti, a doživljal pač staro resnico, da s soncem tudi senca hodi. Pred svetno oblastjo sem moral svoje delo opravičevati in pred najvišjo duhovsko gosposdo me je tudi zatožila človeška zloba.

No ja! To so spomini očeta ob pogledu na grunte, katere je dal sinu čez, z bolečim srcem nemara, toda v zaupanju, da bo sin z isto ljubeznijo vodil domačijo, a z večjo spretnostjo v spreminjenih časovnih razmerah, katere on

— starec, več ne spreume, kot je potrebno za grunt, da se ohrani na prvem mestu v okolici...

Duhovno navzoč med vami vam vsem toplo priporočim „Duhovno življenje“, ki je iz lokalnega izseljenskega lista postalo vodilno slovensko kateoliško glasilo. Če boste „Duhovno življenje“ sprejemali in brali z ljubeznijo, boste čutili, da je vaš najiskrenejši prijatelj in najzanesljivejši svetovalec. Veseli ga boste in z veseljem ga tudi podpirali, da bo v nadaljnjem desetletju vršilo še bolj uspešno vzvišeno nalogo, katero ima kot vodilo k časni in večni sreči vseh slovenskih rojakov.

Janez Hladnik

Glavni govornik na slavnosti je bil sedanji glavni urednik „Duhovnega življenja“ g. prelat dr. Alojzij Odar. V

Glavni urednik DŽ prelat dr. A. Odar govori na prireditvi „Duhovnega življenja“ - Foto „Adria“ Marjan Kocmur

svojem globokem govoru je poudaril sle, deče misli:

„Slovinci smo imeli bogato katoliško literaturo, ki se je razvila v zadnjih petdesetih letih. Danes je doma vse to zatrto. „Vse je vihar razdjal.“ Toda, ne bojmo se: „narod je ostal.“ Del tega naroda se je zatekel v tujino. Znova je začel ustvarjati na tujih, a svobodnih tleh svojo kulturo, ki naj ohranja katoliško kulturno tradicijo med Slovenci in jo množi. Pri tem pa moramo najprej ohraniti sebe Slovence in katoličane.

In v tem obstoja smisel in poslanstvo „Duhovnega življenja“. Ohranjati nas katoličane in Slovence, ohranjati mel nami slovensko kulturno tradicijo in gojiti versko kulturo med nami.

Zato ni dovolj, da samo beremo revijo. Moramo jo tudi podpirati, ker je v tujini vse, kar je slovensko, „bolj naše kot pa bi bilo doma.“ — Starši bi se morali truditi, da tudi njih otroci začno spčstovati in ljubiti slovensko katoliško kulturo.“

Sledili so nato rajalni nastop deklice na pesem „Rdeča ruta, bel ošpetelj...“ ter nastop otroškega pevskega zbora. Ti dve točki je pripravilo naše požitvalno učiteljstvo, ki ne skopari niti z zdravjem, niti s časom, da bi naša šolobvezna mladina ohranila stik s starejšo izseljensko generacijo.

Na sporedu je bila še slušna igra pisatelja Jožeta Vombregarja in šaljiv nastop, ki ga je pripravil g. Peter Klobovs.

Otroci so se zabavali z morskim prašičkom; mladina se je zadrževala okoli „štanta“, kjer so vabila lectova srca, fantje pa so poizkušali svojo srečo pri metanju obročkov na steklenice. Le malo jih je še bilo tako spretnih, da bi bili vrgli obroček na stekleničin vrat in si jo tako zaslužili.

Najbolj privlačna točka prireditve je bil srečolov z nad 400 krasnimi dobitki. Bilo je za srečolov tako veliko zanimanje, da je v eni uri zmanjkalo vseh srečk in teh ni bilo malo. Glavni dobitek je bil radioaparati.

Tudi nagradno žrebanje „Duhovnega

življenja“ je vzbudilo veliko pozornost. Kdo je do 25. januarja zvečer poravnal celoletno naročnino, je dobil pravico do enega od 15 nagradnih dobitkov. Samo na dan prireditve je plačalo 35 naročnikov svojo naročnino. V celoti je bilo kandidatov okoli 350, med njimi okrog 50 iz inozemstva. Glavni dobitek je bila dragocena moška zapestna ura. Že se daj opozarjamo, da se bo tako nagradno žrebanje vršilo tudi v bodoče s še več dobitki. Naj torej vsakdo, ki more, takoj v začetku leta poravnata naročnino.

Za veselo razpoloženje je skrbel zvočnik, ki je prenašal poskočne komade, fantje in dekleta od Slovenske fantovske zveze in Slovenske dekliske organizacije so pa s svojo postrežbo pripomogli, da nikomur ni bilo treba trpeti lakote in žeje.

V zelo prijetnem razpoloženju je družabna prireditev trajala do desete ure zvečer, ko so se gostje začeli razhajati na vse strani velikega Buenos Airesa.

Ob tej priliki se „Duhovno življenje“ iskreno zahvaljuje vsem plemenitim darovalcem lepih dobitkov, vsem, ki so prireditev tako vzočno pripravili in na njej sodelovali in končno vsem, ki so na prireditve pohiteli in tako dali priznanje delu, ki ga naša revija že 20 let vrši med našimi izseljenci.

Naj bi vsa slovenska skupnost v zamestvu tudi vnaprej izkazovala reviji svojo naklonjenost in razumevanje.

—jaj—

Poleg prireditve „Duhovnega življenja“ se je vršil v mesecu januarju tudi lep koncert pevskega zbora „Gallus“. V nedeljo, 11. januarja, je priredil omenjeni zbor, čigar velikih umetniških sposobnosti ni treba posebej poudarjati, v salezijanski cerkvi Don Bosco v Ramos Meji koncert starih in novih božičnih pesmi. Kljub deževnemu vremenu je bila udeležba dobra in so ljudje z užitkom sledili izbranemu programu.

Naši fantje in dekleta, organizirani v Slovenski fantovski zvezi (SFZ) in Slo-

venski dekliški organizaciji (SDO) so so kupili poleg slovenske pristave v Moronu lastno zemljišče. Glavno zaslugo ima pri tem g. Janez Kralj, ki je neumorno deloval pri tem, da naši mladinski organizaciji prideta do lastnih prostorov. Seveda je nakup zemljišča precej stal, zato se obe organizaciji obračata na plemenite dobrotnike v Argentini in izven nje; da prispevajo kak delež (20 dolarjev — 400 pesov) za čimprejšnje izplačilo dolga. Delež se more plačati tudi v delnih vsotah. Prva znaša 200 pesov (10 dolarjev).

V Rosario so imeli katoliški delavci javno zborovanje v počeščenjen papeža in novih kardinalov, zlasti jugoslovanskega trpina kardinala Stepinca.

Mašniško posvečenje pod milim nebom je bilo meseca decembra v mestecu Jauregui med Lujanom in Mercedesom, kjer je mercedeški škof mons. Serafini podelil svete redove enemu izmed sinov ondotnih tkalcev. Pri vsem tem jim je šel zelo na roke ondotni tovarnar, početnik in „duša vsega katoliškega življenja“ v tem idiličnem mestecu Belgijec „Don Julio“, G. Stanko Skvarča, ki je bil tam nekaj časa v dušnem pastirstvu, bi znal popisati vso idiličnost tega kraja.

Buenos Aires je molil za edinost Cerkve. V tem smislu je izdal kardinal Coppello svoje zadnje pastirsko pismo ter pozval vernike svoje nadškofije naj molijo z vso vneto svetovno osemdnevnicjo za edinost Cerkva (18.—25. januarja) zlasti, da se odpro ječe in se vrnejo v svoje domove naši trpeči in krivično mučeni bratje ter se uresničijo srčna želja našega Odrješnika, da bi bili vsi eno.

ZDRUŽENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

Nova slovenska cerkev. 7. decembra 1952 je bila posvečena v Lorainu, Ohio, nova slovenska cerkev sv. Cirila in Metoda. Posvetil jo je klevclandski nadškof Edvard Hoban, popoldne pa je p. Odlilo Hanjšek OFM iz Lemonta blago-

Ob priliki nogometne tekme v Lanusu med dvema moštvoima Slovenske fan-tovske zveze. Zgoraj: Moštvo odseka SFZ „Jože Mehle“, Lanus. Spodaj: Moštvo ostalih članov SFZ. — Rezultat tekme je bil 1:1

slovil novi križev pot v cerkvi. Sledil je nato banket v Slovenskem narodnem domu. Župnik nove župnijske cerkve je rev. Milan Slaje.

Zgodovina cerkve je pa ta-le:

Slovenci Hrvati in Madžari, ki so bili po večini zaposleni in jeklarni, so organizirali prvo katoliško župnijo v South Lorainu. Ta župnija je bila prvotno poznana pod imenom župnije sv. Janeza, cerkvi pa so rekli jeklarska cerkev ali pa bela cerkev. Služila je vsem tem skupinam od leta 1900 do 1906.

Prevzvišeni v razgovoru z guvernerjem Lovšetom ob proslavi 30 letnice največjega slovenskega društva Sv. Jožefa 109, KSKJ. Poleg je upokojeni župnik Marije Vnebovzete v Collinwodu; mons. Vítus Hřibar

V letu 1905 so Slovenci prevzeli posestvo in prekrstili cerkev v cerkev sv. Cirila in Metoda. Pokojni mons. Jernej B. Ponikvar, ki je študiral v stari domovini, potem pa še v Ameriki, je bil imenovan za prvega tu stanujočega župnika v letu 1906. Mons. Ponikvar je odšel po svoje večno plačilo v nedeljo 30. marca 1952.

Ob istem času, ko je bila tu organizirana župnija, je bila osnovana tudi župnijska šola, ki jo zdaj oskrbujejo sestre Notre Dame iz Clevelanda. Letos praznujejo zlati jubilej ali petdesetletnico, odkar so pričele poučevati na tej šoli. Šola sestoji iz štirih sob v pritličju. V njih poučujejo osem razredov.

Za mons. Ponikvarjem je prišel kot župnik rev. Kazimir Zakrajšek OFM, in je tu deloval od leta 1907 do 1909. Rev.

John Stefanič je bil župnik od leta 1909 do 1916. Njemu so sledili po vrsti rev. Joseph Škur (1916—1917); rev. Anthony Berk (1917—1920), ki je dal postaviti sestersko hišo; rev. John Kraker (1920—1929) in rev. Ludwig J. Virant (1929—1934).

Sedanji župnik, rev. Milan J. Slaje, deluje v župniji od 1934. Posvečen je bil v Sloveniji leta 1915, v Zedinjene države je prišel leta 1922 in je bil kaplan pri cerkvi Marije Vnebovzete v Clevelandu do leta 1934, dokler ni prišel v Lorain. Father Slaje je zdaj tukaj župnik že 18 let.

Ta župnija je dala vinogradu Gospodovemu celo vrsto duhovnikov in redovnih sester, ki vneto delujejo za večjo čast in slavo božjo.

Župljani so začeli zbirati sklad za

novi cerkev v juliju 1945, in do jeseni 1951 se je nabrala primerna vsota, da se je dalo z njo delo začeti. Tako je bila v nedeljo 28. oktobra 1951 slovesnost, ko so zasadili v zemljo prvo lopato za zidanje nove cerkve.

Vsa oprema v novi cerkvi je nova in so jo kupili župljani.

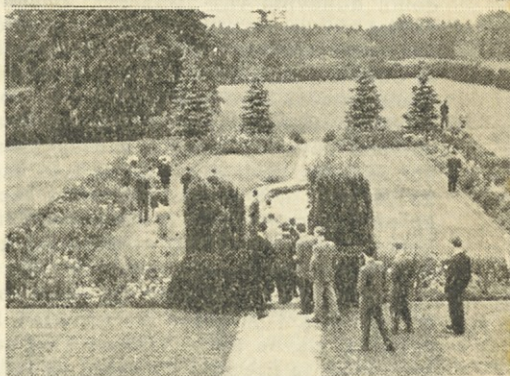
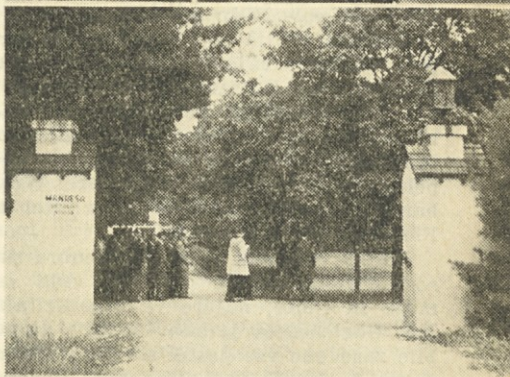
GLAS IZ KANADE

V preteklem letu smo se iz visokega severa bolj malo oglašali v naši mesečni reviji „Duhovno življenje“. Kaj je bilo temu vzrok, točno ne vem, morda prezaposlenost, ali celo komodnost. Pa naj bo že kakor koli, prepričan sem, da bo v tekočem letu bolje.

Po spominu naj podam kratek opis važnejših dogodkov v verskem življenju kanadskih slovenskih naseljenec, zlasti v njih „metropoli“ — Torontu.

Prvi omembe vredni dogodek je bila obnova misijona, ali duhovna obnova, ki jo je od velika torka 8. IV. do velikonočne nedelje 13. IV. z velikim uspehom vodil priznani ljudski misijonar pater Odilo Hanjšek OFM. Udeležba obnove je bila zelo številna skozi vse dni, zlasti še na veliko soboto zvečer, ko smo imeli po slovenskem običaju procesijo vstajenja po ulici pred cerkvijo z gorečimi svečami, kar je dalo vsej slovesnosti čudovit sijaj. Le škoda, da je proti koncu začel nagajati dež. Ravno tako je tudi na zaključni dan obnove, na velikonočno nedeljo, simo deževalo, kar pa ni oviralo, da ne bi pri slovenski

Z duhovnih vaj v Kanadi (od 29. VIII. do 1. IX. 1952): 1. Udeleženci med govorom v kapeli; 2. molitev križevega pota od sedme k osmi postaji; 3. pri vходу na vrt, kjer udeleženci molijo rožnj venec; 4. udeleženci zaprtih duhovnih vaj pred domom d. v. — v sredi skupine stoji voditelj duhovnih vaj č. g. misijonar Wolbang

službi božji pristopilo okrog 500 rojakov k angelski mizi, kar je rekord v naši mladi torontski zgodovini.

V majniku smo imeli zopet sobotne in nedeljske večere Šmarnice, da smo tako obnavljali ljubezen do nebeške in naše Matere Marije.

Z junijem se je pričela nekakšna kampanja za posvetitev družin presv. Srca Jezusovemu, ki se je vršila nato skozi vse poletje do pozne jeseni.

Koncem junija so imle dekleta zaprte duhovne vaje v „Corvent of our Lady of the Retraet in the Canacle“ vzhodno severnem delu Toronta. Duhovnih vaj se je udeležilo 29 deklet in žena. Duhovne vaje je z velikim uspehom vodil misijonar č. g. Karel Wolbang CM, ki je takrat prvič prihitel iz Philadelphije v Toronto.

Od 29. avgusta do 1. septembra pa so se vršile zaprte duhovne vaje za može in fante, katere je organizirala KA. Udeležencev je bilo 40, tako da so bile zasedene vse postelje v jezuitskem domu duhovnih vaj „Manresa“ imenovanem, ki se nahaja 20 milj vzhodno od mesta Toronto. Kraj je kot nalašč za duhovne vaje, čeravno hiša, ki danes temu namenu služi, ni bila za to postavljena. Zgradila sta jo dva angleška vojvoda kot svoje letno bivališče, toda ker angleški lordi počasi propadajo, tako je tudi ta v notranjosti silno razkošna rezidenca prišla v druge roke in končno pred 6 leti v roke jezuitov, ki so jo preuredili za dom duhovnih vaj.

Prostor, kjer dom stoji, je obkrožen od treh strani od gozda ter oddaljen 2 milj od glavne ceste. Idealen kraj za meditacijo in notranjo zbranost, pa tudi za oddih od mestnega vrveža. Voditelj duhovnih vaj je bil misijonar č. g. Karel Wolbang CM, ki je v svojih krasnih čeravno včasih malo težkih premišljevanjih znal vse udeležence tako zgrabiti, kot da bi vsakemu posebej govoril. Uspeh voditeljevih premišljevanj je bil še toliko večji, ker je več premišljevanj porabil za graditev duhovnega življenja v nas, kot pa samo podiranju napak. Prepričan sem, da se nas bo v letoš-

njem septembru zbralo ravno toliko, če ne še več, da se znova utrdimo v duhovni samoti za težko borbo v našem vsakdanjem življenju.

V nedeljo 7. septembra se je vršilo zopet naše vsakoletno romanje na grobove kanadskih mučencev v Midland Romanje sta vodila čč. gg. misijonarja Wolbang in Kopač. Udeležba je bila kar lepa, nad 200 rojakov se je zbralo, da na grobovih mučencev potrdi svojo vero v Križanega, ki je simbol našega krščanskega življenja.

Nedelja 9. novembra pa je bila za slovenske rojake v Torontu izreden dogodek. Ta dan zvečer je namreč prvič prihitel med nas Njegova Eminenca Jakob kardinal McGuigan, nadškof torontski, da podeli zakrament svete birme 18 otrokom in eni odrasli osebi.

Slovesnost se je pričela ob pol osmih zvečer s slovesnim kardinalovim vodom v cerkev. Tu v tej deželi se zakrament svete birme vrši popoldne ali zvečer. Po odpeti himni „Ecce Sacerdos Magnus“, ki jo je pod vodstvom č. g. Renerja pel tukajšnji prosvetno-cerkveni zbor in po predpisanih uvodnih molitvah je sledil govor kardinala in nato podelitev zakramenta sv. birme.

To so nekakc najvažnejši mejniki preteklega leta v verskem življenju slovenske skupine v Torontu. V letošnjem letu pa bo stopila v ospredje akcija za gradnjo ali nakup slovenske cerkve v Torontu. Če hočemo priti do svoje pravno urejene župnije, nam je nujno potrebna lastna cerkev. Cilj za gradnjo cerkve smo si postavili že v začetku leta 1950. V letošnjem letu pa hočemo priti, če ne do popolnega pa vsaj do delnega uresničenja tega cilja. Močna volja in nesobična požrtvovalnost pa nam bosta dajali moči, da bomo premagali vse težave in zapreke, ki se nam stavljajo na pot ter preprečujejo čimprejšnje uresničenje cilja.

Kanada ima novega kardinala. Izmed 24 novih kardinalov je tudi montrealški nadškof Pavel Emilij Leger. Tukajšnje dnevno časopisje je to novico pozdravilo z velikim navdušenjem. Nove-

Nove knjige

CERKVENA POEZIJA

Psalmi, slavospevi in himne rimskega brevirja in misala, prevedel Jože Vovk, duhovnik ljubljanske škofije.

V letu, ko smo slovenski begunci morali od doma, je izšel v Rimu nov prevod psalmov. Odkar sem ga dobil v roke, sem se nekoliko bavil s prevajanjem teh starozaveznih spevov. Tudi sem gojil željo, da bi te lepe pesmi mogoč izdati ter ponuditi predvsem svojim slovenskim rojakom-beguncem; naj bi jim bili v tolažbo in oporo. Ti spevi govore in poejo o človeški bedi in revščini, ki opevajo božjo dobroto in usmiljenje in mi slovenski begunci smo okusili in še okušamo obojega v obilni meri. Prvi prevod sem dovršil na Koroskem pa se mi je — beguncem sem pač — zgubil. Tu v Severni Ameriki sem imel spet priliko, da sem se dela lotil. Dobil sem pa tudi lepo angleško knjigo o cerkvenih himnah in sem se lotil tudi teh. Dal sem delo v oceno dr. Martinu Starcu, ki mi je celotno prestavo pregledal in jo potrdil ter me navdušil, naj jo izdam. Pri prevajanju sem gledal na to, da bi bil jezik pravilen, misel jasna kolikor pač mogoče. Hodil sem srednjo pot; nisem se suženjsko držal izvirnika, pač pa njegove misli. Ker ni nihče dober sodnik v lastni pravdi, prepuščam sodbo drugim; mislim pa, da bo to kar lepa religiozna knjiga, saj vsebuje najlepše, kar katoliška Cerkev premore v poeziji v svojem bogoslužju.

Knjiga bo izšla pri Mohorjevi družbi v Celovcu okrog velike noči; vezana v umetno usnje s tiskom kot pri „Jegliču“ ali „Malem misalu“ okrog 500 str. 12°

JOŽE VOVK

POZNANJE JEZIKA

Nekdo se utaplja,

Dva Angleža ga opazujeta. In reče eden drugemu: „Ta, ki se utaplja, je gotovo tujec. Jaz vsaj ne razumem niti besedice. Nprestano ponavlja: „Gluk, gluk.““

ga kardinala je označilo za dinamično aktivnega človeka, kar je pokazala kratka doba njegovega škofovanja v največji kanadski škofiji, ki šteje 1 milijon duš, ter je največja škofija v angleškem Commenwaltu.

Zanimivo je to, da je novi kanadski kardinal, ki dosledno izpolnjuje želje in naročila svetega očeta glede Katoliške akcije, sam z vsem srcem in vso dušo za organizacijo KA. Sam osebno vodi rekolekcije članstva, se udeležuje študijskih krožkov in tečajev ter skoro vsak mesec piše članke v revijo KA „L'Action Catholique de Montreal“. Svojo nadškofijo vodi prav po stopinjah in v duhu notranje duhovne preroditve, za katero dela organizacija KA. Zato ni čudno, da je izmed škofov svete Cerkve posebni ljubljeneec svetega očeta, ter mu je sveti oče podaril osebni škofovski prstan.

Življenjska pot novega kanadskega kardinala je naslednja: rojen je bil 1. 1905 v vasi Anicet prov. Quebec, 40 milj severnovzhodno od Montreala. V duhovnika je bil posvečen maja 1929, nato je nadaljeval študije v Parizu, kjer je tudi vstopil v red sulpiciancev. V letih 1933 do 1939 je deloval v misijonih na Japonskem, kjer je ustanovil semenišče v mestu Fukuoka, nato se je vrnil v domovino, kjer je kmalu postal generalni vikar škofije Valleyfield v Quebecu. Leta 1947 je postal rektor kanadskega Collegija v Rimu. Marca 1950 pa je bil imenovan za montreal, nadškofa namesto odstopivšega nadškofa Jožefa Charbonneau, ki se je odpovedal škofiji zaradi pritiska Companij in trustov, ker je preveč agilno deloval v korist delavskih slojev.

Tako je milijonsko mesto Montreal dobilo prvega kardinala v vsej svoji zgodovini. Prejšnji francosko-kanadski kardinali, štirje po številu: Elzeat Taschereau 1867, Louis Cardinal Begin 1898, Raymond Cardinal Rouleau 1926 in Rodrigue Cardinal Villeneuve 1931 so bili vsi nadškofje mesta Quebeca.

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ MORETE NAROČITI IN PLAČATI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Victor Martinez 50, Buenos Aires
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland, 3, Ohio.
Kanada: Turk France, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.
Trst: Stanko Janežič, Mačkowlje 7, Dolina, Trieste.
Italija: Zorka Piščanec, Riva Pjazzutta 18, Gorizia.
Avstrija: Anton Mjklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten Austria.
Avstralija: Fr. Claude Okorn OFM, 45 Victoria Str, Waverley, U. S. W.

Iz vsebine:

Un gran jubileo (J. Juck)	154
Čočjilo „Duhovnega življenja“	155
Spoštovanje škofu (Dr. A. Odar)	156
Teža kržja in plačilo (G. Mali)	160
„Bilj je resen, moder in zaniš- ljen.“	160
Vladiki Gregoriju zo 70. rojstni dan (B. Budnik)	162
Naš škof kot dušni pastir (Al. Košmerlj)	161
Pozdrav koroških Slovencev	169
Vodnik k božjemu Soncu (G. Mali)	171
Moja srečanja s škofom (Dr. Ivan Ahčin)	175
Pratika — marec 1953	179
Sv. Jožef, svetla luč in upanje krčanstva (Al. Košmerlj)	181
Zakonska zvestoba	185
Obrazi in obrazi (Čič)	186
Poslikana gospodična (Bogdan Budnik)	188
Zgradba Lukovega evangelija (Dr. Al. Odar)	189
Okloftanji boksar	192

Trije florentinski slepci (E. Geb- hart)	193
Večna melanholija trpljenja (Dr. Fr. Gnjdovec)	199
Močnejša kot smrt je ljubezen	202
Velika skrb sv. očeta (fzt)	203
Nekaj socialnih novic	207
Fatimska Gospa	208
Jožef in njegovi bratje (B. Ko- man)	211
Od doma	214
Ob razvalinah žužemberka	214
Iz jugoslovanske diaspore	221
Tovarniški duhovniki (Antonov)	221
Ureditev dušnega pastirstva za iz- seljence (Dr. Al. Odar)	224
Med izseljenci	232
Nove knjige	239
Pesmi	170, 180, 210
Drobne	192, 193, 213, 223

**TARIFA
REDUCIDA**

**Concesión
No. 2560**

**CORREO
ARGENTINO
SUC. 6**

„Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Ore-
har Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. Alojzij Odar). — Naslov: Victor
Martinez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina za Argentino znaša
50 pesov, za USA in Kanado pet dolarjev, za Italijo 2000 lir. — Tiska Imprenta
„Poliglota“, Corrientes 3114, Buenos Aires, T. E. 86-5120